

pestifer videbat. **P**aciamur g libent et volunta-
rie: qz vera sal^a nra e in cruce. nec extra ea aliq
sal^a iuenit. In qcuqz em aia crux. i. tribulatio
no e. nulla patia e. et ubi patia no e: vera sal^a n
e. Cor at paciẽs e. cui gaudiũ e q despiciẽt. et qd
i penis et qbusqz aduersitatibz letat. exultans p
eo q passiõĩ xpi et hũilitati sue aliqđ adicẽt va-
leat et q beat vñ deo aliqđ sacrificet. Et id oẽs
penas et aduersitates occurrẽtes. vnias cũ pe-
nis et aduersitatibz xpi. et ex vñde ipoz dulce-
scat. et deo i suma patia redoleant. Oia g q tibi
aduenerit siue leta siue tristia. ex nimia carita-
te a deo tibi esse donata certissime scias. et oĩno
crebas q oia ex tato amore xpi tibi pueniat. vt
nihil aliud tibi aut aliẽ euenire velles. aut vel-
le deberes. et ideo p singulis ei grãs et laudes a-
gas. **T**ratĩ itaqz iacobus et iohes p samarita-
nos. voluerũt ignẽ e celo ad psumendũ eos im-
petrare dicẽtes. **D**ñe si vis: dicim^{us} vt ignis de-
scendat de celo. i. de alto sicut fulgura et hmoi.
q oia veniũt de celo aereo. et psumat illos te re-
cipere nolẽtes. **Q**ũta fidutia eoz in dño erat
q solo verbo se posse credebant. vt ignis de celo
descenderet. ac hmoi vindicta q laudata e in he-
lisa. i. ista e a dño reprobata. qz hoc nõ appetẽ-
bat ex caritate et amore correctõis eoz. vel fini-
endẽ i illis malitiẽ sicut ille. s. ex ipaciẽtia po-
tius et indiscretõne. et appetitu vindictẽ. In quo
inuit dñs. q nõ valet zelus. nisi sit discreta vo-
lũtas. **U**n verbis apli petri. ananias et soro ei^{us}
exanimẽs ceciderũt. nõ odio s. iusta vindicta.
et paul^{us} quendã pẽsorẽ tradidit sathane. interi-
tũ carnis vt aia esset salua. **U**n **Beda.** **R**epẽ-
dit in istis dñs. nõ exemplũ pphete scĩ: s. volũ-
tatẽ vindicandi. q adhuc erat in rubibz. ai aduer-
tens eos nõ amore correctõem: s. odio desidera-
re vindictã. **Hec Beda.** **U**nde dicit eis. **N**escitis
cui^{us} spũs estis. i. spũs sancti q bon^{us} est et suavis.
hoc e nõ bñ recognoscitis. cui^{us} spũ signati estis
et id vultis p obũ exercere vindictã. qd nõ licz
dei fuis. In nouo em testamẽto qd e amoris.
pcedendũ e suauit et benigne. nõ sicut i veteri
testamẽto qd e timoris. ubi pcedebat aspere et
rigide. **U**n glo. **C**ui^{us} spũ signati estis. ei^{us} et acta
imitemini. nũc pie pcolẽtes et in pñti patiaz ha-
bẽtes: s. in futuro iuste iudicãtes: cũ sedebitis
sup sedes duodeci. Et subiũgit dñs. fili^{us} homĩs
nõ venit aias ptere p rigore iustitiẽ. statim in-
ferẽdo penã mortis. sicut vos vultis. qnimo p-
bitio e ex vobis: s. venit saluare aias p miscdiã
et pene relaxatõem. sic expedit miseris. saluandẽ
ei meli^{us} clemẽtia. q seuitia. Et i hoc dat exem-
plũ pñtis. vt nõ statim cũ impetu pẽta puniat
s. magis tps et locũ expectet. nec sp i peccãtes
vindictã exerceat. **U**n **Ambro.** **Q**z vñ discipulos
increpauit. qz ignẽ sup eos descendere gestiebãt
q nõ receperant xpm: oñdĩ nobis nõ sp in eos q
peccauerũt vindicandũ. qz nõnũq apli^{us} pdest
clemẽtia. tibi ad patiam. lapso ad correctõem
Deniqz samaritani citi^{us} crediderunt a qbo hoc
loco ignis arceẽt. **D**ñs aut nec i hos iduote to-
minũ refutãte apriũ pmouet. vt oñderet. qz n

h3 vltõis studiũ pfecta virtus. nec ulla sit ira
cũdia. ubi plenitudo e caritatis. nec excludẽda
infirmetas: s. iuuãda. **P**rocul a religiosis indi-
gnatõ. pcul a magnanimis cupiditas vltõis.
pcul etiã a prudẽtibz pside rata pmotio. et icau-
ta simplicitas. **Hec Ambro.** **P**er iacobũ et iohẽz
q adhuc impfecti erãt. significãt hoĩes impfe-
cti qrentes nimis dure vindicari: sed mgi pfe-
ctõis phibet hoc fieri. Et qz samaritani no-
luerũt dñm ihm et discipulos ei^{us} inẽ ciuitatẽ suã
recipe ad hospitandũ. abierũt i aliud castellũ.
Circuibat em dñs ihm ciuitates et castella pbi-
canto et faciẽdo miracula. sic supdictũ est. **U**nde
nũc qũo dñs ihm cui^{us} e terra et plenitudo eius.
exclusus ab vno loco. paciẽter fert: et trãsit ad
aliũ. et habe patiam. si filia tibi euenerint. imo
gaude. qz datũ e tibi in tãtillo imitari dñm tu-
um. **Hec** igĩ oia psideãtes. oẽm amaritudinẽ
et irã a nobis excludam^{us}. et n vlciscẽtes nosipos
deo totũ pmittam^{us}. **U**n **Chri.** **N**ũqz isiduemur
alijs. qm aduers^{us} nosipos acui^{us} gladiũ. et pfũ-
diorẽ nobisipis plagã dam^{us}. **S**z pñstauit te
qz et vis in eũ vlcisci. **N**e vlciscaris. **I**ta ei vin-
dicare poteris si nõ vñdicaueris. nõ si vindica-
sti. **Q**m nõ vindicãs. deũ ei pñstis inimicũ. vi-
dicaris aut nõ adhuc. **M**ibi em vindictã et ego
retribuã dicit dñs. **S**i em famulos habem^{us} et si
adinuicẽ dissidẽtes nõ nobis litẽ pmiserit finiẽ
dã. et si infinite accesserit. nõ solũ nõ vindicam^{us}
s. et anxiamur dicẽtes. et flagellũ totũ nobis cõ-
mittere optebat. qz vñ tẽpũ pueniẽs vñdicasti
ne me molestes de reliq. mltomagis de^{us} q enũci-
aut sibi cedẽ oia hoc dicit. **Q**ualit at nõ incõ-
ueniẽs e. si a pueris qdẽ nris tantã expetimus
obediẽtiã. dñatori vñ nõ cedem^{us} ea q volumus
famulos nobis cedẽ. **S**i ei (dic mihi) odis eũ q
peccauit. c^{on}grã et ipe peccas et i eĩdẽ cadis. **C**õ-
uinciat^{ur} e. ne recõuitieris. pcussit. ne repcutias
pñstauit. ne recõtristes. qz nullũ lucrũ si scĩs
es illi rur^{us} par. **I**ta ei pfũdẽ poteris. si cũ hũ-
litate feras et malueat. ita pfũdẽs absidẽ pote-
ris ab ira. null^{us} malo malũ sanat. s. bono malũ

Dñe ihu xpe q samaritanis hospitũz tibi
negãtibz n te vñdicasti. s. paciẽter feres.
bũlĩf ad aliũ locũ decliasti. pñta mihi i-
digno o dulcis hospes aie. vt vitijs cunctis ex-
puls. gũtũ tibi i corde meo hospitũ valeã ppa-
re. et si qñ ob mea demerita ibi recept^{us} nõ fuẽis
noli mihi irasci. et a fuo tuo i ira decliare. aut
vñdictã de me sumẽ. s. tu q n veĩsti aias ptere.
s. saluare: recõcilia me tibi p tuã miscdiã. et da
vt tibi p dignã ppatõẽz cor apiã. tibi q placeat
ad me fuũ tuũ intrare. et me miscdiẽ bñdicere.

De petitiõne filioz Zebetei. Capi. XXI.

Dñs hic ascendit ihs ver-
sus hierosolimã. q respectu totĩ e
repmissiõis. sita e i alto. et ppter hoc
ab alijs ptibz illic veniẽtes: ibãt a-
scendendo. et pcedebat discipulos suos. vt fm
Theophilũ oñderet. q ad passionem pcurrit. et
non refugit mortem p nostra salute. **I**lluc ibat

passur' p nobis. et nos pcedēs et nos iſtruēs q' ipm i opib' pnie seq' debeam'. et seqntes discipuli timebāt q' nōdū pfecti vsq' ad tolerantiā martiri erāt. Et ut dicit **Deba**. memierāt s'monis ei'. q' se passuri mlt'a a sumis sacerdotib' et scribis. et occidenbū eē p'dixit. metuēs ne v'l ipi cū eo occiderē. vel saltē ille c' vita et magisterio gaudebāt. inimicorū manib' occubēt. Et diuerſas se a via. assūpsit et ad p'tem traxit seorsū et secreto. duodeci discipulos suos. tāq' pfectores t'pū platon gerēs. nō iſirmos q' possēt scābalizari. q' noluit oībo secreta sua misteria idicare. et tunc eis tā q'rtā vice misteriu sue passiōis et resurrectionis p'dixit. q' ut dicit **Theo**. Cōueniēs erat passiōis misteriu p'pinq'orib' sibi reuelare. **Uñ** et **Chriſt**. oīs gl'ia dei. et oīs sal' hoīm i xpi morte posita ē. Nulla ei res ē q' apli' ad salutē hoīm ptineat. q' mors ipſi'. Nec ē aliud aliq'd. ppter q'd magis deo grās agē habeam'. q' ppter mortē ipi'. **Iō** cū pluriā turba fidelū seq'ret eū i via. duodeci aplos solos tulit in secreto. et ill' t'mō mortis sue anūciavit misteriu: q' sp' p'fōsor thesaur' in meliorib' vāſ' includit. Et notandū q' xpc passiōē suā et mortē plies discipulis suis p'dixit. p'rio postq' petr' p'fessus fuit eū filiū dei. scdo postq' trāſfigurat' fuit in mōte. tertio ibidē postq' curauit lunaticū. q'nto i p'nti loco. q'nto i mōte oliueti. dicēs scitis q' p'biduū pascha fiet iē. Et hoc fecit ppter plura. **Primo** ut colloq'ndo cū carissimis amicis suis. reuelaret ill' secreta sue mētis. q' secreta misteria sūt t'm maiōrib' reuelāda et detegēda. cuiusmōi erant apli. **Scdo** ne de mēoria laberēt: s' mortis iugiter meditātem h'rent. ut exercitati expectatōne. cū veniret psecutio et crucis ignomia. facili' ferret. et nō turbaret vebemēt. q' tribulatō p'cognita et expectata leuior iuenit. vel vidētes eū mori ignomiose nō scābalizaret. **Tertio** ut nō dubitarēt eū resurrectur' sic p'dixerat. cū viderēt ea q' de passiōe sua p'dixerat impleta. **Quarto** ut scirēt qm passiōē pueit. et spōtane' ad eā accessit. **Quinto** ut eēt testes. q' sciēter patē et volūtarie. utpote q' pueit mortē et potuisset fugere. **Mistice** frequēter p'dixit discipul' passiōē suā. p hoc significās. q' multoties eēt passur' i mēbris suis. vñ in **Actib'**. saule saule q'd me p'seq'ris. et petro iminēte passiōe sua dixit. vado romam iterā crucifigi. **Q'rtiēs** et quātū bobie dñs i electis suis patit. q' p malos multiplici' et crudeli' sepi' affligū. Et ait ill' spāl' ter tanq' suis secretarijs et amicis. Ecce ascendi m' hierosolimā ad locū passiōis. q'si dicēt. iā in p'mptu ē ut patiar qm tribulatio p'ria ē. et attēde q'd et sup'. Et h' facit mētēz d' loco passiōis. s. h'rl'm. q' s'm sc'pturas. in medio ēre opatur' erat salutē. Terra aut h'rl'm i medio mūbi ē posita. cui ab oriēte abiacz arabia. q' tpe filioz israhel solitudo erat vastissima. i. desertū. herem' ēra i via et i aq'sa. i q' detinuit eos dñs q'draginta ānis. māna ab māducādū eis pluēs. et aquā de rupe pducēs: quā arabia mare mortuū diui

bit a iudea. **A** meridie 60 abiacz egipt'. et sic filijs isrl' d' egipto ad iudeā redeūtib'. magn' erat circuit': q' parabiā circūduxit eos dñs. Ab occidēte q' abiacz mare magnū. et a septētrione syria et mare cyp'ru. In hoc g' q' dicit ecce ascēdim' hierosolimā. apparz volūtas paciēdi. quia spōte sua venit ad passiōēz. **Ubi Chriſt**. Ac si dicat. videte q' volūtarie vado ab mortē. Nemo me vocat hierosolimā. nemo amonet. nulli' potestatis pceptuz timeo. nulli' violētie nēcitate pelloz. **Cū** g' videritis me in cruce pēntē. ne estimetis me hoīem eē t'm. nāetli posse mori hoīs ē. velle t'm mori hoīs nō ē. **Hec ē r'f**. Dic dñs oñdit q' i platis d' ē vigor ad tolerandū martiriū. si nēce sit p grege sibi p'misso. et hoc docet p exemplū sui. q' volūtarie venit i h'rl'm. ad suscipiendū mortē p salute mūdi. Et subiūgit.

Et cōsumabūt oīa q' de filio hoīs. i. v'ginijs p'phas sūt sc'ptas. et bñdicit oīa. nā tria p'dixerāt de xpo. s. q'd esset actur' q'd passur'. q'd p utroq' receptur'. Congruē aut se filiū hoīs noīat. ubi se passurū p'dicat. ut itelligat q' s'm hūanā naturā: nō s'm dñā passur' erat. **Deiñ** explicat q' v'ctura s' eū erat. et seriati ordinē passiōis enarrat. **Tradē** em. s. a iuda p'cipib' sacerdotū et scribis et seniorib'. et p'p'nabāt eū mortē. s. p falsos testes. iudicātes eū esse reū mortis nullo iuris ordine suato. Et q' nō hēbant p'f'ctē inficiendū: eoq' iuditiū sanguis esset eis ablatum p romanos q' eis dñabant. iō subiūgit. Et tradent eū. s. p'cipes et scribe cū accusatōe criminis gentib'. s. p'ylato p'fidi et suis militib' mistis romanor'. ab p'ficiendū illud q'd ipi nō poterāt. s. mortē xpi. Et ipi gētiles illudēt ei verbis et p'tu melijs. et p'spuēt eū oris imūditijs. et flagellabūt eū virgis et nobis. et occident eū crucifigēte clauis ferreis. **Iniuria** nimia ubi falsi tradūt veritatē. fatui illudūt sapiām. rei flagellāt innocentia. miseri p'spuūt gloriā. mortui occidūt vitam. **Uñ Bern**. Deu frēs carissimi. libertas captiuorū tradit. gloria angelorū illudit. speculū sine macula et candor lucis eterne p'spuif: dñs oīm flagellat. et vita hoīm occidit. Quid instat nisi ut oēs eam'. et cū eo moriamur. Et iterū. Tradit tanq' reus. ad illudendū tanq' fatu'. ad flagellandū tanq' malefactor. ad p'spuendū tanq' vilis. ad occidendū tanq' p'uaricator legis. **Hec Bern**. Mistice dñs tradit a symoniacis. illubitur ab ypocritis. flagellat a tyrānis. p'spuif a blasphemis. occidit ab hereticis et apostatis.

Et ne apli ei' mortē audita obsoberent pretristitia. et turbarent cū viderēt morientē. nunciat eis suā resurrectōem. ab eoq' p'solatōnem dicēs. Et tertia die resurget. Ecce t'ps et gloria resurrectōis. quaz passiōi anectit. ut tancita et certa resurrectio scābalū crucis euacuet. **Iō** etiā passio et resurrectio p'ūgunē. ut i passiōe natura hūanitatis et i resurrectōe natura diuinitatis p'probe. Et ut dicit **Aug**. Passiōe oñdit. q'd sustinere p veritate. resurrectōe. q'd sp'are in tribulatōne debeam'. Seq're g' nūc et

tu cū discipulis. et associa dñm tuū ad ignomi-
niā passionis. ut tandem puenire merearis ab
gloriā resurrectionis. Quia fm aplm. Si cōpa-
timur et cōglificabimur. **P**redixit g eis. et pas-
sionis sue penā et resurrectionis gloriā. ut cū mo-
rientē cernerēt. etiā resurrectionū nō dubitaret
et ei resurrectionem fiduciali expectaret. **A**c ipi
nihil horū intellexerūt. s. manifeste et pfecte. qz
adhuc rudes erāt et impfecti. cuius ratōem tripli-
cem assignat **Beda** dicens. **D**iscipuli cuius vitam
maximā desiderabāt. mortē eius audire nō po-
terāt: et quē nō solum hoīem innocentē: s. et ve-
rum deū esse sciebāt. hūc nullatenus mori vel
posse putabāt. et qz p parabolas eū sepe loquentē
audire cōsueuerāt. q̄tiens aliqd de sua passione
dicebat. hoc nō ita ut sonabat intelligendū: s. et
amore dictate ad aliud qd allegorice referendū
esse credebāt. **Hec Beda.** **E**t nota qz sicut xpc
assūpsit discipulos et duxit eos hierosolimis.
ac secreta eis reuelauit. sic spūaliē adhuc assū-
mit discipulos. et ducit ad religionē. in
q̄ est pacifica conuersatio. sicut et hierosolima
interpretat pacifica. in q̄ religione mltā secreta
eis reuelat. **E**t illa quinqz q̄ enumerat de xpo.
spūaliē ptingūt religiosi. q̄ xpc patit in eis.
Primo moriunt mūdo. qm amor seculi fūdit in
eis extinguit. ita qz pentes diuitias. dilitias. ho-
nores. et oīa q̄ in mūdo sūt prop xpm p̄p̄nūt
Secūdo illudunt. qz iaz ab hoībo infatuant. ita
qz religio p̄t dicere illud ps. vidētes me derise-
rūt me. locuti sūt labijs et mouerūt caput. **T**er-
tio flagellant linguīs detrahentiū. qz heu iam
ubi pueniūt seculares. semp rodūt et flagellant
religiosos p detractōnes. **Q**uarto crucifigunt
a seipis. qm totū cor suū ad crucē xpi p̄figūt. et
cogitantes de passiōe xpi carnē suā crucifigūt et
affligūt ieiunijs et disciplinis et silijs. **Q**uinto ter-
tia die resurgēt: qz termiata oī miseria ad eter-
nā leticiā pueniūt. **P**rima q̄tē dies ē fidei xp̄ia-
ne quā habuerūt in seculo. scda dies est religio-
nis sacre. q̄ seruiuerūt deo: s. in his duobus diebus
adhuc mortui sūt. tertia vō dies ē glie. in q̄ ab
oī miseria resurgēt. **P**otens etiā p̄dicta de xpo
enūerata et aliē accipe et sic orare. **I**gnosce mi-
hi o mūdicia sūma. qz ego corp⁹ tuū idigne su-
mento totiens tradidi te libidinosis motib⁹ me-
is tanq̄ incircūcis. **I**gnosce mihi o sūma ve-
ritas. qz ego toties illusi tibi. votū meū trāsgre-
diendo et primis mētiendo. **I**gnosce mihi o ve-
ra patia. qz toties flagellavi te. p̄cta mea iterā-
to et te offēdēdo. **I**gnosce mihi o sūma sapiā. qz
ego toties faciē tuā p̄spui. qm veritatis cogni-
tiōem quā de te habui. p turpitudinē fēdaui vi-
te mee. **I**gnosce mihi o vera vita. qz ego te toci-
ens occidi. qm p p̄c̄m mortale te ab aīma mea
expuli. fac me tertia die resurgē p verā p̄triti-
onem. purā p̄fessionē. et dignā satisfactōez. **E**t
qz dñs ihs dixit se tertia die resurrectionū. filij
zebedei putātes imminere regnū ihu in isrl. et eū
ilico in p̄ximo regnaturū t̄paliter et in pace si-

cut dauib et salomon regnauerūt. ac cōplendū
in primo aduentu: qd p̄mittit in scdo. sugges-
serūt matri sue. ut peteret mun⁹ sine noīe. quo
cōcesso peteret eis p̄fessionē a dextris et a sini-
stris ei⁹ in regno suo. i. qz essent collaterales et
maiores p ceteris in regno suo p eum. qz em e-
rant ei⁹ cognati germani. volebāt p eū esse pri-
mi. **N**ec mirū si talia apli credebāt et appetebāt
qui adhuc carnales erāt. et nōbū p̄fecte illumi-
nati. nec confirmati p grām spūsancti. **E**t ait
Chriſt. intra t̄ps vocatōis aploz et passionis
dñi. mortuus ē zebedeus. et sic ista secuta ē ihs
cuz filijs suis. **S**eru fragil et iam etate defecta
xpi vestigia sequebat. qz fides nunq̄ senescit: et
religio fatigatōem nō sentit. **Hec Chriſostom⁹**
Tria aut petit que desiderāt matres filijs. quie-
tem cū dicit. dic ut sedeant hi duo filij mei. ho-
nores cū subdit. vnus ad dexteram tuā et alius
ad sinistram. diuitias cuz addit in regno tuo. **E**t
ut dicit **Chriſt.** alij filijs suis militiā cōparant.
alij diuitias. alij honores. nemo filijs suis com-
parat deū. **P**erbitōem illoz magno p̄cio cōpa-
rant. salutē aut illoz nec dono accipere volunt
s. si viderint illos honoratos letant. si viderint
paupes tristant. si viderint peccantes nō tri-
stant. ut ostendat. qz corpoz amatores sūt nō
animarū. **Hec Chriſt.** **I**n tribus autē deficiebat
ista mulier. in ordine. in intentōne. in materia
In ordine erat pueritas. qz ante meritum pe-
tebat premiū: dic inquit. ut sedeant q̄ nōdum
laborauerant. **I**n intentōne carnalitas. crede-
bat ei hoc sibi deberi ex lege carnis. ideo dicit.
hi duo filij mei. s. cōsobrini tui. **I**n materia va-
nitas: qz pompaz q̄rebat. ideo subdit. vnus ad
dexterā tuam et vnus ad sinistraz tuā in regno
tuo. **E**t ait **Chriſt.** **N**ō solum p̄dicens discipulis
suis de passione sua futura: s. et iā aptans peti-
ture mulieri locū. declinauit seorsum ab itine-
re. donec mulieres retro veniētes occurrerēt.
Nec etiā credibile est mixtim cū ipso ambulasse
mulieres s. longo itervallo separatim inter se
ambulabāt. xpc cū discipulis suis primi. sequē-
tes autem delonge mulieres. **E**t cum mater
fm informatōnem filioz peteret pro eis. ihs
nō respondit matri pro simplicitate eius: s. fi-
lijs per eam petentib⁹: qui verba posuerunt in
ore matris. **S**ciebat enim ipsam missam a fi-
lijs. et informatam de petitiōne faciēda pro eis
propter quod eis imputauit. qz quod per alios
facimus. quodammodo per nosipos facimus.
Ante respondens duobus filijs. quorum consi-
lio mater petebat. ostendit eos errare: dicens.
Nescitis quid petatis. scilicet mediante matre
vestra quam submisistis. **Q**uasi diceret. **P**rela-
tionem queritis in celo. que nulla ibi erit. et ma-
le queritis: regnare enim vultis qui nō merui-
stis. et nec honore: sed onere peruenitur ad re-
gnum quod queritis. **A**tendant ergo qui re-
gnum celorum a domino petunt. et parum per
hoc laborant. quod xpc suis discipulis et nepo-
tibus responderit. **E**t **Beda.** **N**esciūt qd petūt

qui sedem glorie a domino: quam nōdum merebantur: inquirunt. desiderabant enim regnare sublimiter cum xp̄o: sed prius erat pati humiliter pro xp̄o. **Ubi** et Crisostomus. Intelligere ergo debemus et nos. ut nō illud a deo petam⁹. quod nos bonum esse iudicamus: sed orantes i potestate dei ponamus. ut ad illud exaudiat. quod ipse nobis expedire cognoscit. **Et iterum** Nō enim solum debemus cogitare qualem gloriam consequamur: sed quomodo euadam⁹ ruinam peccati: quia et in seculari bello qui semper de preda victorie cogitat: difficile vincit. Ideo petendum erat. da nobis exemplū gratie tue. ut omne malum vincamus. **Hec** Crisostom⁹. **Per** istos qui petierunt a xp̄o pre ceteris discipulis honorari. eo q̄ erant eius consanguinei. significantur ambiciosi: qui habentes prelatū consanguineum. volūt per hoc in ecclesia pre ceteris promoueri. Quibus bene respondetur nescitis quid petatis. Nam honores ecclesie nō sūt dispensandi ex propinquitate sanguinis: s3 ex f̄doneitate personarum ratione scientie et virtutis. **Et** vniuersaliter de omnibus ambiciosi optime potest dici. q̄ nesciunt quid petant. q̄ tales si promouētur male intrant et possident. **Cognoscens** igitur dominus eorum ignorantiā et errorem: quia indiscrete petebant. prestantes peruenire sine merito ad gloriam tantam: reduxit eos ad viam scilicet ad humilitatem. et nos inuitat ad eam per quam venit ad sublimitatem. potiusq̄ per ambitionē. **Ubi** ostēdit. q̄ i prelati debet esse tenor humilitatis quia nō debent appetere. vel gaudere p̄esse alijs. **Unde** dixit eis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. id est passionem martirij et mortē crudelem sustinere propter deum. quam ego pro vobis et multis ex caritate passurus sū voluntarie. ac si bibam illam ut delectabilem calicē. per quam debeo venire ad regnum: nō temporale ut creditis: sed eternū. **Per** calicem vere ubiq; passio et martirium intelligitur. tū quia sicut calix est vas quo bibitur ad mensuram. sic passio cum mensura bibitur. eo q̄ non permittit dominus hominē temptari supra id quod potest. tum quia cito sicut potus transit illud enī quod in presenti est tribulationis momentaneum et leue est. tum quia delectat. nam passio et tribulatio a fidelibus pro consolatione recipitur. et in ea gloriāntur. **Est** autē multum delicatus: qui non potest bibere potum. de quo bibit dominus suus. Hanc autem passionem quam Matheus calicem vocat. marcus et calicem et baptismum nominat: dicens. Potestis bibere calicē quem ego bibo. aut baptizari scilicet propter me. Tincturam sanguinis sui in sua benedicta passione pro peccatorū emundatione. vocat hic baptismum. **Unde** Theophilus. Calicem autē et baptismum crucez nominat: calicem quidem tanq̄ potus dulciter ab ipso susceptum. baptismum vō tanq̄ emunda-

tionem nostrorum facientem peccatorum. **Hec** Theophilus. Quasi diceret eis. Ante humilitatem passionis exaltari nō poteritis: si vultis conregnare crucifixo. incumbit vobis tollere crucē eius exemplo. Quia nemo nisi tollat crucem suam per martirij passionem. vel proximī cōpassionē. vel carnis mortificationē. regnabit cū crucifixo. **Ubi** Gregorius. Jam locū celsitudinis querebant. ad viā illos veritas reuocat. per quam ad celsitudinem venirent. **Ac** si dicatur. Jam vos locus delectat celsitudinis: s3 prius via exerceat laboris. **Per** calicem pertingitur ad maiestatem. Si mens vestra appetit qd̄ demulcet: prius bibite quod dolet. Sic p̄ amarum poculū consecutionis. peruenitur ad gaudiū salutis. **Ubi** et Crisostomus. **Per** modū i interrogationis attrahit eos. ut ex cōmunionē q̄ est ad ipsū audibiles fierent. **Ac** si dicat. Elos de honore et coronis loquimini. ego autē de agonibus et sudoribus disputo. Nō enī est hoc premiorū tēpus: sed occisionis. preliorū et periculorū. **Et** iterū. Nunquid nesciebat dominus. q̄ passionē ipsius poterant imitari: Sed ideo eis dicit. ut domino interrogante et eis respondentibus. omēs nos audiamus: quia nemo potest cū xp̄o regnare. nisi passionē illius fuerit imitatus. Sicut ait apostolus. Si commortui sumus: et conuiuemus. Si sustinemus. et conregnabimus. Res enī preciosa. vili pretio nō cōparatur. Magnū laborē nō necesse est nobis i pendere. si volumus ad regna celestia puenire. **Passionē** autē dñi dicimus suscipere nos debere nō solū p̄secutionē gentiliū: sed oēm laborem et molestiā quā patimur contra peccata certantes. Nā si gentiles defecerit qui p̄sequant⁹: nunquid ideo prompta voluntas fidelīū. debet sine fructu et sterili permanere? Ideo et si gentiles nō habes qui te p̄sequant⁹: habes principē gentiliū dyabolū. qui hominē p̄sequi non cessat. Si ḡ principē potes vincere in peccato. nō est magnū superare principes eius in corpe. Ecce oñdam tibi magnā et insufferribilē p̄secutionem in corpe tuo. **Incipe** resistere desiderijs tuis. et tūc intelliges q̄ fortes sūt spūs desideriorū malorū qui te p̄sequūt⁹. **Hec** enī pugna piculosa. et hec ē gloriosa victoria: qui potuerit odire qd̄ amat et amare qd̄ odit. **Hec** Chris̄. **Ubi** et Hiero. Nō solum effusio sanguinis p̄ noīe xp̄i martirij reputatur: sed deuote quoq; mentis seruitus q̄ tibiāntū martiriū est. Illa corona de rosā et violis. ista de lilijs. **Et** illi respondētes: dixerunt ei. Possumus. loquūtur sicut inexpli p̄prie fragilitatis. qd̄ p̄ effectū patuit: q̄ i passione xp̄i fugerūt pre timore mortis. **Ubi** Chris̄. Rūte rūt autē tam promptē: expectātes in eo quod petierūt exaudiri. **Ihs** aut ait eis. Calicē q̄dēz meū bibetis. et baptismo quo baptizor: baptizabimini. i. passionē p̄pter me sustinebitis. vel actu vel volūtate. Nā dissimiliē passi sūt. vn⁹ sustinendo actu. alter affectu. vn⁹ occisus. alter i feruentis olei dolū et etiā in exilium. quod est

quebaz mors civilis missus. **Ubi Chrysostomus?** Dominus autem eis prophetat magna bona. id est martirio dignos efficiēdos. Deinde dominus subiungit. Sedere autem ad dexteram meam in gaudio eternitatis. et ad sinistram in perfructu humanitatis. non est meum ex ordine iustitie. que respōdet meritis: dare vobis ratione consanguinitatis. vel sicut adhuc estis indispositi: quia ex supbia regnum temporale queritis: sed quibus ex meritorum ordine paratum est. id est propter merita ab eterno dispositum. a patre meo celesti. scilicet humilibus et ab hoc dispositis sicut vos aliquando eritis. Preordinavit enim deus quod nullus ad regnum perveniat nisi bene meritis et dignus fuerit. Non est enim personarum acceptor deus. ut scilicet personaliter aliquem accipiat sine meritis in dando salutem eternam: quia secundum Augustinum. Dilectio equalis facit non acceptare personas. **Ubi Beda.** Non est meum vobis dare. id est superbis. hec enim adhuc erant. alijs paratum est. et vos alij estote id est humiles. et vobis paratum est. **Ubi et Chrysostomus.** Paratum est quippe regnum celorum deum diligentibus. sicut convivium paratur amicis. mundum contempnentibus: sicut domus dei vel hospitale paratur pauperibus. qui non habent domos alij veris humilibus sicut paruulis paratur ciuis. et vestitus misericordiam egenis impendentibus. sicut paratur honor pro honore. bonum pro bono finaliter perseverantibus. sicut operarijs paratur merces reddenda in seculo post opus. Et audientes decem alij scilicet apostoli indignati sunt de duobus fratribus: qui se a decem separaverant. trahentes christum seorsum. et ignorantes mensuram suam volebant socijs suis preferri: quia adhuc ipsi decem erant carnales sicut et illi duo alij. **Ubi Chrysostomus.** Quē admodum isti carnaliter petierunt. sic et illi carnaliter contristati sunt. Nam sicut isti si spiritaliter sapuissent non fuerant petitori. ut essent super omnes. sic et illi si spiritaliter intellexissent non fuissent tristati ante se esse aliquos. Nam velle quidem esse ante omnes vituperabile est sustinere autem alterum super se. nimis est gloriosum. Et iterum. Si indignati sunt. quia isti ausi sunt hoc per matrem petere. quantomagis turbarentur si petitio eorum fuisset suscepta. Et ideo neque dixit non sedebitis. ne duos confunderet. neque dixit sedebitis: ne ceteros irritaret: sed tanquam benignus pater sic respondit. ut iter fratres concordia non rumperetur. et omnes sperare faceret: dicens. non est meum dare sed patris. Nam quod uni aut duobus spiritaliter non promittitur a cunctis speratur. **De Chrysostomus.** At autem dicit Theophilus. tunc sic imperfecte se habebant apostoli: sed postea in primatibus sibi cedebant adinvicem. **Ubi Beda.** quia ex hoc quod procurabatur promotio duorum fratrum. alij decem apostoli fuerunt indignati. sic est de multis hodie qui eo ipso quod vident alios promoveri invident

statim et indignantur. Humilis autem dominus ac pius pater et mitis magister. nec cupiditatis et ambitionis duos arguit postulantes. nec decem reliqua indignationis increpat et livoris. sed ipse misericors et benignus. qui est pater nostra utraque faciens unum. quos ab apostolatum vocaverat. et affectu se iunctos asperxit. duos per superbiam postulationem. decem per indignationis turbationem. ad se tanquam ad salutis medium quo mitigarent tanquam ad pacis vinculum quod unirent. tanquam ad virtutis magistrum quo instruerent vocavit. ut ab errore revocaret. ut pacem reformaret. ut regulam debite plantationis erudiret ut non esset denarius sine binario caritatis. Et utrosque reprimens cepit eos docere de humilitate per quam honor celestis acquiritur. et terrenus contemnitur: dicens. Reges et principes gentium dominantur violenta dominatione et potestatis ambitione. eorum id est populorum subditorum. et est hic relatio ad intellectum. et qui maiores sunt potestatem exercent in eos. scilicet humiliantes eos per suam potentiam et angariantes. Quasi diceret. Apud terrenos habet locum dominatio et dominij executio. quod desiderare primatum et usurpare honorem gentium est. et non tamen regere suos subiectos: sed etiam violenter eis dominari. **Ubi Chrysostomus.** Ostendit autem in hoc quod gentile est primatus cupere: et sic gentium compactione eorum animam estuantem convertit. Et quia nihil sic corba hominum ab unitate pacis separat sicut supbia ideo dominus ad humilitatem eos reducit docens hoc et illos non venturos ad regnum nisi per humilitatem. **Non inquit ita erit inter vos. sicut est inter mundi huius potestates. ut ille ceteris dominetur. qui maior ceteris videtur.** Maioritas enim in regno meo non eodem modo acquiritur. sicut in regno terreno quod in regno terreno acquiritur per ambitionem et per aetatem. sed in regno meo acquiritur primo modo. scilicet per humilitatem. Quasi diceret. Vos more secularium petitis et vultis per primatum venire ad requiem et regni possessionem. cum econtra ab summa virtutis ascenda. non impando: sed misstrando. et ideo non ita erit inter vos sicut inter eos. Nam in regno terreno primati sunt domini: sed vestrum regnum non est terrenum: sed spirituale. unde per oppositum debet in vobis esse: quod primati ecclesie sunt ministri. **Ubi Origenes.** Inter vos autem qui estis mei. non erunt hec. Quia qui principes sunt spirituales: principatus eorum in dilectione subditorum debet esse positus. non in timore corporali. **Ubi subdit.** Sed quicumque siue nobilis siue ignobilis voluerit inter vos maior fieri. scilicet aetate et dignitate. sit vester minister. non primatus ambiendo: sed humiliter ministrando. et se in obsequio humilitatis exercendo. et qui voluerit inter vos primus esse. id est primatus habere. erit vester servus et omnium novissimus. non ex coactione: sed ex caritate non ex pusillanimitate: sed ex humilitate. **Ubi Beda.** In quo docet eum maiorem esse. qui minor fuerit. et illum dominum fieri. qui omnium servus sit. Frustra igitur aut illi immoderata quesierat: aut isti dolent super maiorum desiderio. cum ad summitatem

virtutū nō potentia s; humilitate venia ē. **Ubi** etiā **Chrysostomus**. Fructum humilitatis posuit primatū celestē: i primatu terrestri fructum posuit confusionē celestē. ut quicūq; desiderat primatū celestē: sequatū hūilitatē terrestrē. quicūq; autē desiderauerit primatū in terra: inueniat confusionē in celo. ut iam inter seruos xpi nō sit d primatu certamē: nec festinet unusquisq; eorū. quomodo alijs maior appareat: s; qūo inferior videat. **Qm** non qui maior fuerit in honore. ille est iustior: s; qui iustior fuerit. ille ē maior. **Cōuersatio** g melior est desideranda. nō dignior gradus. **Et** opus quidē desiderare bonū est. qz nostre voluntatis est et nostra ē merces. primatū autē honoris concupiscere vanitas. hoc enī consequi iudiciū dei est. ppter qd ex primatu honoris nescim. si mercedē iustitie meremur. **Neq;** enī apls laudē habebit apd deū qz apostolus fuit. sed si opus apostolatū sui bene impleuit. **Primatus** etiā fugientē desiderat. desiderantē se horret. **Volens** g dñs et duorū illorū ambitū extinguere. et istorū decem apostolorū inuidiā. introducit differentiā inter principes mundiales et ecclesiasticos. ostēdens qm primatū in xpo nec ab aliquo appetendū est nō habente. nec alteri ē inuidendū habenti. **Qm** principes mūdi ideo fiūt. ut dñent minoribus suis. ut seruificet eos. et spoliēt eos et comedāt eos. et usq; ad mortē abutantū vita eorū. ad suas utilitates et glorias. **Principes** autē ecclesie fiunt. ut seruiāt minorib; suis. et ministrēt eis q; cūq; acceperūt a xpo. ut suas utilitates negligant et illos pcurant. et si opus fuerit. neq; mori recusent p salutē inferiorū. **Si** g hec ita se habent. secularē quidem primatū desiderare. et si ratio nō ē vel causa ē. qz si iustū nō est vel utile est. **Primatū** autē ecclesiasticū concupiscere. neq; ratio ē neq; causa: qz neq; iustū ē neq; utile. **Quis** enī sapiēs ultro se subicere festinat. s; uirtuti. dolori. labori. et qd maius ē. tali piculo. ut det ratōem p omī ecclesia apud iudicē iustū nisi forte qui nec credit iudiciū dei. nec timet. ut abutens primatu suo ecclesiastico seculariter puerat eū i secularē. **Dec Chrys.** **Et** qz i moralib; magis mouent facta qz verba. id ē cepit facere et docere. ex his qz egit demonstrat qd docuit. ut si dicta pūpēderēt: erubescerēt ad opa et inducit sui ipsi exemplū. siue dat seipm eis in exemplū dicēs. **Sicut** fili? hoīs nō venit in mūdū ministrari. et ministeriū ab alijs accipere vel tpaliter dñari. **Nō** enī legim? discipulos eū discalciāsse. nō manicas cū lauaret tenuisse. non genua puolutos an euz hoc vel hoc egisse. vel aliud hmoi sibi fecisse: s; oēs sil comedebāt. sibi qz sine platōne seruebant. **Erubescant** g qz hec a seruis suis querūt: qz in hoc xpm pīre cōtendunt. **S; pot?** venit ministrare et ministeriū alijs ipendere. **Sicut** patet i lotōne pedū. in distributione panū. in restitutione sanitatū. in discursu ad pdicandū. **Ubi Origenes.** **Nāet** si angelī et **Martha** ministrauerūt ei. nō tñ ideo venit

ut ministraret: s; ut ministraret. **Ecclesiā** g principes imitari debēt xpm accessibilē. et pueris manus iponentē. et discipulis pedes lauantes. ut et ipi silr faciant fratrib; **Nō** autē tales sumus ut etiā principū mundi excedere superbiā videamur. vel nō intelligentes vel contemnentes mandatum xpi. et querimus sicut reges acies pcedentes. et terribiles nos et accessū difficīles maxime paupibus exhibemus. nullā affabilitatē habentes. vel habere ad nos pmittentes. **Dec Origenes.** **Et** nō tñ predicto modo ministrare venit. s; etiā dare animas suam. id est vitam: redemptōem pro multis. id est pro his qui credere voluerunt. **Pro** omnibus quidē qz tum ad sufficientiā: sed pro multis nō pro omnibus qz tum ad efficacitā. **Nō** solum ergo quodcūq; ministeriū exhibuit xpc: s; ministravit nobis id quod sūme est preciosū et eximie caritatis. scilicet seipm in pretiū nostre redemptōnis. **Unde Bernardus.** **Bonus** mīster. qui carnem suā in cibum. sanguinē in potum animas ministrat in pretiū. **Uñ et Beda.** **Et** hoc quoq; maioribus ecclesie precipuū genus ministrandi imitandū ostēdens. ut nō solum misericordēs elemosine doctrine salutaris spiritalis exempli ministeria fratrib; impendamus. verū etiam sicut ille pro nobis animas suam posuit. ita et nos proinuiat animas ponere discamus. **Unde etiā Chrysostomus.** **Rex** celorū existens. homo voluit effici et contempnī. et conuitia pati. neq; in his sufficit. s; ad mortē venit. et animā dedit precīū redemptōis pro multis etiā inimicis. **Tu** quidē si hūiliatus fueris. pro te metipso facis. ipse autē pro te. **Quantū** cūq; ergo humiliatus fueris. nō potēs tantū descendere. sicut dominator tuus. **Et iterū.** **Ad** hoc enī ad ymaginē xpi facti sumus. ut imitatores efficiamur voluntatis eius et conuersationis. **Sed** in hoc sumus ymago eius. ut quod ei bonū videt et apud nos sit bonum. et quod ei malū videtur et apud nos sit malū. **Quicūq;** autē dño humiliato iactantie studet. non est ymago eius. **Et** qui domino paupertatē amante diuitiarū amator est in hoc seculo. repellit a se xpi similitudinē. **Nō** est verus discipulus qui nō imitat magistrum. nec est vera ymago que similes nō est auctori. **Dec Chrysostomus.** **Humilia** igitur teipsum. et imitari magistrum et dominum tuū. **Ut** superabile enī valde est. ut discipulus se erigat ubi magister se inclinat. et qz seru? sit supbo ubi dñs ē hūilis. qz nō est discipul? supm grm. nec seruus sup dñm suum. **Quia** enī homo per supbiā cecidit. necesse est ut per humilitatē resurgat.

Oratio.

Omine ihu xpe. qz p nostra salutē calicem passionis bibere et baptismo sāguinis perfundi voluisti: et nō tpaliter domīari et ministrari: sed humiliter seruire et ministrare. ac vitam tuā pro nostra redemptōne dare venisti. Da mihi misero pro meo modulo tuo calicis et baptismi. cū patia et gaudio spūs

pticipem fieri. et te magistrū ac dominū in hūi-
litatis opibus imitari. et nō solum in operibus
miscōie ministeriū primis impendere: sed etiam
vitam si necesse est p̄ eis ponere. et tanq̄ ad re-
gnū electis tuis paratū feliciter puenire Amē.

De vno ceco ante ingressū hiericho illumi-
nato. Capitulum. XXII.

Actus est aut̄ ut appro-
pinquaret dñs ihs hiericho. que ē
vrbs inter galileā. vnde ascēdebat
et hierusalē q̄ ibat. distans duabus
leucis a iordane. et septē a hierlm. et sita ad eius
partē orientālē. Hec ciuitas quondā nobilis.
nūc aut̄ humilis ad solū destructa est. et sola do-
mus raab in signū fidei remanet. eius em̄ ad
huc parietes sine culmīe durāt. Iuxta hieri-
cho fons est dulcis ad potandū. pinguis ad ri-
gandum: qui quōdam amarus ad potandū et
sterilis ad rigandū. p̄ helyseū sanatus est. hic
fons sub montē quarētane oriē. et deinde hieri-
cho que duobus miliaribus inde distat diriuat̄.
Ad hanc ḡ ciuitatē dominus declinauit. ut fm̄
Hieronimū. sanaret in ea multos male hñtes.
Et tunc cecus quidam qui sedebat iuxta viam
mendicans. cum turbam p̄tereuntē audiret et
ihm transire pcipet. miscōiam eū clamore. nō
tñ exteriori: sed etiam interiori petebat dicens.
Ihu fili dauid miserere mei. In q̄ cecus iste vtrā
q̄ naturā in xpo cōfiteatur. s. humanā. in eo q̄
dicit ihu fili dauid: a dauid em̄ carnē suscepit.
Diuinā in eo q̄ dicit miserere mei. p̄priū em̄ ē
deo misereri creature sue quā cōdidit. fm̄ illud
psalmiste. miseratōnes ei⁹ sup̄ omīa opa eius.
Et fm̄ Cyrillus. Iste cecus iudaismo nutritus. n̄
ignorauit q̄ de p̄genie dauid deus fm̄ carnem
nascere. et ideo ei ut deo et homini loquitur. Et
licet increparet a turba p̄tereūtē. et doctrinam
xpi auscultante: ipse tñ multo magis clamando
petebat sibi misereri. timēs ne ex increpatōne
impediret auditio. et ex auditio petitōnis sue.
Ihs vō tandē p̄pter suā benignitatē stetit: q̄ ce-
cus eū sequi nō potuit. et iussit eū adduci ad se
ne turba phiberet. et ut occasiōe sanādi hñret.
Magne pietatis in xpo signū fuit. qñ ipm̄ ce-
cus expectare voluit. et ab se adduci fecit. Et
fm̄ Cyrillus. Distit aut̄ xpm̄ vox. et inuocantes in
fide respicit. Et ideo merito vocat cecum et ac-
cedere iussit. ut scilicet qui prius fide eū tetige-
rat: appropinquet et corpe. Sic deberēt facere no-
stri principes. cū viderēt paupes cōquerentes
scilicet stare et facere vocari ab se ut audiret eo-
rum querimōias. Facerētq̄ eis iustitiā expe-
dire. Et interrogauit eum quid vellet. nō q̄
hoc ignoraret: sed ut eius p̄fessionē approbaret
et fm̄ Ambro. ut sciremus nisi p̄fessionē nō posse
saluari. et ut cor eius ad oīonem excitaret. et lu-
men qd̄ ex sua bonitate largitur: ei erat. ad sui
petitōem tribueret: q̄ nō sanat inuitos: sed vo-
luntarios. Et fm̄ Aug. Qui creauit te sine te. nō
iustificabit te sine te. Et fm̄ Ambro. Vult omēs
hoīes saluos fieri: sed si accedāt ad eū. nō em̄ sic

vult ut nolentes saluent̄: sed volentes. nō em̄ ve-
ra salus est si nolēt tribuāt. Item fm̄ Cyrillū
interrogauit ut scirēt astātes. q̄ nō pecunias
sed diuinā efficaciam a deo petebat. Et hic
domini clementiā: q̄ nō indignatus est nō solū
stare: sed et alloqui p̄sonam vilem et pauperem
At ille rñdens dixit. Domine: ut videā. Ubi mi-
seriā et necessitatē suā insinuat. ac remedium
et releuatōem nec aliquid aliud p̄ter hoc postu-
lat. Voluit ergo dominus audire cōfessionem.
qui tñ nō ignorat mentis intentōem. ut cogno-
scamus. nō nisi cōfessionē posse sanari ab infir-
mitate spiritus. Et de hūc cecū saluare noluit.
q̄ diu clamauit in generali misere mei: sed p̄
q̄ spāliter insinuauit miseriā: cui⁹ releuatōem
sibi misericorditer fieri postulauit. tūc eū sa-
nauit. Petijt em̄ ut videret. et ihs verbo poten-
tissimo quo dixit fiat et factum est. dixit illi. re-
spice. Breue verbū: sed in opatōe efficacissimū
Et q̄ in fide credentiū verbū dñi opatur. ideo
subiūgiē. Fides tua saluū te fecit. Ex fide enim
impetratur salus corporalis et spūalis et eterna-
lis. Et confestim vidit et sequebat̄ illū magni-
ficans deū. i. magnū dicens illū. nō magnitudi-
ne molis: sed virtutis. Nō sufficit lumē recipisse
nisi etiam lumen sequatur. ne ambulet in tene-
bris. Ecce ḡ signum illuminatōnis p̄fecte et in
anima et in corpore. Et fm̄ Cyrillum patet. q̄
iste cecus a duplici cecitate liberabat̄. s. corpo-
rali et intellectuali. Neq̄ em̄ eum ut deū glori-
ficasset. nisi vere vidisset. Ubi et Theophil⁹. Gra-
ta em̄ erat aīa cecū. in eo q̄ sanus effectus ihm̄
nō reliquit: sed secutus est eum. Et nō solū fuit
illuminatus cecus: sed et alijs factus est occasio
glorificandi deū. et omnis plebs illuminata est
ut diuinū aliquid in xpo cognosceret. Et seq̄-
tur. Et oīs plebs ut vidit: dedit laudē deo. glo-
rificando facta dei. cōgratulando utilitati p̄ri-
mi. Hoc em̄ sibi retinet dñs de bñficijs suis. s.
gloriā. Et ait. Gloriā meā alteri nō dabo. no-
bis aut̄ reliquit utilitatē. Et nota fm̄ glo. q̄
tuor causas isti⁹ laudis. Prima est p̄ exauditiōe
clamosi istius paupis. Scda p̄ potentia et mi-
sericordia illuminatōis. Tertia p̄ ipetrato mu-
nere lucis. Quarto p̄ merito fidei eius q̄ illumi-
natus ē. Scdm̄ Grego. q̄ carnales adhuc disci-
puli nō valebāt capere verba misterij. venit
ad miraculū. ante eorū oculos cecus lumen re-
cepit. ut eos ad fidem celestia facta solidarent
Et fm̄ Theophilū. Ne incessus dñi esset inutil⁹
fecit ceci miraculū: hoc documentū discipulis
suis dās. ut in oībus simus p̄ficiū et nihil nobis
ociosū. Mistice fm̄ Grego. cecus a dño illu-
minat⁹. est genus hūanū: qd̄ i p̄ntē primo cla-
ritatē sup̄ne lucis ignorās. dñatōnis sue tene-
bras accepit. Hiericho at̄ interpretat̄ luna: q̄ dū
mēstruis momētis decrescit. defectū n̄re morta-
litas designat. Dū igit̄ cōbitor n̄r appropinq̄t
hiericho. cecus ab lumē rebit. q̄ dū diuinitas
defectū n̄re carnis suscepit. hūanū gen⁹ lumen
qd̄ amiserat: recepit. Qui efne lucis claritatez

nescit. cecus est. Si aut iam in redemptorē cre-
dit: q̄ dixit ego sum via. iuxta viā sedet. Si bo-
credit et exorat ut eternū lumen recipiat. iuxta
viā sedet et mēdicat. Quisq̄s q̄ cecitatis sue tene-
bras agnoscit. quisq̄s hoc qd sibi deest lumē et
nitatis intelligit. clamat medullis cordis. cla-
met et vocibz cordis dicēs. **I**hu fili dauid mise-
rere mei. **I**lli aut qui ihm venientē p̄cedūt et ce-
cum increpant. designāt carnaliū desideriorū
turbas. tumultusq̄ vitiorū: q̄ priusq̄ ihm ad cor
nr̄m veniat. cogitatōem nostrā dissipant. et vo-
ces cordis in orōne pturbāt. ne ihm ad cor illu-
minandū accedat. Sicut enī turba cecū impe-
dit ne lumē corpale recipiat. sic spūaliter tur-
ba fantasiarū et cogitatōnū frequēter impediūt
ne lumē gr̄e recipiat. **S**ed in eo q̄ cecus quē tur-
ba increpat magis clamat: dā nobis exemplū.
q̄ quanto plura nobis occurrūt impedimēta.
tantomagis est clamandus. et quanto grauiori
tumultu cogitatōnū p̄mimur. tanto orōni at-
tentius est insistendū. **U**n̄ **H**ieronī. **C**ōminantē
aut multi ei ut taceat. q̄ p̄cā et demonia cōpe-
scunt clamorem paup̄is. **S**ed ille magis clama-
bat. q̄ grauescēt bello. man⁹ ad lapidē adiu-
torij hoc ē ihm nazarenū cū clamore leuāte sūt
Un̄ et **E**phrillus. **I**ncrepabāt eū ut taceret: s̄ p̄
inhibitōnes hm̄i. nō impediebāt ei⁹ audacia.
Nouit enī fides oībz repugnare. et in oīa trium-
phare. **U**tile ē enī p̄ cultu diuino pudorē depo-
nere. **N**āsi causa pecunie sūt impubētes nōnul-
li. q̄re p̄ aīe salutē nō decet. bonā induere impu-
dentiā. **S**ed cū cecus primo clamaret ihm trāsi-
re dicē. cū aut multomagis clamaret. stat ihm
q̄ cū adhuc turbas fantasmātū in orōne pati-
mur ihm aliquatenus transeuntem sentimus.
cum bo orationi vehemēter insistim⁹. deus in
corde figit. et lux amissa repat. **E**x q̄ docemur.
q̄ si i orōne primo senserim⁹ ihm nos q̄si p̄trā-
seuntē. p̄ paululū instanter p̄seuerātes. sentie-
mus nobiscū stantē. **I**nterrogat aut cecū quid
velit ut eū ad orandū excitet: q̄ peti vult hoc
qd et nos petere et se cōcedere p̄noscit. **D**ius enī
dn̄s sua dona gratuita. nostra vult esse merita
nec vult bonū nr̄m inuitū et coactū: s̄ sponta-
neū et volūtariū. et qd nobis sponte largit. vult
nr̄is petitiōibz tribuere. **E**t iō q̄uis sciat. quid
nobis necesse sit. anteq̄ petam⁹. importune tñ
nos ad petendū inuitat: dicēs. petite aut et acci-
pietis. q̄rite et inuenietis. pulsate et aperiet vobis.
In ceci aut petitiōne discim⁹ q̄ in oratōne
nō aurū nō argentū nō fugitiuos honores. nō
longitarnā vitā. nō vindictā inimicorū. nō ali-
qd tpale: s̄ ineffabile lumē querere debem⁹ hoc
est ut ipm q̄ illuminat oēm hoīez venientē i hūc
mūdū vidē possim⁹. iuxta qd ip̄e amon⁹ dicēs.
Querite primū regnū dei et iusticiam ei⁹ et bec
oīa adicent vobis. **A**d illud lumē aut videndū
p̄fecto via fides ē. q̄ fides eū saluū fecit. **E**litēs
aut p̄festim p̄euntē ihm sequit. q̄n quis bonū
qd intelligit intuitu ei⁹ opat et eū imitat. **Q**uā-
to ergo quisq̄ plus a deo illuminat. tantom-

plus et p̄fecti⁹ in bonis opibus exercere se debz
sicut iste cecus recepto lumē. nō piger reman-
sit nec retro rebijt. **E**t hic talis nōsolū in deū p̄-
ficit: s̄ etiā alios ab laudē dei accēdit. **U**bi **G**re-
gori⁹. **S**i ergo fratres carissimi cecitatem iam
nostre peregrinatōis cognoscimus si creben-
do in redemptoris nostri misteriū iuxta viam
sedemus. si exorando quotidiē ab autore nr̄o
lumen petimus si tandem lucem iā per intelle-
ctum videndo illuminati post cecitatez sumus
ihm quem mente cernimus opere sequamur.
Aspiciamus quo graditur et eius vestigia imi-
tando teneamus. **E**cce cū sit domin⁹ et creator
angelorū suscepturus naturam nostrā in vte-
raz virginis venit. **N**asci tamē per diuites no-
luit. parentes paupes elegit. p̄sperari in mun-
do noluit. obprobria. irrisiōesq̄ tolerauit. spu-
ta. flagella. alapas. spineā coronā. crucēq̄ su-
stinuit. **E**t quia rerum tēporaliū delectatōne a
gaudio eterno cecidimus. cū qua amaritudine
illuc redeatur ostendit. **Q**uid itaq̄ homo pro
se pati debet. si tanta deus pro hominibus per-
tulit: diuerso quippe itinere ābulat. si gaudia.
delectatōnesq̄ appetit. cui dux suus viam ama-
ritudinis ostendit. **S**i ergo retributōnes gau-
dium in puentōne querimus. penitentie amari-
tudine in via teneamus. **S**ic itaq̄ fit. ut nōso-
lum nostra in deū vita p̄ficiat: s̄ becipa nostra
conuersatio ad laudem dei et alios accendat.
Hec **G**regorius. **H**ec etiam que de ceco dicta
sūt ad unumquēq̄ peccatorem hoc modo refer-
ri possunt. **Q**ui enī criminale peccatum cōmit-
tit in opere. cecus est in mente. **S**ed si iter veri-
tatis ingredi cupiens pro eterna vita ceperit
cogitare. et ad deum p̄ peccatū flendo et veniaz
petendo redire secus viā sedet et mēdicat. p̄ter-
euntes bo silentium ceco imponere volunt. q̄
immūdi spiritus acrius contra eū quem ab ve-
niā redire viderint: cōsurgūt. et ne peccator ad
penitentiāz redeat: contrahicunt. **N**ec solū im-
mūdi spiritus: s̄ etiam ip̄a consuetudo peccā-
di durius incipit rebellare. cū senserit p̄ assue-
ta mala ad virtutes hominē velle redire. **S**ed
quo acrius se sentit impugnari a malignorum
spirituū temptatōne. seu ab ip̄a peccandi con-
suetudine. eo forti⁹ debet exemplo hui⁹ ceci pu-
gnare in oratōne. clamando p̄ desiderū ad deū
clamor enī magnus magnum indicat desideri-
um. **E**t vere expedit peccatori clamare. q̄ lon-
ge distat a deo. longe enī a peccatoribus salus
Et fm **I**ugonez. si ad primas lacrimas vel p̄-
ces deus nō exaudit. homo p̄ces iterare nō desi-
nat. magna enī munera. sūt multis p̄cibus cō-
panda. **N**eq̄ enī diuina pietas adiutorij se pe-
tenti negabit. si ille orando a petitiōne nō dese-
cerit. **N**ec de suis meritis aliquid p̄sumat: s̄ in
illius misericordia confidat. cui per p̄phetaz di-
cit. **I**n deo faciemus virtutē et ip̄e ad nihilum
debuget inimicos nostros. **Q**uantā aut mise-
ricordiā dn̄s penitētibz exhibeat. q̄le auxilium
pugnantibz p̄ p̄cēm p̄beat. cōsequēter declarat

Secūde partis

Qui enim prius trāibat ppter tēptatōes q̄s i ora-
tione patimur. si in oratione perseverauerim?
quasi stans nos ad se adduci iubet. quāto tran-
quillitatē mentis redditam. dulcedine sue con-
templationis vel tenuiter manifestat. Et quia i
oratione ante oīa eternā gloriā querere debem?
recte cecus lumen a dño petisse fertur. Et qm̄
quicūq; non negligit penitere. de venia non de-
bet desperare. recte dicit fides tua te saluū fecit
Quicūq; enim hora peccator vere penitēdo in-
gemuerit. et cōuersus fuerit saluus erit. Scdm̄
Augustinū. si hiericho lunam: et ob hoc mortu-
litatem interpretat. morti p̄pinquans dominus
iudeis solis lumen euāgelij iusserat p̄dicari. q̄s
significauit iste vnus cecus ante ingressum hie-
richo illuminatus. quez lucas cōmemorat. A
mortuis autē r̄surgens atq; ascendēs: et iudeis
et gentib; quos duos populos significare vidē-
tur. duo ceci post egressum hiericho illumina-
ti. de quibus matheus narrat. Oratio.

O Benignissime ihu non personas homi-
num respicis. omnes expectas creator
omniū miseris redemptor. omnibus
indulges saluator. Quis igit̄ nisi sue salutis in-
memor. tardabit ad te conuerti. sic benignissi-
me expectantem. sic ab ostiūz pulsantem et per
gratiā introire volentem: Da ergo domine de-
meus mihi ceco et misero: ut a te vocatus ape-
riam tibi cor meū. peccatum inde expellendo. et
te per gratiā recipiendo: ut illuminat̄ te sequar
nūc in opib; virtuosis. et post hec de tua visione
semp gaudere merear in celis Amen.

De zacheo et eius cōuiuio. Capitulum. XXIII.

Deinde eadem die domi-
nus ihu ipsam vrbez hiericho igres-
sus: ambulabat p eam: turba non
modica stipatus. Hiericho signifi-
cat mūdum quē intrauit in incarnatione. am-
bulauit i sua cōuersatione: sed perambulauit i
sua passione. ex qua pambulatione facta est sa-
lus domui ecclesie. Mūdus est perambulandus
q; per eam est citissime trāseundum. et nullomō
p inordinatū amorē vel affectionē est ibi sisten-
dum: vel ei inherendū. Et enī est aliq; qui nō
ificiat. si circa mūdi negocia implicet. Zache-
us autē qui erat non tm̄ publican? sed et prin-
ceps publicanor. et prim? inter illos q vacabāt
publicis actibus scz exactionibus et vectigali-
bus q implicant ad peccatū. ac diues q; in ac-
quirendo auarus et temporalib; implicatus. ex
quo in eius vocatōe apparet maior dei misericor-
dia: et diuine pietatis habūdantia. Desiderabat
ex deuotōne videre ihm. beati enī oculi q vidēt
ipm. et non poterat pre turba sequēte eū: q; sta-
tura pusillus erat. et corpe scdm̄ quātitatē et mē-
te scdm̄ humilitatē. Ex quo patet deuotio popu-
lariū ad xpm: q; tāta turba sequebat eum. Et
p̄currens. id est pre alijs currēs. ascendit in ar-
bozem sichomoz: ut videret ihm inde trāseuntē
An Beda. Que impossibilia sunt apud homines

Capitulum. xxiii.

possibilia sunt apud deū. Ecce enī camelus de-
posita gibbi sarcina. p foramē acus trāsit. hoc ē
diues et publican? relicto onere diuiciar: ptem-
pto censu fraudiū. angustā portā artāq; viā q
ad vitā ducit: ascēdit. Qui mira deuotōne fidei
ad videndū saluatorē: qd natura min? habebat
ascēsu supplet arboris. atq; ideo iuste (q̄uis ipse
rogare nō audeat) benedictōez dñice susceptio-
nis accipit quā desiderabat Dec Beda. Sichom-
oz ē arbor i folijs moro silis. et i alijs ficui: s;
stipete distās et altitudine p̄stans. Et nō a lati-
nis cella dicit̄. Et interpretat̄ ficus fatua: q; ar-
bor ē sterilis: sicq; dicit̄ sichomoz. i. sicut mos-
rus. Vel scribit̄ sichomoz p sichomoro vicio scri-
ptor. Et fm̄ Josephū. potius deberet dici fico-
moz: q; cōponit̄ ex natura fici quo ad lignū: et
ex natura mori q ad folia. Sicomora q; dicunt̄
quedā poma fici silia. fruct? aut mori liquorez
sanguini similē habet. Et dicit̄: q ostēderūt ele-
phantis sanguinē vne et mori: ad acueudū eos i
prelio. i. corporali. Et ideo mor? crucē signat: cui?
fructus ipse xpc dicit̄. i ea suo sanguine rubrica-
tus: qui sanguis nobis p recordatōez ostēsus.
acuit nos i p̄lio spūali. Dominica enī crux cre-
dētis alit̄ ut ficus. ab incredulis irridet̄ ut fatua
quia iudeis ē scandalū. gentib; vō stulticia: sed
credētib; virtus dei ē. Dec g arbor in quā pusil-
lus statura zacheus: ut exaltari posset ascēdit
arbor fidei et crucis ē: ab quā multi veniētes: et
i eā ascēdētēs. q̄uis statura pusilli fuissent. et nō
dū in sciēcia et pfectōe multū creuissent. inde tñ
ihm videre et cognoscere meruerūt Qui arbo-
ris fructus sanguineus ē. p quē martires signi-
ficant̄: qui tamfirmiter huic arbori inherēt: ut
poti? occidi et p̄o sanguine cruentari: q̄ a sua
arboze. id est a xpi fide et cruce valeant separi.
Hanc debem? ascēdere p fidē et meditandē. ali-
ter ihm videre nō possum? q; statura pusilli su-
mus. nō enī sufficiūt nostra merita sine merito
passiōis crucis xpi. Hanc pusill? ut exaltari pos-
sit ascēdit. dū qlibet hūilis et ppe infirmitatis con-
sci? terrena relinquēdo: et p̄uos actus deserēdo
altioraq; petēs. et i dño p̄fidēs. i virtute crucis
gloriaē. clamās cū aplo. mihi aut absit gloria:
ri: nisi i cruce dñi nri ihu xpi. cui lignū crucis ē
glia. sal? vita. et p hāc laudabilē fatuitatē dñm
cernere meref. Nos enī: inq̄t. aplūs p̄dicamus
xpm crucifixū. iudeis qdē scandalū: gētib; autē
stulticiā. Ecce sichomoz ascēde et tu lignū ubi p
te pepēdit ihu: et videbis ihm. Et Aug? Appre-
hēdit zache? sichomoz. ascēdat humil? crucē pa-
rū ē ascēdat. Ne de cruce erubescat: i frōte illaz
figat: vbi sedēs pudoris ē. Ibi oīno ibi in q mē-
bro erubescit̄. ibi figat̄. vbi nō erubescat̄. putat̄
q; irridet̄ sichomoz. Et ipse efficit vidē ihm. hec
Aug? Quicūq; etiā hūiliaf p̄f ihm hic ifatu-
at iuxta mūdū. q solus tñ sapiēs ē: q; qd stultū
ē boībo: sapiētia ē dei. et hic dominū videre me-
retur. Unde Gregorius. Si veraciter sapien-
tes esse: atq; ipsam sapientiam contemplari

appetimus. stultos nos humiliter agnoscamus. Relinquamus nobis sapiantiam. discamus laudabilem fatuitatem. Hinc euangelice historie verba testantur: quia zacheus cum videre pre turba nil posset. sycomorū arbores ascendit: ut transeuntem dominum cerneret. Sycomorus quippe ficus fatua dicitur. Pusillus itaque Zacheus sycomorū subiit et dominū vidit: quia qui mundi stultitiam humiliter eligunt. ipsi dei sapientiam sublimiter contemplant. Pusillanimitatem namque nostram ab videndis deum turba impedit: quia infirmitatem humane mentis. ne luci veritatis intendat. curarū seculariū tumultus premit. Sed prudenter sycomorū ascendimus. si prouide eam que diuinitus precipit stultitiam tenemus. Quid enim in hoc mundo stultius quam amissa non querere. possessa sapientibus relaxare. nullam per acceptis iniurijs iniuriam reddere. imo et adiunctis alijs pacientiam prebere. Quasi enim sycomorū nos ascendere dominus precipit cum dicit. Qui aufert que tua sunt ne repetas: et rursum. si quis te percusserit in dexteram maxillam prebe ei et alteram. Per sycomorum dominus transiens cernitur: quia per hanc sapientem stultitiam. et si nec dum solide ut est iam. tamen per contemplationis lumen dei sapientia: quasi in transitu videtur. Qui vero in elata ad conspiciendum deum adhuc cogitationū suarum turba deprehensi sunt. sycomorū arbores non inueniunt. Hec Gregorius. Ubi et theophilus. Sed facile hoc est ad moralem utilitatem retorquere. Quisquis enim pluribus in malicia preest. paruus est statura spirituali. et non potest videre ihesum per turba. Nam pplexus a passionibus et secularibus rebus. non aspiciat ihesum ambulante id est in nobis operante nullū opus eius cognoscens. Ascendit autem super sycomorum id est super voluptatis dulcedinem. quod significat per ficum: deprimens eas: et sic sublimior factus videt et videtur a christo. Hec theophilus. Per sycomorum etiam potest intelligi religio: quia latini sycomorum celsam nominant. est enim procerior et altior moro. et habet fructus subdulces. qui nunquam ad maturitatem perueniunt. Sic status religionis est altior et procerior: quia in contemplatione consistit: et statum mundi transcedit. Habet etiam fructus subdulces. fructus. scilicet abstinentiarum. vigiliarum. ieiuniorum. et huiusmodi. qui licet de se sint duri et asperi. tamen sunt subdulces: quia sustentantur amore dulcedinis paradysi: et nunquam in maturitatem perueniunt: quia fructus maturi sunt dulciores. et vera religio de mundana dulcedine non curat. Sed sycomorus ficus fatua dicitur: quia ad litteram ingrediens religionem fatuus reputatur. unde potest dicere illud amos. Armētarius ego sum vellicans sycomoros. Ista arborē zacheus pusillus humilis. sed religiosus ascendit: ut videat ihesum. scilicet ut lucretur vitam eternā. que in visione dei consistit: sed quia paruus altē non potest ascendere sine scala: ut gradibus. ideo sunt tres gradus in scala religionis. unus est abrenūciatio proprie voluntatis. per votum obe-

diencie. secundus est abrenūciatio appetitis exterioris. per votum paupertatis. tertius est promissio perpetue castitatis. per votum continentie. Et istos tres gradus. tres alij gradus ex parte ipsius ascendentis precedunt. primus est contemptus terrenorum. secundus obliuio generis. tertius obliuio mundi. Et ista tria fuerunt dicta abrahe a domino. Egredere de terra. ecce gradum primum: et de cognatione tua. ecce gradum secundum. et de domo patris tui. ecce gradum tertium. et veni in terram quam monstrauero tibi. id est in religionem. Huius sunt tres gradus quibus ascendebatur ad thronum salomonis. Iste thronus est religio in qua dominus residet tanquam in throno et cathedra speciali. Unde et petrus Rauennas vocat religionem paradysum. que propria mansio dei est dicens. Iuxta sententiā cordis mei. si paradysus in hac vita presenti est. aut in claustro. aut in scolis est quicquid enim extra hec duo est. plenum est anxietate. inquietudine. amaritudine. formidine sollicitudine. et dolore. Et cum ihesus venisset ad locum ubi erat sycomorus. suspiciens vidit zacheum. non tamen visu corporis: sed et respectu pietatis. approbans illius deuotionem et desiderium. Bonum fuit ei videre christum: sed melius videri a christo. Ubi beda. Vidit ihesus videntem se: quia eligit eligentem se. et amauit amantem. Hunc sane ordinem perficiendi. hoc est super fidem dominice incarnationis ad cognitionem diuinitatis perueniendi: quasi sycomorum ihesu faciem speculari. doctor egregius ostendit cum ait. Non enim iudicauit me scire aliquis iter vos. nisi christum ihesum et hunc crucifixum. Hec beda. Cognoscens ergo et acceptans ihesus desiderium zachei. eum ut descenderet vocauit: dicens. Zachee festinans descende: quia hodie in domo tua oportet me manere. In domo quidem materiali propter refectionem christi et discipulorum suorum. et ad ostendendum benignitatem peccatori reuertenti. et in domo conscientie spirituali. per gratie infusionem necessariam peccatori. Illud etiam dicit christus cuiuslibet nostrum. Multum enim manere in domo conscientiarum nostrarum. et ideo debet preparari ad eum recipiendum. Unde de ista dicit psalmista. Domū tuam decet sanctitudo domine. Gloria enim nostra hec est. testimonium conscientie nostre. Bene debet domum suam spiritualem emundare et ornare. qui vult tantum hospitium recipere. sed regem glorie: quem nec celum: nec terra potest capere: ut ibi maneat id est per gratiam inhabitet et non transeat. Ubi beda. Quia autem descendere de sycomoro zacheus et sic in domo sua christo mansionem preparare iubetur. hoc est quod apostolus ait: quia et si cognouimus secundum carnem christum sed iam nunc non nouimus. si enim mortuus est ex infirmitate: sed uiuit ex ceteritate dei. Hec beda. Verba predicta domini ihesu moraliter exponi possunt de fidei anima: que domus dei dicitur. quia in ea christus per gratiam manere dignatur. et hoc hodie id est in vita presenti per gratie prelibationem: ac etiam hodie. id est in eternitate per glorie beatam frui-

Secunde partis.

tionem. **L**icet autē xpc in qualibet fideli anima habitet per fidem. specialiter tñ ad hoc eligit mētes eleuatas et abstractas. Debet autē anima talis esse abstracta tripliciter. s. a desiderio rerū temporalium. a voluptate delectationū carnalium: vel cōmodi corporalis: et a seipsa p abbicationem pprie volūtatis. **P**er hec enī tria abstractur anima ab omni impedimento salutis. ptra illa tria de quibus dicit: omne qd est in mūdo. aut est cōcupiscentia oculorū. aut cōcupiscentia carnis. aut supbia vite. **H**anc triplicem abstractionē docuit saluator: dicens. **Q**ui vult venire post me abneget se q̄tū ad tertiū: et tollat crucē suam: q̄tū ad scdm. et sequat me videlicet relictis omnib: q̄tū ad primū. **E**t hec triplex abstractio de zacheo cui hec verba dicta sunt. s. in domo tua oportet me manere. potest intelligi. **Q**uis enī principiū euāgelij ipm diuitem appellauit. in processu tñ eum verum pauperem xpi factum esse cōmemorat. **N**am i eo q dixit. **E**cce dimidiū bonorū meorū do pauperib: et cetera. innuit abstractionē primā. s. a rebus temporalibus. **I**n eo aut q zacheus ascendit in arbores sycomorū. significat abstractio a cōmodo temporalis: vel delectatione carnali. sycomorus enim est ficus fatua: et signat carnalis delectationis dulcedinē: quā fatua est. quā ascendēs per hanc abstractionem. sub pedibus deprimat et calcet. **I**n hoc aut q ipse ad vnam dñi vocē festinans descendit. et excepit illū gaudēs. innuit abstractionē pprie volūtatis. **E**t hec tria se inuicem pfecti ciunt. ita q alterū sine alijs pfectū non est. **S**i enī quis sit abstractus a solitudine temporalium et sit delectatus voluptati carnis: nihil valet: et sic intellige de alijs suo modo. **E**t festinans descendit et excepit illū gaudens et exultans de tāti hospitis aduentu. **T**am enim q dñm in cor suum suscepit zacheus. i domo ei? dignatus est suscipi dominus. **I**n q facto dominus innuit. q vortis minorū anuit. et affectus pios psequit et pfect. **A**nde hic benignitātē dñi. plus enī debet zacheo q ille desiderasset: qz debet ei seipm qd ille petere ausus non fuisset. **A**nde etiam virtutem oratōis: qz desiderij magna vox: et magna oratio est. **E**t iteo dicit ppheta. **D**esiderij pauperū exaudiuit dominus. **E**t alibi dñs ad moysen. **Q**uid clamas ad me: cum ille ore taceret: et tñ corde loqueret. **U**n Aug. **T**ota vita boni xpi ani sanctū desiderij est. **Q**uod autē desideras nō dñi vites: sed desiderādo capax efficiēris: ut cum venerit qd videas implearis. **H**ec est vita nostra ut desiderādo exerceamur. **T**antū autē nos exerceat sanctū desiderij: quātū desideria nra amputauerim? ab amore seculi. **H**ec Aug. **E**t vidēs pharisei et alij malignātes iudei: qz itrauerat domum publicani: murmurabāt dicētes. qz ad hoīez pccorē diuertisset. **I**sti peccabāt dupliciter. s. false iudicādo de zacheo: qz iā pccor non erat: sed vere penitēs. **E**t silr d xpo: qz nō mirū erat si diuertebat ad euz: quē iustificauerat: qz cor: penitētis ē xpi diuersorū ubi pascha mādū

Capitulum. xxiij.

cat. **I**rratōnabiliē etiā murmurabāt: qz null? potest ratōnabiliē murmurare. si medicus dignat egrotū visitare. **S**tās aut zache? ab obediendū dñio p̄mptus. nō titubās p̄f aliorū murmuratōez et detractōez. sicut multi q ad modicū verbū aliorū bonū deserunt iam inchoatū: dirit ab dñm. **E**cce dimidiū bonorū meorū do pauperibus. et si qd aliquē defraudauit reddo q̄druplū. s. de dimidio residuo qd adhuc retineo. **L**ex enī i aliquib: pcepit restituere duplū. i aliquib: q̄druplū. i aliquib: quītuplū. et ideo p hoc q hic f̄stitutio media expr̄mit. alie due extreme intelligū. **E**x hoc aut q dimidiū bonorū suorū debet pauperibus. patet q nō oīa bona sua erāt male acq̄sita qz de illis nō posset fieri elemosina. **S**icut autē zacheus dixit do pauperib: et reddo q̄druplū: sic debēt facere volētes dare elemosinā. vel reddere mala acq̄sita: dicētes. do vel reddo. nō dabo vel reddā: seu i testamēto meo ponā. **U**bi beda. **E**t hec ē sapiēs illa stulticia quāz de sycomoro publican? qñ fructū vite legerat: rapta videlicet reddere. pp̄a relinquere. visibilia cōtemnere p inuisibilib: etiā mori desiderare. seipm abnegare. et eius q necdū videbat dñi vestigia sequi cōcupiscē. **H**ec beda. **C**ōspice igiē dñm et disciplos cū illis pccorib: comedētes. ac familiaritē et domesticitē cōuersantes: ut eos ad se attraherēt. et de pccorib: iustos facerēt. **E**t qz iudei murmurabāt q ad hominē pccorē diuertisset: et euz eo maneret: ut iporū estimatōez et murmur redarguat et cōpescat: quē itus curauerat. etiā a culpa sanatum anūciat: dicens. **Q**uia hodie salus huic domui facta est: et omni egritudine. omni morbo. omni vicio: cōtagiōe fugata sanata est et tota iterius et exteri? sanctificata: qz p dñi i gressu facta ē zacheo salus. et q fuerat pccor p dñi redēptōez est iustificat. et salutē cōsecut: qz suscepto medico salu? factus est ab auaricia et omni morbo. **U**bi theophi. **I**pm zacheū signat afflicto fuisse salutē. p domū habitatorē dñi signat sequit enī eo q et ipse sit fili? abrahe. non enī vocasset abrahe filiū inanimatā fabricā. **H**ec theophi. **A**nd eo q et ipse q hui? domus habitator est: iam nō publican? sit: sed fili? abrahe factus. scz nō natus id est nō fm carnē: sed fm fidē. nō genere: sed fide et operū imitatōe. **A**brahe namqz filij sunt quicūqz abrahā imitāt: et opa abrahe faciūt. **Z**acheus quippe sicut et abrahā in fide creuit: et abrahā quidē angelos. **Z**ache? do angelorū dñm hospitio suscepit. **U**n Beda. **F**ilius abrahe dicit zache?. nō qz de eius stirpe generatus: sed qz eius ē fide imitat: ut sicut abrahā terrā. cognatōez domūqz patriā ob spem future hereditatis dñio iubēte deseruit. ita et ille quod thesaurū i celis acq̄reret: bōa sua pauperib: pciento relinqt. **E**t pulchre dicit et ipse: ut nō solus eos q iusti p̄seuerāt: s; et eos q ab iniusticia respiscūt: ad filios pmissiōis p̄tinē declararet. **H**ec beda. **E**t reddit cāz: qre ad domū publicani diuertit: qz hoc fecit: ut medic? egrotū curaret: et ut de? pccorē iustificaret: et ut pastor ouē pbitā

De duobus cecis

reportaret. et ut saluator: quod per culpam pierat saluaret. Quia ad hoc dei filius venit de celo in mundum per carnis assumptionem factus homo. et filius hominis id est virginis: ut quereretur per doctrinam. et saluum faceret per gratiam quod pierat per culpam scilicet quem centesimam. dragmam decimam. filium iuniorum. Perierat enim in homine innocentia nature. similitudo gratie. adoptio glorie. propter primum comparatur oui perditae. propter secundum dragme perditae. propter tertium filio prodigo. Tria autem praedicta venit ihesus reparare. Unde ait et alibi. Non veni vocare iustos: sed peccatores ad penitentiam. **Abi Crisostomus.** Quasi diceret. Quid me criminamini si rectifico peccatores: tam enim percul est a me obitum peccatorum. quod eorum causa aduenierim. Nam medicus veni non iudex. ob hoc conuiuia fio languentium. patiorque fetorem: ut praestem remedium. **Abi et beda.** Dius sane magister qui murmurantibus turbis sua mysteria non debignatur exponere. a deo scilicet peccatorum penitentiam non esse respuendam. ut ipse dei filius. ob hanc maxime querendam sit destinatus ad terras: qui ut pietates sue nobis dispensaret inculcet. sepiissime se filium hominis appellat. commendans sollicitudinem nobis quod factus est benigne pro nobis. ut autem dicit item **Beda.** Mystice zacheus (qui interpretatur iustificatus) credentem ex gentibus populum significat. qui per occupationem temporalium depressus erat et minimus. sed a domino sanctificatus: qui intrante hierico saluatorem videre voluit. dum sciret quam multo attulit precipare quesivit. **Dec beda.** Per diuitem etiam istum scilicet zacheum. qui querebat videre ipsum: sed impeditur per turbam et stature sue putatam. intelligi potest quilibet diues: qui de salute sua sollicitus. sed per turbationem fantasmatum circa negocia temporalia. et per propria imperfectum impeditur propter quod ascendere debet in arborem id est ad christum per orationem: que secundum Damascenum est ascensus mentis in deum. et sic ipsum videre merebitur. et per bonorum suorum paupibus dare. et si quem defraudauit fideliter restituere. Per phariseos autem murmurantes intelligi possunt maledici: bonorum opera deprauantes. et que bene sunt in malum interpretantes. Sed de his non est curandum. nec ideo a bono opere cessandum imo potius et fortius ei insistendum. Et quia erant prope hierusalem: que est caput regni: et existimabant aliqui phariseorum et etiam discipulorum quod statim cum esset in hierusalem: manifestaret regnum eius super iudeos. a multis enim credebatur futurus rex israel. secundum quod dixerunt magi. ubi est qui natus est rex iudeorum. et ipsi apostoli querebant ab eo. domine si in tempore hoc restitues regnum israel: ab hunc ergo errorem remouendum. inducit parabolam de homine nobili: qui abiit in regionem longinquam. et dedit decem seruis suis decem minas ab negociandis. Que quod est sententia concordat cum alia parabola que infra de talentis dicitur. ideo hec ibidem simul cum illa coniungitur. **Oratio.**

Domine ihesu christe qui zacheum in sycomorum ascendente misericorditer respexisti ac eum ad te vocas et in domum ipsius diuer-

post egressum hierico

tes ab omni vicio sanasti. concede mihi pusillo et mihi sero: ut in arbore penitentiae valeam ascendere: ubi me oculis misericordie digneris aspicere: et ad tuam gratiam vocare. donas mihi ut domum conscientie mee ad te recipiendum digne praeparare: et per te totus interior et exterior perfecte saner. Et qui venisti de celis querere et saluare quod pierat in terris. tu me qui per culpam perieram requiras bone pastor. et saluum facias pie saluator. **Amen.**

De duobus cecis post egressum hierico illuminatis. **Capitulum. XXIII.**

Est hec egrediente ihesu

Dum discipulis ab hierico. turba multa desiderantium audire doctrinam eius secuta est eum. pauci enim non audebant propter latrones ingredi desertum. Quia turba plurima sequebatur ipsum sue sedule et studiose doctrinae est indicium. Unde **Crisostomus.** Testimonium studiosi agricolae est messis secunda. assidue autem doctoris documentum ecclesia plena. Neminem labor itineris impediuit: quia amor spiritualis fatigationem non sentit. Neminem possessionum suarum sollicitudo retrahit: quia ingrediebantur in possessionem regni celestis. Vere enim non habet super terram quod amet qui bonum celeste in veritate gustauerit. Sicut enim qui preciosum manducauerit cibum. post modum ei hec esca communis ingrata videtur: sic et qui semel dulcedinem christi bene gustauerit. terrenorum bonorum decetero non multum sentit saporem. Nimirum hec est illa rosa in campis hierico. de qua sapientia loquitur per salomonem. Sicut palma exaltata sum in cates. sicut plantatio rose in hierico. Ergo hec est illa preciosissima rosa. sanctitate iusticie candida et passionis sanguine rubicunda. Sicut enim rosa antequam videatur: sentitur. et antequam inueniatur tenetur in odoribus suis: sic et domino transeunte de longe. duo ceci antequam viderent: diuinitatem eius fragrantia senserunt. **Dec Crisostomus.** Unde sequitur. Et ecce duo ceci sedentes secus viam: ut elemosinam peterent a transeuntibus. non remote a via salutis. audierunt a transeuntibus: quod ihesus nazarenus omni flore virtutum vernans transiret. O felix auditio: rumor levis. Multi enim reges et prophete voluerunt audire. et non audierunt. Et misericordiam cum clamore petebant: dicentes. Domine miserere nostri fili david. tua compassio nostra miseria remouendo. Locat eum filium david: quod credebatur eum esse christum per prophetas et missum: et notum erat apud omnes iudeos. quod christus de semine david erat nasciturus. Cum magna desiderij intentione clamauerunt: et magno desiderio illuminari postulauerunt. Possessi david filium per carnem. deum etiam in eo esse nouerunt per inspiratos. **Abi Crisostomus.** Oportune autem oblatis sunt ante faciem christi duo ceci: ut aptis oculis quasi testes uteris ei. ascenderet cum eo in hierusalem. Qui currentium strepitum audiebant: et personas non videbant. nihil solus habentes de toto corpore per vocem. et ideo quod pedibus eum sequi non poterant voce sequerentur hec crisostomus. de uno isto et tunc. scilicet. scio fiorum maris mentes facies. de alio tacuit minus noto

Ubi Aug? Hoc autē factū ē marcus cōmemo-
rat: sed de uno ceco factuz. Nam duoz cecoz q̄s
matheus īterposuit. unū fuisse ī illa ciuitate fa-
mosissimū: ex hoc satis apparet. q̄ nomen eius
et patris ei? marcus cōmemorauit. **Barthime?**
enī thime filī? ex aliq̄ magna felicitate deiecit?
notissime et famosissime miserie fuit: q̄ non solū
cecus: verū etiā mēdicus sedebat. Hinc est ergo
q̄ ipm solū voluit cōmemorare marcus: cui? il-
luminatio tam clarā famā huic miraculo cōpa-
rauit. quā erat illius nota calamitas. **Ubi et Be-
da.** Et bene marc? q̄ gētibz scribebat euāgeliz
unū dicit illuminatū: ut eoz q̄s instituebat ad
fidē saluatōni figura cōgrueret. matheus tō q̄
hebreis suū scribebat euāgeliz: qd in gentiz q̄s
noticiā erat puenturū: recte duos dicit illumi-
natos: ut utrūq̄ populū unā eandēq̄ fidei grāz
ptinere doceret. qui etiā in sequēti lectōe d̄ azi-
no: ī quo dñs sedere dignat? ē: eandē euāgelicaz
seruare scripturam curauit. **Hec beda.** **Barthi-
meus** q̄ filius pinguedinis īterpretat? significat
homīnē ī delicijs carnalibz nutritū. ideo dicitur
cecus. s. sapiētie lumine pūatus: de q̄ dicit? ī iob
q̄ non inuenit in terra suauiter uiuētū: q̄ deli-
cie carnales hebetāt ītellektū. Et talis cū audit
de saluatore debet clamare p oratōnē deuotam:
ut ab eo recipiat sapiēcie lumē: qui dat oībz
affluenter. saltē de necessarijs ab salutē. Tur-
ba autē doctrinā xpī auscultās. vidēs sordidas
vestes. nō psciēcie claritatē. increpat eos ut ta-
cerent: q̄ p clamorē suum turbam ab audiēdo
xpī doctrinā impediēbāt. Et hī significant eos
qui a bono ope retrahūt alios. **Habem?** autem
triplicē turbam impediētē. unā a carne. aliāz
a mūdo. tertiā ab inferno: q̄ carnalia desideria
et psecutōes. s. mūdi et dyaboli. nobis obstat ut
taceamus a cōfessione pccī. ab edificatōe p̄ima
a laude dei. **In** felix hec turba omni bono obli-
uit. **Turba** desiderioz carnis increpat allicien-
do. **turba** tyrānoz mūdi increpat psequēdo. **tur-
ba** demonū inferni increpat decipiēdo. Sed quo-
modo tacebūt in oratōne ceci per ignorantiam
mentis. p̄cipue de p̄po statu mēdici p defectuz
virtutis. et extra viā. s. salutis. **At** illi magis cla-
mante insistebant. donec strepitum turbe vin-
cerent: timētes ne ex threpatōne alioz impe-
diret audicio: et ex audicio petitiōnis ac vocum
eoz. et misericordiā petebāt: dicentes. **Dñe** mi-
serere nostri fili dauid. **In** hoc et nos exhorta-
mur ad oratōnis cōtinuatōnē: et in ea p̄seuerā-
tiam. **Ubi Cris.** Irritabant vetiti magis q̄ con-
cupiscebāt. Talis est natura fidei: quāto magis
vetat? tāto magis accendit? p̄pter qd serui dei ī
p̄secutōnibz non vincunt. virtus enim fidei ī-
piculis secura est: et ī securitate p̄clitā. Quid
enim aliud sic vigorem fidei ī omnibz laxat. q̄
longa trāquillitas. **Et iterum.** **Primo** enim cla-
mabant q̄ ceci erāt. sedo magis clamabant: q̄
ab lumen accedere vetebant. xp̄c autē p̄mitte-
bat eos vetari: ut plus eoz desiderium appare-
ret. **Hinc** autē discē: quia si abiecti fuerim? euz

studio accedētes ad deū. p̄ nosip̄os assequamur
qd petimus. **Hec Cris.** **Ubi Aug?** Bonos enī
xp̄ianos volentes facere p̄cepta dei. xp̄iani ma-
li et tepidi p̄hibent. clament tñ illi non deficient
Cum enim quisq̄ xp̄ian? cepit bene viuē. mun-
dumq̄ contemnere. ī ipsa sui nouitate patif
rephensores. frigidus xp̄ianos: sed si p̄seueraue-
rit. ipsi iam obsequi: qui ante p̄hibebant. **Hec
Aug?** Et quia pulsanti ap̄ietur. stetit ibs ex-
pectans eos: q̄ illi sequi non poterāt (quo enī
p̄gerent non videbāt) et vocauit eos ne turte p̄-
hiberent: si non vocati venirēt. Et īterrogauit
eos quid? vellent. non tamē hoc ignorans: sed ut
ex responsione et cōfessione cecoz. manifesta
debilitas et virtus remedio cognoscere ē: q̄ ad
miraculoz opationē vult h̄re sanādoz p̄fessio-
nem: ut ex hoc magis appareat euidentia mira-
culi ad alioz utilitatē. Et cum illi dicerēt. dñe
ut ap̄iantur oculi nostri: misert? eoz ih̄s. sōns
vere lucis tetigit oculos eozum. et cōfestim id
est subito viderūt. ex quo patet: q̄ talis illumina-
tio fuit miraculosa non naturalis: q̄ natura nō
opatur ī instanti. **Ubi Cris.** Tetigit autē ut ho-
mo carnaliter. sanauit ut deus. **Et iterū.** **Q̄d** diu-
dixerūt fili dauid: suspensa est sanitas: mox ut
dixerūt dñe. sanitas est infusa: q̄ saluare non
poterat filius dauid: sed fili? dei. **Hec Cris.** Spi-
ritualiter scdm glosam. oculos tangit cū radijs
sue lucis cōscientiā illustrat. et cōfestim videm?
ad deū cōtemplandū. ad nos cognoscenduz. ad
p̄imum iuuandū. **Notandū** autē q̄ triplex est
mob? illuminatōnis. illuminati enim leguntur
aliqui verbo. sicut cecus de quo dictū est supra:
aliqui tactu: ut isti de quibz fit hic mentio. aliq̄
unguēto. sicut ubi lutū fecit ex sputo. **Uerbū** ē
p̄dicatio. tactus ē īterior inspiratio. unctio sac-
mētoz institutio. **Sic** ergo illuminat p̄ eloquia
sacre doctrine. p̄ carismata gr̄e. p̄ sacramenta
ecclesie. **Et** secuti sunt eum. nō tam pedibus q̄
virtutibz ac fide et moribz: q̄ illi qui a xp̄o illu-
minati sunt corporalit. ab ipso etiā illuminati
sunt mentalit. Quoscūq̄ enim xp̄c sanauit cor-
pore. sanauit et mente: q̄ totū hominē simul se-
cit saluū. **Ubi Cris.** Bonū mun? obtulerūt xp̄o
sanati: q̄ secuti sunt eum. **Hoc** enī deus a te re-
quirat fm p̄phaz. sollicitū ambulare cū deo tuo.
Et iterū p̄misit eos seq: ut recēs miraculū ostē-
deret eū nō ex īfirmitate mori. **Hec Cris.** **In** hoc
aut q̄ secuti sūt eū. p̄ eoz ḡtitudo: q̄ nō resili-
erūt post b̄nficia donata eis a dño. qd tñ multi
faciūt: q̄ post b̄nficia īgrati existētes. ad vomitū
revertūt? et ad malū redeūt. **Ubi Cris.** Sed
nō illi fuerūt t̄les: s̄ et an donatōez fuerunt p̄se-
uerabiles. et p̄ datōez grati. **Dos** et nos zelemur
et si tarbauerit donatōez de? et si m̄lti sūt qui ad-
ducūt ne desistam? petētes. sic enī maxie deū at-
trahem?. **Ubi** itaq̄ et hic q̄liē vehemētē eoz cō-
cupiscētiā nō īopia. nō cecitas. nō audiri. nō a-
turb īcrepari. nō aliqd aliqd p̄hibuit. **Tale** qd ē
aīa seruēs et laborās. **Hec Cris.** Tu ḡ existēs exē-
viā et cec? clama ad ih̄m: ut te illūinare dignē

ab ipsum vitendū: ac fide et imitatioe sequēdū
qz hoc p̄cipue est nobis necessariū. **Ubi Aug?**
Tota igit̄ fratres opa n̄ra i hac vita est sanare
oculū cordis unde videat̄ deus. **Ab** hoc sacro
sancta mysteria celebrant̄. ab hoc sermo dei pre
dicat̄. **Ab** hoc exhortationes morales id est p̄ti
nētes ab corrigendos mores. ad emēdādas car
nales cōcupiscentias. ad renūciandū non voce
tū: sed mutata vita huius seculo. **Ab** hoc agunt
quicquid agūt diuine sacreque littere. ut purgetur
illud interi⁹ ab ea re: q̄ nos impedit ab aspectu
dei **Dec Aug?** **Ubi et Origenes.** Et nos q̄ seden
tes iuxta scripturaz viā. et intelligētes i q̄bo ce
ci sum⁹. si ab effectu pecierimus tanget oculos
animaz nostraz. et recebet a sensib⁹ n̄ris tene
bra ignoratiē: ut eū videam⁹: et sequamur. q̄ de
dit nobis posse videre. propter nihil aliud nisi ut
eū sequamur **Dec Origenes.** Per duos cecos
istos significat̄ duo populi. s. gentiles q̄ erant
excecati p̄ ydolatriā: et iudei p̄ doctrinā puerilē
mādatū dei trāsgredientes prop̄ traditōne ho
minū. Qui sedebāt secus viā: qz videbant̄ h̄re
legis noticiā: sed viā q̄ est xpc ignorabāt. quorū
alter naturalē: alter scripture legem habebat.
Qui audierūt de trāsitu ihu: postq̄ exiit de hie
rico id est d hoc seculo. Sed ihu eoz oculos mē
tales tangente. illuminati sunt. multi d iudeis
et d gentib⁹. plures eū p̄ fide et opa sancta sequē
tes. Et prius quidē unū. postea duos cecos illu
minat: qz unū prius pplm: deinde duos vocat.
Ubi Beda. Qd aut̄ appropinquās hierico unus
illuminauit: ac pficiēs de hierico duos: hoc i
timauit q̄ ante passionē suā uni tñ populo iu
deoz p̄dicauit. post resurrectionē vō atqz ascē
sionē suā p̄ aplos. et iudeis et gentib⁹ diuinitatis
sue: et hūanitat̄ archana patefecit **Dec Beda**
Plura ad expositionē et meditatioem p̄tinētia
sup̄ de uno ceco posita. p̄nt hic applicari: et econ
uerso plura hic posita ibi aptari. **Oratio.**

Iuxta lucis et fons luminis dñe ihu: q̄ duo
rū cecoz ab te clamatiū affectu miseri
cordie misertus. oculos eoz tangere: et
sic eos illuminare dignatus es. tange q̄so oculos
meos spirituales. et radijs tue lucis p̄scien
tiā meā ill ustra. ad te cōtemplandū. ad me co
gnoscentdū. ad primū instruendū: et iuuādum.
Illustra cor meū lumie tue gratie diuine: ut te
ductore in omnib⁹ vijs meis habeā. te imitādo
sequar: et te q̄ es sup̄ oia p̄ omnib⁹ timeā et di
ligā: tuamqz in omnib⁹ facias voluntatē **Amē.**

De effusione ungenti sup̄ caput ihu.

Capitulum.

XXV.

Appropinquante tempo
re in q̄ dñs pati disposuit. appropin
quauit ipe loco in quo eiuscō passi
onis dispensatōez facere voluit. **Et**
p̄ hoc intimaret q̄ volūtariē et sua sponte pate
ret et mortē subiret. **Igit̄** ante sex dies solēnis
pasche. i. sexta die añ pascha. s. sabbato ante ra
mos palmarū venit bethaniā. **Intelligas** h̄ die
pasche nō quartādecimā p̄mi mēsis. in q̄ ad ve

sperā imolabat̄ agn⁹ paschalis: sed quātādecimā
mē. s. illā in q̄ passus ē xpc. q̄ tota erat festiua et
solēnis. **Ubi Theophil?** Decima aut̄ die mensis
agnū iudei capiūt imolandū in festo pasche. ex
tūc enī festiuitatis p̄libāt solēnia. Quia p̄pter i
die q̄ ē nona mēsis. et p̄cedit sextū diē añ pascha
epulant̄ splēdite: et exordiu festi hanc diē cōsti
tuūt. Quo fit ut ihu q̄ p̄gens bethaniā cōtinua
ret. **Dec Theophil?** Ideo aut̄ venit bethaniā
ut lazari resuscitatō inouaret̄. ac memorie oim
artius imprimere: et ut iexcusabiles iudei d mor
te tanti suscitatoris tractātes cōfunderent̄. et ex
memoria miraculi ibidē facti. turba ppli moue
ret̄ ab eū honorifice recipiendū i hierusalē añ
suā passionē. sicut fuerat p̄dictuz p̄ zachariam
p̄phetā: dicentē. **Exulta** satis filia syon. iubila
tilia hierusalē. ecce rex tuus venit tibi et cetera.

Sciēs q̄ dñs iudeos cōspirasse i mortē. a pro
pinquante pascha in q̄ agn⁹ paschalis imolabat̄
reuerēdo venit q̄si agn⁹ ad victimā: ut sic agn⁹
verus imēdiatē post imolatōez agni paschalis
imolaret̄ p nobis: ut veritas figure succederet
et verū pascha haberem⁹. **Et** erat i domo symo
nis p̄us leprosi. tūc aut̄ mūdātū: qz fuerat lepro
sus: et a dño sanat⁹. s. tñ adhuc pristinū nomē
ad memoriā miraculi retinebat: ut virtus curā
tis appareret: sicut adhuc dicit̄ matthe⁹ publica
nus. licet esse publican⁹ desierit. **Hinc** colligere
possumus. q̄ licet a p̄cto n̄ro mūdātū fuerimus
semp tñ ipm i memoria ad penitendū h̄re debe
mus. **Hunc** symonē leprosu tradūt fuisse beatu
Julianū. sic postea vocatū: et factū cenomānen
sem episcopum: cui iter agentes dicunt. pater
noster: ut bonū habeāt hospitū. **Fecerūt** aut̄
cenā ibi domino: et martha ministrabat: et lazarus
iuitatus a symone unus discubentiu⁹ erat. pie
crendū ē q̄ cena honesta et absqz luxu fuerit.
quā fecerūt ei q̄ p̄dicat⁹ et amato: p̄simonie ex
ticit. **Martha** ministrabat ibi: qz scdm q̄sdā dom⁹
marthe erat possessione: sed symonis bitatōne.
als ibi nō ministrasset. vel p̄ dicit q̄ iste symon
erat marthe vicinus. et prop̄ hoc ipa ministrabat
i domo ei⁹ (sicut hoies solēt facē i domib⁹ ami
coz suoz) et maxie prop̄ reuerētā ipsius xpi.
comedētis ibidē. lazarus vō erat unus ex discū
bentib⁹ cū eo iuitatus a symone. et hoc factū est
ad declaratōez veri miraculi d ei⁹ resuscitatōez: ut
ex hoc q̄ post suscitatoez cibū sumeret. nō fan
tastica sua suscitatio esse p̄bare. **Ubi Aug?** Ne
putaret̄ hoies fantasma eē factū: qz mortu⁹ re
surrexit. lazarus unus erat ex recubentib⁹. vi
uebat. loquebat̄. epulabat̄. veritas ostēdebat̄.
ifidelitas iudeoz p̄fūdebat̄. **Et** fm eū. **Lazarus**
dū discubuit i cōuiuio. cōuiuus ierosolē eū tri
sticia loca penazqz sedes alta nocte obscuras i
dicauit diligēti narratōez p̄ ordinē: et ita iheri lō
gis t̄pib⁹ i grati tādē inueniūt p̄bitore. **Qz** añ
sex dies venit hoc mysterio p̄uit. p̄mo q̄dē q̄tū
ad numez. numer⁹ ei⁹ senari⁹ p̄fect⁹ ē. vñ et deus
opa creatōis p̄fecit sex dieb⁹ et p̄ hoc decuit q̄
sex dieb⁹ q̄dāmō p̄plere op⁹ passiōis. q̄ oia sūt

Secunde partis.

restaurata. Secundo quod ab figurā: quia decima die mensis primi tollebat agnū et seruabat usque ad quartadecimā. Et dñs sexta die añ quādecimā hierusalē intrare voluit. qñ ad locū imolatōis accedēs. **Q** venit bethaniā q̄ interpretat domū obediētīe. etiā cōgruit misterio. pmo q̄tum ad causam passiōis: quia sū aplm fact⁹ ē obediens p̄ri usq; ad mortē. Secundo ad fructum passionis quē psequūē illi soli q̄ obediūt ei: quia scdm eūde aplm fact⁹ est oībus obēpantib⁹ sibi causa salutis eterne. **Unde hiero.** Passur⁹ dñs p omni mūdo: et uniuersas natōes suo sanguine redēptur⁹ venit: et morat⁹ in bethania i domo obediētīe. h̄yinnul⁹ ceruor⁹ semp ad lectū suū redit. et filius obediens p̄ri usq; ad mortē obediētiaz a nobis petit. **Hec hiero.** Q venit ubi fuerat lazarus mortu⁹ quē suscitauit. significat quia in domo obediētīe illi q̄ sunt spūaliter mortui i peccatis resuscitant⁹. reducti ad vitā iusticie: quia sū aplm p uni⁹ hominis obediētīā iusti cōstituti multi. **Q** fecerūt ibi cenā dño cōuenit etiā misterio: quia dñs in domo obediētīe spūaliter reficit⁹. delectat⁹ in obediētīa nostra: et martha ministrabat et satagebat circa frequēs misterīū: p quā significat⁹ plati: q̄ i eccl̄ys ad misterīū instituti sūt. sū illd apli. sic nos existimet homo ut mīstros xp̄i: et lazarus resuscitat⁹ erat unus ex discipulis. p quē significat⁹ subditi misterio plati: a p̄cis ad statū iusticie reducti qui cū alijs iterū spūaliter cum dño merent⁹ epulari. **Maria** dñm unxit caput et pedes ihu: et exersit capillis. p quā significat⁹ contemplatiuū. de ea em̄ dicit⁹ alibi. q̄ sedēs secus pedes dñi audiuerat verbū illius. **Et Alcuin⁹.** Misticē q̄ ante sex dies venit bethaniā. significat: q̄ ille qui sex diebus oīa fecerat. et sexta die hoīes creauit. ipsa sexta mūdi etate. sexta feria. sexta hora redimere mūdu venerat. **Cena** autē dñica fides ē eccl̄ie q̄ p dilectōis opaf. **Martha** ministrat cū fidel aīa opa sue deuotōis dño ipendit. **Lazarus** vn⁹ est ex discipulis. cū h̄y q̄ post p̄cis mortē suscitati sunt ad iusticiā. vna cū eis q̄ in sua p̄māse rūt iusticia. de p̄ntia veritatis exultāt. et celestis gr̄e munere alunē. **Et bñ i bethania** celebraf q̄ interpretat domū obediētīe. nā eccl̄ia ē obediētīe dom⁹. **Hec Alcuin⁹.** **Maria** ḡ accessit ad ihm tanq̄ ad fontē misericordie lauātē ifirmi tates n̄ras. et fregit. i. apuit alabastrū cōtētiūū unguētī nardi pistici preciosi. id est vasculū alabastrinū. i. p̄ritē de alabaastro: qd est gen⁹ maris moris cābidi: et varijs colorib⁹ itertincti. i quo bñ et icorrupte seruāf unguēta. plenā unguēto p̄cioso. et effudit unguētū sup caput ihu recubētis. i. ad mēsam sedētis. sicut effundit aq̄ rosea cea ppter refrigeriū et odorē. et etiā unxit ide pedes eius. apud q̄s etiā alā tantā gr̄az iuenerat et capillis suis exersit. **Ordine** alio factū fuit q̄ hic scriptū sit: quia pmo lauit pedes et exersit: et postea unxit. **Et dom⁹** i pleta ē ex odore unguētī effusi: quia em̄ de re aromatica erat. longe lateq; poterat odor ei⁹ diffundi. **Nō ē** verisimile q̄ esset ali

Capitulum. xxx.

qd grosse: sicut unguēta coīter dicta: quia idē ē esset tale qd ponere sup caput hoīs sedētis i mēsa. **Et ideo** dicendū. q̄ hic vocat⁹ unguētū liquor p̄ciosus de re aromatica exp̄ssus. sicut aq̄ rosea cea exp̄mit⁹ de rosīs. **Aliē** dicit⁹ q̄ fuit lacrima fluens naturaliter de arbore aromatica: q̄ ē multū p̄ciosa: et valet ad multa medicinalia. **Dicit** etiā aliq̄ nard⁹ est herba nigra. faciēs spicas in cacumie: et ppter hoc dicit⁹ nardi spicati: quia d̄ illis spicis extrahit⁹ liquor p̄dict⁹ p artificīū. vlt scdm alios fluit p naturā. **Alij** dicūt q̄ ē frutex vel arbor puula: et inde fluit vlt extrahit⁹ liquor mō p̄dicto. **Pistici** sū q̄sdā nomē ē loci: ubi cre scit arbor. vñ talis liquor exprimit⁹. sed melius dicit⁹ pistici. i. fidel. pistis em̄ grece fides ē latine. hoc est dictū: q̄ iste liquor erat pur⁹ et ver⁹ nō habēs aliqd aliqd admixtū nec sophisticat⁹. **Preciosi:** quia valebat trecētos denarios id ē nūmos vsuales. erat em̄ ille liquor refrigeratiu⁹: et cōfortatiuus mēbroz: et cōsolidatiu⁹. et valde odorifer⁹: valens ad alleuiatōē laboris. et ptra estum solis. et distēperie aeris. et ad multa medicinalia. **Ex q̄** patet p̄ciositas unguētī. et deuotō ac pietas **Marie:** q̄ labori xp̄i cōpaciens. et pedes et caput ei⁹ unxit. et rem tā p̄ciosam in obsequiū ei⁹ expendit. **In q̄** et nos docemur. q̄ ea q̄ p̄ciosissima sunt apud nos deo offerre debem⁹. **Et qd** talia vice peccatrix adhuc existēs fecit in eadē domo ex cōtritiōe. i. qñ cōuersa est. et peccata multa ei dimissa sunt. eo q̄ multū dilexit. nunc iustificata et familiaris dño effecta facit ex deuotōe: sed tūc tñ pedes unxit. et grabatim a pedib⁹ ab verticē pueniēs. nūc et caput et pedes ungere meruit. **Tunc** unxit dñm unguēto penitētie. nūc unguēto deuotōis. **Ibi** rubimēta penitentiū. **Hic** iusticia p̄fectarū designat animarū. **Dilige**bat em̄ ihm sup omnia: et de obsequiō eīdē nō poterat faciare. **Fraglancia** fidei caput dñi et pedes: qñ odore aromatum pfudit. qui diuinitatē et humanitatē ei⁹ digna laude attollit. nūc de pedib⁹ ad caput ascendēs. nunc ab pedes a capite p fide descendēs. sū aplm. caput xp̄i ē de⁹. **Itaq;** caput xp̄i ungit: q̄ ab hōrē dei oīa opa sua facit. sū illud apli. oīa in gl̄iaz dei facit. **Qui** dñm vestigia xp̄i sequit⁹: pedes ei⁹ ungit. **Ite** caput xp̄i ungit q̄ ipm xp̄m veneratur pedes dñi qui eius fidelib⁹ obsequit⁹. **Ubi Aug⁹.** **Quēcūq;** aīa fidel vis esse: cū maria unge pedes dñi p̄cioso unguēto. **Unguētū** illud iusticia fuit ido libera fuit. **Unge** pedes bñ viuēdo. dñica sectare vestigia. **Capill** terge. si habes supflua da paupib⁹: et pedes dñi teristi. **Capilli** ei supflua corporis vidēt. **Dom⁹** at i pleta ē odore. mūd⁹ i plete ē bona fama. **Nā** odor bon⁹ bōa fama ē. **Qui** male viuūt et xp̄iani vocat⁹ iuriā xp̄o faciunt. **De q̄bo** dictū ē. q̄ p eos nomē dei blasphemaf. **Si** p tles nomē dei blasphemaf. p bonos nomē dei laudat. **Audi** aplm. **Xp̄i** bon⁹ odor sum⁹ in q̄t i oī loco. **Dicit** et i cāticis cāticor. **Unguētū** effusū nomē tuū. **Hec aug⁹.** **Ubi** et beda. **Misticē** at hec deuotō marie dño ministrātis. fidem ac

De effusione vnguenti

pietate designat ecclesie sancte. q̄ loquit̄ i amoris cātico: dicēs. **D**ū esset rex i accubitu suo: nardus mea dedit odorē suū. **Q**ue nimirū ōba: et semel iuxta litterā manibz marie cōpleuit: et quottidie i oībz suis mēbris spiritaliter implere nō desinit. que toto diffusa orbe gloriāz et dicūt **D**eō aut̄ gr̄as q̄ sp̄ triūphat p nos i xpo ihu: et odorē noticie sue manifestat p nos i omni loco qz xpi bonus odor sumus deo. **Q**ui cū potētiam diuine virtutis eius q̄ illi vna cū patre ē digna reuerētia cōfitē. **L**audat et p̄dicat caput p̄iecto illi vnguentū p̄fudit p̄cioso. **C**ū vō assūptē misteria humanitatis eque digna fuerētia suscipit. i pedes utiqz dñi vnguentū nardipisticum id est fidele ac v̄x p̄fudit: q̄ illā ei naturā: quā terrā cōtingere hoc ē inter homines conuersari dignat̄ est pia p̄dicatōne cōmendat ac deuotis venerat̄ obsequijs. **D**omus autē impleta est ex odore vngētī: qd̄ significat odorem sanctitatis xpi implese ecclīaz ad quē odorē om̄s festinat **Abi et Orign.** **Q**ui elemosinas et alia huiusmodi q̄ ad utilitatē hoīm fiūt: facit i xpianos. pedes dñi vngit. qui aut̄ castitati studet: et in ieiunijs et oratōnibz pmanet: et ceteris q̄ tm̄ ad gloriā dei p̄ficiūt. vngit caput xpi. aut doctrina q̄ necessaria ē hoībz. hoc est vnguentū q̄ pedes dñi vngunt. agnitio aut̄ fidei q̄ ad solū p̄tinet deū. ē vnguentū quo vngit̄ caput xpi. **C**apillis aut̄ pedes extergit. q̄ ea que fluūt a mēte tanq̄ capilli a capite in obsequiū dei retorquet. vñ in canticis. **E**lulnerasti cor meū soror mea sp̄sa in vno oculoꝝ tuorū: et i vno crine colli tui. hoc ē caritate affecisti me. p̄pter simplicitatē oculoꝝ tuorū me p̄tēplatiū. et p̄pter simplicitatē tuā cogitationū q̄ i me cōtinue dirigūt. **H**oc em̄ mō deuotōis exēgit a pedibz xpi. q̄cqd̄ i eis ē lassitudō et tarditatis: q̄b̄ ad nos aliquā tardat ventre. **E**t notandū q̄ hac die. s. sabbato. maria lauit pedes dñi vnguentū i memoriā h̄ rei eodē sabbato dñs papa cōsuevit vacare et itendere paupibz: dando elemosinas: et pedes pauperū lauāto: qz in cena dñi p̄pter officij magnitudinē ab hoc nō vacat itendere: et mādātū celebrare. paupes em̄ sūt pedes dñi sedētis i celo: adhuc tram bulantes i terra. **Q**ui rei occupatōe eadē die stationē ad missam celebrandā nō facit: sicut ceteris diebz q̄bragesime facere cōsuevit. et ideo vacat hoc sabbatū a p̄po missę officio. **I**ndignabat̄ autē et murmurabat de hoc facto marie. iudas schariothis: bicena. **E**t qd̄ p̄bitio hec vnguenti facta est: putabat em̄ vnguentū p̄bitū. p̄pter hoc qd̄ nō habebat apud se p̄ciū. in q̄ verbo nō solū increpabat mulierē q̄re hoc faciebat: sed et xpm qui hoc fieri p̄mittebat. **E**cce qd̄ i obsequiū xpi ponebat p̄bitū reputabat. **S**imile aliq̄ faciūt q̄ om̄e qd̄ ex deuotōne deo i oratōne vel meditātōne impendit. p̄bitum esse dicūt: qz nos utilitati p̄rimorū itēdere nō cernūt. **S**ilr si aliq̄s religiōnē itrat. talē multi fatuū reputāt: si aut̄ actiō secularibz se implicet. talē prudentē esse dicunt. **A**n cōmunē dicūt de p̄sona cū de bilis est et iur-

super caput ihu.

ma. q̄ nihil valet nisi abbandū p̄ deo. **R**es etiā sepe p̄ deo nō banf: donec deteriorare vidēt. **A**n dicūt. **P**anē tempestas vinū tonitrua vestē. **T**inea paupibz dat postea musca scutellā. **P**otē. rat em̄ vnguentū istud venūdari plusq̄ trecētis denarijs. **I**n hoc insinuat occasio veditōnis xpi ab ipo iuda p̄ triginta denarijs venditi. **N**am fm̄ quosq̄. **C**ōsuetudo xpi erat. q̄ decimā p̄tem eorū: q̄ sibi dabant paupibz erogabat: vel cū iudas p̄curator dñi esset. credebāt fm̄ p̄suetudinē suā accipe sibi decimā datorū dñi. et ideo voluit vendi istud vnguentū: vt haberet triginta denarios. q̄ sunt decima p̄s trecētorū. p̄pter qd̄ iude visum ē. q̄ i vnguentū sup̄ xpm effuso triginta denarios p̄deret. unde ab illa hora cogitauit vt xpm triginta denarijs venderet: et sic p̄edā suā recuperet. **E**t fm̄ alios. ibi triginta argēti p̄ quibz dominū vendidit. valebāt trecētos denarios vsuales. et sic recuperavit totū p̄ciū vngētī **E**t dari paupibz. **E**cce sō p̄tēxtu pietatis. zelat affc̄m n̄ pietatis cupiditatis. **H**oc ei dixit silās pietatē ad op̄edā suā cupiditatē. **P**er hūc desiḡnent̄ detractores bonorū operū sub specie pietatis demigrātes. **Q**uidā etiā alij discipuli indigne ferebāt: et q̄si de p̄bitō vnguentū murmurabāt. **I**sti q̄tē moti pietate p̄pter paupes indignabant̄. nō itēdētes esse p̄bitū simplici: s; in cōpatōne ad subleuatōnē pauperū. audierāt em̄ a dño: misericordiā volo et nō sacrificiū. et ideo forte credebāt q̄ dare paupibz esset magis bonū. **I**udas vō mot̄ cupiditate p̄pter lucra sua: q̄uis etiā sub p̄tēxtu id est velamētō seu specie pietatis indignabat̄. **D**icebat em̄ hoc. non qz de egenis p̄tineret ab eū. id est nō qz cōpateretur paupibus: vl̄ curaret de eis: sed quia dolebat q̄ vnguentū nō fuerat sibi traditū: vt ei p̄ciū furātō sibi retineret. **A**n **Theophilus.** **D**iscipuli plures mulierē arguerūt. eo q̄ sepe xpm audierāt de elemosina dicentē. **I**udas vō nō eadē itētōne indigne tulit: sed p̄pter amorē pecunie et turpe lucrū. **A**n et **Johānes.** ipm solū cōmemorat tāq̄ fraudulētā itēntōe mulierē arguentē: cuius ex hac occasione furābi cōsuetudinē credidit intemādā. **H**ec **Theophi.** **L**icet em̄ portabat ea q̄ dabant̄ p̄ xpo ad bandū paupibz. nō tñ hoc faciebat: s; sibi retinebat. vñ mulitatio ei cū crimine ponit̄. q̄ nō curā paupm habuerit: s; suo furto puidere voluit: qz sur erat et loculos. i. buxas dñi hñs: et custos eorū existēs ea q̄ mittebat i loculū donata i elemosinā a fidelibz ad vsū et necessitatē discipuloꝝ et paupm furto asportabat. portabat qd̄ misterio: s; asportabat furto **D**abebat loculos dñicos ad ea q̄ dabant̄ mittēda: et loculos p̄pos ad ea q̄ furabat̄ r̄ponēda. **E**t scdm̄ **Augustinū.** ea q̄ furabat̄ dabat vxoꝝ et filijs suis. **S**ic multi habentes loculos et facultates ecclesie. ea que diuino cultui et pauperibus erogare deberēt subtrahūt. et sibi retinēt: ac itēditari et icliti fieri studēt. **M**ulti etiā bona ecclīe q̄ sunt paupm dant filijs et mētricibz: ac sacrilega crudelitāte sōcipiūt paupibz et expēdūt i illicitis

Secunde partis.

¶ *Ande de sacerdotibus belis legiſt q̃ ſilij ⁊ uxores eor̃ comedebāt illa q̃ ſup altare ponebant ⁊ rex credebāt q̃ bel ea comediſſet. Multi etiāz cuſtodes loculoꝝ monaſterij exiſtētes: bona ab uſuꝝ fratru deputata. largiūť q̃bus nō debent ⁊ magis i ſuis ſupfluitatib⁹ q̃ alioꝝ neceſſitatib⁹ expēdūt: ac alſ illicite ⁊ male ꝑſumūt. Et q̃ oēs ꝑꝑicti loculos xp̃i cū iuda fure portāt: ⁊ eū i ſcelere ſequūt. iō etiā ꝑ eū i tenebras demergūt. Dñs cui angeli miſtrāt ꝑſcēdēs iſirmis loculos habebat. i q̃to oblata fidelīū ſeruabāt ſuoꝝ ⁊ i indigētū neceſſitatib⁹ ꝑſutura. i ſignū q̃ ecclia loculos erat habitura: ⁊ i hoc bāt forma ecclie ſeruādi neceſſaria. Sane cū doceret viā ꝑauptatis nō habebat loculos ꝑpter ꝑꝑam utilitatē: ſed ab ꝑaupm ſuoꝝ ſumpt⁹ ⁊ neceſſitatē. **¶** *And Aug⁹. Habebat dñs loculos ⁊ a fidelib⁹ oblata cōſeruās: ſuoꝝ neceſſitatib⁹ ⁊ alijs indigētib⁹ tribuebat. Tūc primū eccleſiaſtice pecunie forma ē inſtituta: ut itelligerem⁹ q̃ ꝑcepit nō cogitādum eſſe de craſtino. nō ad hoc fuiſſe ꝑceptū ut nihil pecunie ſeruareť a ſanctis: ſed ne deo ꝑpter iſta ſeruiať: ⁊ ꝑpter inopie timorē iuſticia deſeratur. Ande ⁊ **Nicolaus tertius.** i declarādo regulam fratru minoꝝ. Dicim⁹ q̃ abdicatio ꝑꝑetatis oīm rerū tam in ſꝑālī: q̃ in cōmuni meritoria eſt et ſancta. quā xp̃c viā ꝑfectōis oſtēdēs: ⁊ b̃to docuit ⁊ exēplo firmauit. **Nec** his quiſq̃ putet obſiſtere. q̃ iterdū b̃ciť xp̃m loculos habuiſſe. **Nā** ſi xp̃c cuiꝝ ꝑfecta ſūt opa: i ſuis actib⁹ viāz ꝑfectōis exercuit. q̃ iterdū iſirmoꝝ iꝑfectōnibus cōdeſcēdēs: viā ꝑfectōnis extolleret. ⁊ iꝑfectoꝝ iſirmas ſemitas nō damnaret. **Sic** iſirmoꝝ ꝑſonā xp̃c ſuſcepit i loculis: ſic ⁊ in nōnulis alijs nō tñ carne: ſed ⁊ mēte cōdeſcendit iſirmis. **Egit** g̃ xp̃c et docuit ꝑfectōnis opa. egit etiā et iſirma: ſicut iterdū in fuga ꝑtuit ⁊ loculis. **Sed** utrūq̃ ꝑfecte ꝑfectus exiſtēs: ut ꝑꝑectis ⁊ iꝑfectis viā ſalutis oſtēderet. **Nec** **Nicolaus.** **Sed** q̃re dñs furi loculos cōmiſit. ⁊ auarū ſuū diſpensatoꝝ fecit. vidēť eñ q̃ ei occasio nem ꝑccādi dederit. **Dicendū** q̃ iudas ꝑmo fuiſ bonus qñ vocatus fuit ad aplatū: ⁊ officiū diſpensatōis ſibi trahitū. ſed poſtea lapſus eſt i ꝑccm. **Et** q̃ uis xp̃c ſciꝑet eū futurū furē ⁊ malū. tñ plurib⁹ de cauſis tradidit ſibi illud officiū. **Primo** ut eius eccleſia exemplo ſui fures ⁊ malos cū ꝑatiť toleraret. nō ē eñ bonus q̃ malos tolerare nō ꝑotuit. **Secūdo** ut ei occasiones ꝑꝑitōnis auferret: cū ex loculis mitigatōez cōcupiſcētie haberet. **Tertio** ut doceret q̃ minoꝝibus tēporalia ſūt tradēda. ſed maioꝝib⁹ ſꝑūalia cōmitēda. **Quarto** ut nos iſtruēs oſtēderet: q̃ ꝑarū tēporalia curaret. qñ buꝝlam pecunie furi et deterioꝝi tradidit. clauēs aut eccleſie cum magna examinātōne cōmiſit petro: qđ ē cōtra illos qui ſuas animas: vel alioꝝ illis cōmittūt ad regendū. q̃to bouē vel azinū nō cōmitterent ad vēdēdū. **Ex** ꝑmiſſis g̃ ꝑatet q̃ xp̃c ⁊ diſcipuli eius d̃ elemoſinis ⁊ oblatōnib⁹ fidelīū tāq̃ ꝑauꝑeres uiuebāt. **Sed** dñs ꝑ maria reſpondit.**

Capitulũ. xxv.

et eam more solito desent it: dicens. Quis mole-
sti estis huic mulieri. Quasi diceret. sine causa
murmuratis. Opus enim bonum operata est in me
et ergo non debetis eam reprehendere. Non est per-
ditio unguenti (ut vos dicitis) sed opus bonum id est
pietatis et deuotionis obsequium. Ante de bono
opere lapidatis eam contra rationem et iusticiam
Sinite illam nunc de hoc unguento facere quod po-
terit: ut in die sepulture mee seruet illud. scilicet
quod tunc pro ipsa pregarabit. illud enim re-
seruabit: quia non potuit expendere. preuenta
acceleratione resurrectionis mee. Ante dimittenda
est nunc facere quod tunc facere non po-
terit. Et illud unguentum in loco istius nunc in me
expensi tunc seruabit. vel precepit partem istius
unguenti ad sepulturam suam reseruari. Ante
crendum est quod ipsa hoc fecit edocta a spiritu
sancto. Quia enim cognouerat eum in primo
moriturum. ipso hoc dicente. ideo unguentum
parauerat cuius partem nunc expendit. et par-
tem ad officium sepulture reseruauit. Nam pau-
peres semper uobiscum habebitis quibus bene
facere potestis. et recuperare quod moto negle-
ctum dicitis. me autem non semper habebitis. sed
presentia corporali ad habitandum uobiscum in carne
passibili. quod indiget unctione tali. Quasi diceret
poterit recuperare ad benefaciendum pauperibus.
sed non ad unguendum meum corpus. Ponis et malis
loquere de presentia corporis sui. Sedet enim ab de-
xtera patris postquam in celum ascendit: et secundum corpus
non est hic: qui presentia maiestatis semper est
hic. Si tamen ad bonos pertines: semper habes Christum
in presenti per fidem. per signum. per baptisma-
tis sacramentum. per altaris cibum et potum. Et si
alibi dicit eis. Ecce ego uobiscum usque ad con-
sumationem seculi: quia erit cum fidelibus pre-
sentia spiritali et sacramentali. Quod habuit
id est quod potuit hoc fecit: vel quod habuit fa-
cere ex officio pietatis. hoc fecit in opere dicta-
tis. preuenit enim ungere corpus meum. in sepul-
torem meam futuram designanda: quia in hoc facto
prefigurauit eam de quinque futuram. Quasi di-
ceret. Sinite ut faciat uiuum potest: quod uo-
let facere mortuo: sed non poterit. An Alchuin?
Significat se mortuum: et ad sepeliendum a roma-
nibus esse unguendum. Ideo marie cui ad unctionem
mortui corporis preuenire non liceret. donatus est
uiuenti adhuc impedire obsequium: quod post mor-
tem celeri resurrectione preuenta nequit. Unde et
Theophilus. Preuenit ea quasi a deo ducta un-
gere corpus meum. in signum sepulture future. in qua
probitorum confundit ac si ei diceret. Quia consci-
entia mulierem confundis. que in sepultura corpus
meum ungit: et te ipsum non confundis quod te
in mortem trades. Mittens enim hec unguentum
hoc in corpus meum. ad sepeliendum me fecit: et per
hoc meam sepulturam prefigurauit. Quod uos
putatis perditionem esse unguenti. officium
est et significatio sepulture. Misterium est quod
agitur in quo mors et sepultura mea cito fieri
significatur. In proximo enim passurus sum.

De sessione domini

ideoq; hoc mihi obtulit ab sepelienduz. **N**ec mirū si me unguento pfuderit. et mihi bonū odorem fidei sue dederit: cum ego p ea mor fufurus fuz sanguinem meū. et datur? animā meam. **P**acientia ergo dñi arguit iudaz. auaricie et nō pau perū causa dixisse quod dixit: sed obsequiū ma rie cōmendauit. ostendēs q; esset moritur? et ab sepeliendū aromatibz unguēdua. **T**unc dixit eis ihs opus hoc cōmemorandū. in dulcem me moriam eius. i. ad laudez eius recitandum tāq; factū virtuosum. ubicūq; in toto mūdo p̄dicatū fuerit hoc euāgelium. id est hoc factū mulieris p̄tinens ad xpi euāgelium. nondū em euangelia erāt scripta. Quasi diceret vos isipiente eam reprehēditis. p eo facto pro q; ipa laudanda est i uniuerso mūdo. ubicūq; p̄dicatum fuerit hoc euāgelium. i. ubicūq; dilatabit ecclesia p mūdū q; memoriale sempiternū habebit ex hoc q; mi bi fecit. **A**bi theophi. p̄betat autē dñs cōsequē ter duas p̄phecias. s. q; euāgelium ei? p̄dicabit in uniuerso mūdo: et q; opus mulieris laudabit. **H**ec theophilus. **E**t hoc dñi dictū iam patet ad impletum. **A**bi beda. **N**otandum autē q; sicut maria gloriam adeptā est toto orbe. quocūq; ec clesia sancta diffusa est. de obsequio quod domi no pia deuotione exhibuit: ita econtrario. ille q; obsequio eius detrabere temeraria lingua non timuit. pfidie nota longe lateq; infamatus. et deo simul atq; hominibz merito factus est exo sus: sed dominus bonū laude digna remunerās futuras impij ptumelias tacendo p̄terijt. **H**ec beda. **N**ihilominus tamen et iudas indignatus remansit. et inde probitōnis causam et occasio nem assumpsit. **H**inc habemus argumentum. q; maius bonum qnq; obmitēdum est. pro mi nori bono qd iterum recuperari non poterit. **E**t p̄fertur hic bonum qd videt minus: ei qd vi detur maius. in genere dico: non quo ad carita tem. **A**bi sciendum q; multa bona opera sunt. de quibz si petere concilium anteq; fiant. non cō suleremus q; fierent: quia forte possent fieri me liora. postq; tñ iam incipiunt fieri. non sunt p hibenda. **E**t fm **C**ris. **F**orte ihs anteq; effunde ret unguentum eligisset potius illud bari pau peribz. nunc bō quia iam factum erat exprimit dicens finite illam. **I**tem qnq; faciendum est il lud quod est minus necessariū. et potest p̄poni magis necessariū. si remanet locus implēdi qd est magis necessariū. p̄sertim si tollatur loc? faciendi id qd est minus necessariū. et immi neat casus qd illud minus necessariū nō posset alis recuperari. et ideo forte dñs promisit sic fie ri. vñ et dixit. q; paupes non autē ipm semper haberent. **I**n hoc autē q; dicit paupes semper habetis vobiscū. dñf intelligi familiaritas quā diuites debent habere ad paupes: q; pauperes maxie facti sūt p̄pter diuites. **C**irca ista anse lmus ab sororem suam scribens sic dicit. **G**aude queso huic interesse conuiuiū. singulorū distin gue officia. **M**artha ministrabat. discumbebat lazarus. vngit maria. hoc vltimū tuū est. fran

super pullū et azinam

ge ibi alabastz cordis. et quicq; amoris. quicq; desiderij. q; affectōis habes. totū effunde sup caput spōsi tui. adorās in hoīe deū: et in deo ho minē. **S**i fremit. si murmurat. si iudet p̄dior. si p̄dionem vocat deuotionem: nō sit tibi cure. **P**hariseus murmurat iudēs penicēti. murmu rat iudas de effusione unguēti: sed iudez accusa tōnez nō recipit. accusatam absoluit. **S**inite i quit illā. bonū enim opus operata est in me. la borez matha. paret hospitium pegrino. esuriē ti cibū. sicienti potū. vestem argenti. ego solus marie. et illa mihi totū p̄stat qd habet. a me q; qd optat expectet. **H**ec **A**nselm? **C**onspice igit dñm ihs cenantē in domo symonis: cum illis amicis suis. quia forte cōsanguinei: vel multū domestici erāt eiusdem symonis. et cōuersantem cū eis paucis diebus. s. vsq; ad temp? passionis sue: sed ampli? in domo marthe. **H**ec em dom? erat suū refugium speciale. ibi cū discipulis suis comedeat et dormiebat. ibi et mater eius cum sororibz quiescebat: quā omīs multū honorabāt et maxime magdalena que eam sp associabat. nec ab ea vllaten? recebat. **L**azarus quippe et maria magdalena et martha: ex patre et matre geniti insignes et diuites fuerūt: et lazaro pars eoz q; in hierusalē pntes habuerāt. s. quidā vic? et maria magdalū castellū seu oppidū galilee ad duas leucas de bethsāyda p̄tra meridiē. et scdo miliario a stagno genezareth. et marthe betha nia in ptem de hereditate pntū cessit. et euenit sed tñ p̄pter hospitiatōis gratiā: simul cū mar tha manebāt: q; ipa p̄uētior ad dispēsandum erat. et ideo etiā in receptōne dñi sola. aliqñ mar tha legif nominata. **C**onspice etiā ipam dñam q; de dilectissimo filio suo timore p̄territa erat nec se ab eo illo tempe sepabat. **E**t cum dñs de sentēs magdalē a murmure p̄ditoris: dicēs. mitte hēc unguētū hoc in corp? meū: ad sepe liendū me fecit. an nō credis: q; h? bbi gladi? ma tris aīam p̄trāsiret. **Q**uid em de morte sua ex p̄ssius dicere poterat. **S**ilr et omīs alij erāt p̄ter ritti. et anxij cogitatōibz plenī. colloquētes adin vicem unus cū altero hinc inde. in ore illoz qui hñt dura et aduersa tractare. **C**ōpatere ipsis. et tūc libēter cū eis cōuerseris. **C**ognouit ergo p famā publicā turba multa ex iudeis. q; ex tota terra venerāt ad diē festū: q; illic. s. in bethania esset ihs. bethania em p̄e hierusalēz qsi ad duo miliaria erat. et ideo defacili hoc cognoscē pote rāt: et venerūt illuc nō p̄p̄e ihs tñ. s. etiā ut la zarū viderēt suscitātū. **I**n hoc inuif duplex cā. vna p̄pter ipm ihs reuerenē visitandū. alia ut viderēt lazaz suscitātū. et hoc p̄pter duo. **P**rimo q; illud qd factū circa ipm audierāt. valde mi rabile erat. et hoc hoīes videre desiderāt. **S**cdo q; sperabāt lazaro referēte. aliqd d alia vita p cipe et audire cui? cognitōis desiderū hoīs ē in natū. **C**uriositas tñ magis eos adduxit q; cari tas. nec tātū amore ducebāt quātū amirātōne q; sicut se cupiditas hoīm habet. noua videre et audire cupiebāt. **S**z illa curiositas mala nō erat

ex qua ad fidē induci poterāt. Nos ecōtra si co-
gnoscam⁹ ihm obediētis aīe domū. i. q̄ ihabitet
iuenisse: veniam⁹ illuc cōtemplatōe. nō propter
bosē tñ quē in aīa suscitātū videm⁹? s; ut vitā
bonā imitemur: q̄ p hoc ad visionē ihu puenia-
mus. Cogitauerūt autē p̄cipes sacerdotū do-
lētes de manifestatōe glorie xpi: ut lezarū iter-
ficerēt. ad occultandū miraculū: q; multi ex iu-
deis propter illū abibāt. q̄ credebāt in ihm con-
uicti signo maximo: q̄ i ducti ad credēdū. In q̄
videbant manifeste deo obuiare. ipe em̄ viuifi-
cauerat lazarū. q̄ isti volebāt occidere eū. ex q̄
q̄ maxima patet malignitas eorū. Stulti et ma-
ligni iudei eū occidere volebant: quē nuper dñs
suscitauerat: ac si iterū eū resuscitare nō posset
Eū Aug⁹. O stulta cogitatō q̄ ceca seruicia. Do-
min⁹ xpc q̄ suscitare poterat mortuū: nō posset
suscitare occisum. Ecce utrūq; fecit dñs: q̄ laza-
rū mortuū: q̄ seipm̄ suscitauit occisū. Eū q̄ Cri.
Nullū autē miraculū xpi eos ita furere fecit: hoc
em̄ mirabilius erat. q̄ corā mltis factū ē: q̄ erat
inopinabile. mortuū quadribuanū videre am-
bulantem et loquētem. Oratio.

Domine ihu xpc qui p omni mūdo passus
venire: q̄ morari in bethania. i. in
tomo obediētis. q̄ ibidē cenare voluisti
ac caput q̄ pedes tibi ungi pmisisti. da mihi ut i
vera obediētia p̄seuerādo. p hanc tibi resectōe
facere merear spūalē: q; tu i nostra delectaris:
q̄ quodā mō pascaris obediētia. Fac etiā me ibi
tē caput tuū q̄ pedes ungere. caput quidē diui-
ne virtutis tue potentiā digna reuerētia: q̄ lau-
de cōfiteō. pedes vō assūpte humanitatis mis-
eria similr̄ digne suscipiēdo: vlt caput te xpm̄ ve-
nerando. q̄ pedes tuis fidelib⁹ obsequēdo. ut tuas
gratiā cōsequar sic agendo Amen.

De sessione domini sup pullum et azinam.
Capitulum. XXVI.

Requētabantur mis-
eria implebāt scripture p bñm ihm
instante tpe quo volebat p p̄rii san-
guinis effusione. mūdo pferre reme-
diū. Igit̄ in crastinū. i. in die sequēti. s. dñica sū-
mo mane pauid se ad eūdum in hierusalē. nouo
q̄ incōsuetō mōdo: s; sicut fuerat p̄phetatū. Im-
minēte itaq; paschali tpe q̄ imolabāt agn⁹. ipe
tanq̄ verus agnus ad locū passiōis accessit. p
salute mūdi volūtariē imolans: facto ostendēs
q̄ erat patissimus se humiliare et obedire vsq;
ad mortē cōtemptibilissimā q̄ acerbissimā pro
oib⁹. Scdm̄ bedā. P̄ceptū legis erat: ut decia
luna p̄mi mēsis. agn⁹ siue hedus i tomo reclu-
ret vsq; ad decimā lunā eiusdē mēsis: qñ ab ve-
sperā imolabāt. Ante q̄ verus agn⁹ ex oī grege
line macula electus. p p̄li sanctificatōe imolā-
bus. ante quicq; dies. i. decima luna hierosolimā
ascēdit: ut sic veritas figure respōderet. Cūq;
dñs ihu p̄gere vellet mater ut crediē pro affectu
eū retinebat. Similiē q̄ discipulis q̄ alijs tolle-
rabile videbāt. q̄ illuc iret: q̄ ut poterāt eū ftra

hebant. O deus quō diligebāt eū: q̄ quō erat eis
amarū quicq; lederet ipm̄: Ipe vō aliter dispo-
suerat qui vniuersorū salutē siciebat. Cepit igit̄
ire: q̄ illa pua s; fidel⁹ discipulorū comitiua post
ipm̄ itercedere. Et venit bethphage i medio iti-
neris: q̄ erat viculus: seu villa pua sacerdotū
in latere q̄ descēsu seu declinō mōtis oliueti ver-
sus hierusalē. distās vno miliario a bethania: q̄
est i alio latere mōtis eiusdē: q̄ vno a hierusalē
vñ bethphage locus sacerdotū bene tom⁹ bucce:
seu maxillaz iterptat⁹: q; maxilla p̄pa erat p̄
sacerdotū in lege. quorū erat p̄dicare q̄ vbu; dei
p̄ponere. Sacerdotes em̄ q̄ p ebdomadā i tēplo
deseruebāt. p̄pleto officio vicis sue illuc ad ma-
nendū diuertebāt. ubi etiā pecora sua alebant.
licet em̄ nō habebāt hereditatē ad excolendum
habebāt tñ domos ad nutriēdū aīalia. q̄ ad ma-
nendū tēpore: q̄ nō vacabāt cultui diuino i hie-
rusalē. In hoc q̄ dñs venit i mōtē oliueti. signi-
ficat⁹ q̄ p solā pietatē veniebat ad passiōē: et
nō p necessitatē. Scdm̄ hīero. iste mons vocat⁹
mōs olei crismatis q̄ luminis. in q̄ significat⁹ tri-
plex effect⁹ dñice passiōis. i. oliua venia i dulgē-
tie. i. crismate vntio gr̄e. i. lumie splēdor glorie

Ibi q̄ dñs expectās misit inde duos discipulos
Scdm̄ Cris. q̄ gloriāz hū fuerūt philipp⁹ q̄ petr⁹
quorū p̄mus samariā q̄si azinā. scdm̄ corneliū:
q̄si azine pullū adduxit. Tales em̄ debent mitti
ad p̄dicandū. s. q̄ hnt agnitōē veritatis seu sciē-
tiā ad intelligendū. q̄ splēdorē honestatis seu
gr̄az ad docēdū. petrus em̄ iterptat⁹ agnoscens
philippus os lapidis. Misit autē discipulos q̄si
disciplinatos. prop̄ edificatōē exēpli: s; duos
p̄pter firmitatē vbi: q; in ore duorū vlt triū stat
om̄e vbu;. q̄ plurib⁹ alijs de causis destinant hūc
numerū: sicut q̄ binos misit ad p̄dicandū. Eū
hīero. Misit duos p̄pter societātē. p̄pter duplicem
hūilitatē cordis q̄ corporis. q̄ prop̄ duplicē gemi-
nā caritatē dei q̄ p̄mi. Et iterū. Siue propter
theoricā q̄ practicā. i. scienciā q̄ opa. Eū q̄ beda
Recte autē duo mittunt. siue p̄pter scienciā veri-
tatis et mūdiciā opis. seu p̄pter gemine dilectō-
nis. dei videlicet p̄mi sacramētū toto orbe p̄di-
candū. Eū etiā Cris. Duos autē misit aplos: q; p
duo generalia mādata om̄e gen⁹ hoīm d̄ p̄cō
absoluit. Qualia: diliges dñm deū tuū ex toto
corde tuo: et primū tuū sicut teipm̄. In his duo-
bus om̄e p̄cō expellit. q̄ oīs iusticia p̄sumat.
Aut certe illa duo. Qd tibi non vis fieri: alteri
nō feceris. q̄ qd vultis ut faciāt vobis hoīes: fa-
cietis eis: et vos similiter. Eū q̄ Remigi⁹. Du-
os quippe misit p̄pter duos ordines p̄dicatorū
missos iudeis q̄ gentib⁹. siue duo sūt p̄cepta ca-
ritatis. siue propter duo testamēta. siue propter
litteram et spiritū. Et dixit eis. Ite i castellū
scz i hierusalē: qd p̄tra vos id est corā vobis est
q̄ vobis ex opposito positum. ad radicē alterius
montis. scz syon: hoc etiā bicit q̄ contradictio
nem futuram in hierusalem contra apostolos
p̄reuebat. Et dicit castellum: quia vsus sacre
scripture est aliquando castellum p ciuitatē: et

De die palmarū quō

ciuitatē p castello ponere. **El** dicitur castellum ppter loci sitū et fortitudinē: qz triplici muro ac pugnaculis fortalicij ad modū castri clausa erat hierusalē. **El** vocat eā sic despectiue. iam enī nomen ciuitatis amiserat: qz ex libertate tēporali i seruitutē gentiū redacta. et romanis sōlecta erat. Item de libertate spiritali redacta erat i seruitutē pctōp: et de frequentia pplōp in paucitatem habitatoz. et ideo dicitur diminute castellū. **Ite** non vocat hierusalē ciuitatē: quia nō erat ibi ciuium vnitas: sed multiplex discorbia iter eos: sed vocat eā castellū: quia munita erat armis malicie cōtra xpm. Et statim scilz ante portam et introitū ciuitatis. iuenietis azinam et pullū eius: sup quē nullus sedit. i biuiō et loco publico alligatos: et ab mīsteria paupē deputatos. Mos quippe erat i illis regionibz: vt i singulis ciuitatibz et viculis. azinus vl qdlibet aīal ad opus vl ad sedendū aptū. pparatū habere p paupibz: qui ppa iumēta nō habebant: et si cui necesse est ope vel itinere unī diei: eo uteretur de cui? sustentatōe habitatores vrbs cōmuniter cogitabāt. sed cū qd eo utebāt p tēpo re illo pabulū ei dabat. et post vsū ad locū ceter minātū reducebat. Mos igit iste tūc hierosolimis seruabāt. vbi i loco publico ligata erat azina: et cū ea pullus: qui ppter ad opera cōmunia nutriebant. nōdū enī quisq eū ascenderat: et q azina utebāt vtriq de pabulo pvidebat. Soluite et adducite mibi. **Elbi Cris.** Ecce igit qbu mile. et pemptibile animal xpc rex regū elegit ad insidendū cū hierusalē ingredere. Et si quis vobis aliqd dixerit. dicite qz dñs scilicet omniū his opus habet. et cōfestim sine cōtradictōe dimittet eos. **Dicit enī Cris.** q virtus xpi mouit et pparauit cor dñi. i. custodis illoz animalū: vt mox ad verbū eoz daret eis qūis ignotis.

Mistice castellū mūd. discipuli vō pdicatores mūdus vō est contra pdicatores: qz mūd amat diuicias. honores. et belicias. ecōtra pdicatores pdicant paupertatem. abiectiōē et asperitatem. Azina populus iudaicus ppter stulticiā. pullus populus gentilis ppter lasciuā et peccādi psetudinem. **Dicit g discipulis.** Ite ad pdicatōis officiū. ad sacramētoz ministeriū. in castellū id est in mūdum q multipliciter impugnat deū. scz erroribz in incredulis. fictionibz in ypocritis. voluptatibz in ipubicis. vanitatibz in supbis cupiditatibus i auarīs et ambiciois. **El Johānes** Totus mūdus i maligno. i. i malo igne positus est. Quod cōtra vos ē dissimili cōuersatōne: tumida mētis obstinatōne. pudibūda oris oburgatōne. Et statim iuenietis: qz sine magna solitudine querēdi: azinā alligatā et pullū cū ea: quoz scdm glōfā. vnū ad iudeos scz azina. alterum ad gentes scz pullus referē. Igit iudea fm deū et in spiritalibz mater est gentiū: qz de syon exiuit lex. Ecce triplex miseria pbitōis pctōp que debet nos monere ad querēdū. Bestialis similitudo: qz de homine iumentū ē factus. et ideo dicit azinā et pullum eius: spiritalis ligatio. qz

dominus sedit

de libero factus est captiu. et ideo dici alligatas talis multitudo qz stultoz infinit? est numerus et ideo dicit statim iuenietis. vbiq enī occurrūt pctōres. **Et aut dicit Cris.** Propter quasdam similitudines animalibz his assimilati sunt homines. deū vel dei filiū nō cognoscentes. Est enī animal hoc imundū. rube. stultū. et infirmū. sic fuerūt hoīes ante xpi aduentū. et alligati pua psetudine peccati. qd vinculū forti? est ceteris: qz licet alia vincula vetustate putrescāt et corūpanē. vinculū tñ peccati sua vetustate fortificat. Sup quē nemo sedit: qz nulli vult obedire. Soluite monitis vris. ab erroribus et pctis enodando et extrahēdo et solutos ostendēdo. et adducite mibi in fide et moribus informādo: vt soluti a vinculis me sequā imitādo. Sicut enim auis q portat secū vinculū nō pōt bene ad pda suā volare. nec etiā post pda suā potest currē canis vinculat? sic nec pctōr post xpm vinclo peccati ligat. Et si qd vobis aliqd dixerit impedire vos volēs. dicite qz dñs omniū cui omnia seruire debent. his op? habet et operā eoz desit erat. nō ppter suā necessitatē: s; ppter nostram vtilitatem. vult enī nostrā cōuersiōē propter nostrā salutē. Et cōfestim id est sine ptradictōe dimittet eos: cognito mādato superioris. **Moraliter** castellū dñō et suis aplis: ac sue gratie muneribz cōtrariū. potest dici cor hoīs pctōis ratiōis et excusatiōibz. qsi muris et pugnaculis ptra deū munitū. ac p turrim elatiōis: et p murū obduratiōis. et p serā ptnacie firmatum. Azina in eo ligata est aīa vincul? pctōp ppebita. pullus lasciu? est affectus lubric? et malus. **Duo** discipuli sunt timor et amor ordinat. qui azinā et pullū soluit. dum ea pctis absoluūt: et dñm desup stratis vestibz sedere faciūt. dū eātē animā oībz virtutibus et bonis imbuūt. **Elbi Cris.** Ligata erat azina. i. dyabolici erroris vinculo impedita: vt nō haberet libertatē ire quo vellet. Nam omīs hoīes ante q peccem? liberū habem? arbitriū. si volum? seq volūtātē dyaboli an nō. Qz si semel peccātes obligauerim? nos operibz eius. iam oīno nra virtute euadere nō possum. Sed sicut naui fracto gubernaculo illuc ducit. vbi tempestas ipulerit: sic et homo diuine gratie auxilio perdit per peccatū. non quod vult agit. sed quod dyabolus vult. Et nisi deus valida manu misericordie soluerit eum. vsq ad mortē in peccatorum suorum vinculis permanebit. Ergo nostra quidem volūtate et negligentiam alligamur. per dei misericordiā absolui mur. Et sic homo priusq peccet: liberū habet arbitrium. vtrum velit sub regno esse dyaboli: cum autem peccando tradidit se sub regno ipsius. iam non potest de potestate eius. sed prima voluntas eius in necessitatem conuertitur. Et hoc est q homines seculares et peccatores dicere solent. Nūquid volumus esse sancti? Et quis non vult esse iustus: sed non possumus. **Eternū** quidem est quod dicunt: sed non habent excusationem: quia primum potuerūt

super pullum et azinam.

nō ēē sub potestate dyaboli si voluisset. Postq̄
dō posuerūt thronū dyaboli in cordibz suis. iā
nō potest eos de potestate dyaboli eripe: nisi so
lus deus. **Dec cris.** **Elī bern.** Difficilis proisus
res. et soli diuine virtuti possibilis. susceptū se
mel peccati iugū a cervicibz suis excutere: qm̄
q̄ facit pēem seruū ē peccati. nec etiā liberari pē
ab isto iugo nisi i manu forti. **Dec ē magna mi**
sericordia magna necessaria pēonibz. de q̄ bi
cif. miserere mei deus scdm̄ magnāz misericor
diā tuā: et scdm̄ multitudinē miserationū tuarū
dele iniquitatē meā. **Dec bernard.** Studeat g
lesus a dyabolo: ut cito ei dirūpat iugū: qz tā
tōfacilius: quāto citius eius dominū euitatur.
Dec aut totū factū est: ut pter hūilitatis exem
plū in hoc facto ostensum. etiā adimpleret cō
secutue nō effectiue: qd̄ dictū ē p̄ pphāz zachā
riā: dicentē. **Dicite filie syon.** i. ciuitati hierusa
lē. hoc ē habitātio in ea. **Noli timere:** imo ex
ulta et iubila. ubi dat securitatē. et excludit timo
rē hūanū et seruile. **Ecce rex tuus.** i. xpc venit
tibi māfuetus: sedēs sup azinā et pullū filiū sub
iugalis. i. azine subiugo et onere posite et domite
nō sup utrūqz simul: s; successiue. **Et bene dicit**
filiū subiugalis: qz p̄plus gentiū exemplo iudeo
rum credidit: vel a iudeis ab gētes obū dñi ema
nauit. **In tali aduentu et tam hūili significatur**
regis clemēcia: que subditis valde est accepta.
Quasi diceret. **Nō veniet i fastu regio:** p̄t qd̄
posset esse odiosus: s; veniet i māfuetudine: p̄t
qd̄ est magis diligendus. **Noli g timere regis**
oppressionē. sed exultās agnosce regē tuū. men
tes regentē et ad regnū celoz pducentē. **Scdm̄**
Crif. Cōsueuerūt hoies timere reges veniētes
p̄pter nouitates belloz et exactiones: et seruitu
tes atqz iusta grauamīa: s; noli timere hieru
salē: qz iste rex veniēs nō est talis: s; māfuetus
et humilis. nō in multitudine exercit: et equoz
ingrediēs. s; cū humili turba azine insidēs. **Si**
gnū quipe aduentū xpi i hierusalē ab redempti
onē p̄li. fuerat i zacharia p̄dictū. et celebri fa
ma diuulgatū videlicet. qz xpc ventur⁹ erat i hie
rusalē in paupertate et hūilitate. sedēs sup azinā
et pullū eius. et ido legispi hoc vidētis i ipo cō
pletū. ostēdūt cōtēptores sue maiestatis: quia
eū nō receperūt: s; magis tāq̄ deceptorē p̄secuti
sūt. **Dec aut nō solū impletū est:** qz erat p̄dictū
sed etiā ante p̄dictū est: qz erat iplendū. **Elī cū**
bicet. **Et adimpleret hic:** ut cōsecutiū ē: nō effe
ctiū. **Circa hoc autē qd̄ hierusalē dicet filia**
syon. est sciēdū. qz mōs syon p̄a est sublimior ci
uitatis hierusalē versus meridiē. et aliquatū
etiā ab occidentē. in q̄ erat rupes prrupta. que
mello vocabat: i cui⁹ angulo quodā et colle sa
tis eminēte: erat arx et turris dauib: ad quam
mille clipei pēdebāt. omniūqz fortū armatura
ubi dauib habitauit. et eam ciuitatē dauib ap
pellauit. **Elī ciuitas hierusalē dicet filia mōtis**
syon: qz in eo erat fortaliciū ciuitatis. i. turris
dauib. defētes et p̄gēs ciuitatē sicut mater fi
liā. **Ante canitur.** **Arbs fortitudinis nre syon.**

.ij. partis. Capitulū. xxvj.

Et ergo p̄beta omnē excusationē ignoratiē a
iudeis auferret. cū dñi aduentū p̄biceret. ipam
qualitatē dñi adueniētis ostendit ac si biceret.
O vos iudei qz ille aduēt⁹ dñi in carnē ventur⁹
est. his signis regē vestrū cognoscite. **Cum vide**
ritis eū veniētem mansuetū. nō supbū sed hu
milē. non armorū splendore terribilē: ut quodā
ad vestrā destructōez nabuchodonosor et anthio
chus venerūt: s; ad restauratōez. nō ut auferat
a te tēpale regnū atqz terrenū. sed cōferēs tibi
s̄crediteris celeste et sempiternū. non ut ducat
te i terrā alienā vinctū: sed ut restituat te i p̄pria
liberum. **Qz autē tuus ait.** tale est ac si biceret.
Tuus inquā nō alien⁹. non extrane⁹: sed p̄p̄ri⁹
tibi p̄missus. ex te natus. et in te nutritus. et tibi
hoc est ad tuā salutē et utilitatē veniēs. venit i
quā tibi si sibi sicut p̄lati multi poti⁹ veniūt ad
visitandū p̄pter lucrū suū qz p̄pter salutē sub
ditozum. scilicet ut suas procuratōes accipiāt.
magisqz ut defectus corrigant. **Qz dō subiun**
git mansuetus. ostendit suam mansuetudinem
nō solū in verbis: sed etiam in subiugali sessi
one. **Ante Crisostom.** **Sciens autē p̄beta ma**
litiā iudeozum: quia contradicturi erant xpo
ascendenti in templum. ideo ante p̄monuit: ut
per hoc signum cognoscerent iudei regem suū:
dicens. **Ecce rex tuus venit tibi mansuetus su.**
per azinam et pullum eius. **Cum ergo videritis**
eum in templo o iudei. nolite dicere non habes
mus regem nisi cesarem. nolite superbe agere
contra eum: quia rex tuus venit tibi sedēs su.
per azinam. **Si intellexeris tibi veniet.** si nō in
tellexeris. veniet contra te. **Id est si intellexe**
ris. veniet ut saluet te. et sub pedibus tuis subi
ciat gentes. **Si autem nō intellexeris.** veniet
ut p̄dat te: et de templo sanctitatis expellat. et
aliā sponsam de gentibus castiorem inducat
in cubiculum sanctitatis. **His cognoscere man**
suetudinem venientis. considera spēm aduētus
eius. **Nō sedet in curru aureo p̄ciosa purpura**
fulgens. nec ascendit sup feruidū equū. discor
die amatorē et litis: qui glorie iactancia pectus
h; repletū: et gaudet ad vocē tube: s; sedet sup
azinam trāquillitatis et pacis amic a. **Non aut**
vides in circuitu ei⁹ splendētes gladios. aut cete
ra ornamēta armorū terribiliū. **Sed quid? Ra**
mos frondentes. testimonia pietatis et pacis.
Venit ergo mansuetus. nō ut p̄pter potentiam
timere: sed ut propter māfuetudinem amaref
Dec Crif. **Mistice dicite o predicatorēs.** filie
syon. i. eccleie militāti. sicut enī hierusalē dicet
filia syon: qz ab hoc mōte sicut a matre protegi
videt. sic ecclesia militans filia eccleie triumphā
tis dicet: qz ab ea sicut a matre p̄tegīt. **Ecce rex**
tu⁹ venit tibi. i. ad utilitatē tuā: nō suā. sedēs
sup azinā et pullū. i. i p̄corbijs utriusqz p̄li: q̄si
biceret. p̄bicate mūdo aduētū xpi i carnē: ut co
gnoscat et credat. ut recipiat et colat. **Euntes**
aut discipuli tāq̄ veri obediētes. nō refutauerūt
hoc officiū ut puū: s; fecerūt sic p̄cepit ill⁹ ihs: et
abduferūt azinā et pullū. et imposuerūt sup eos

De gloriosa et solēni

vestimenta sua: et eū desup sedere fecerunt. Sic
q̄ ut dicit **Basil.** decet nos et infima opa plu-
rimo cū affectu et studio aggredi. sciētes q̄ q̄d
q̄d ituitu dei sit nō est parū: sed dignū regno
celoz. Vestimenta aploz quibz turpitudine carnis
cooperit: et ornata sessio dñi patur. aplica isti-
tuta et exempla: ac doctrinā virtutū significāt:
quibz corda hoīm instruxerūt: ut deū habitato-
rē hīc possent. quibz receptis a iudeis et gentibz
sedet i eis xpc: qz nisi aīa hīc instructa fuerit et
ornata: deū sessore habere n̄ meref. **En bernb.**
Dñi quoqz sessuro sup azelluz. vestes suas di-
scipuli subtraherūt. significantes saluatore seu
salutē nequaqz insidere nude anime. quā nō vi-
delicet vestitā iuenerit doctrina et moribz aploz
Hec Bernb. Xpc ergo sup azinā et pullū sedet
ppter veritatē pallegate pphete q̄ hoc expresse
dicit. et pmo sedet sup azinā. scdo. s. post aduētū
turbe de hierusalē sedet sup pullū: q̄ qz idomit?
et lasciū? erat: et sup eū nemo adhuc seferat. nec
adhuc applicatus humanis vībz fuerat. ppter in-
equitudinē et incōsuetudinē forsam recalcitra-
bat. et ideo xpc rex māsuetus descendit. et deinde
sup azinā sub iugo domitā iterū ascendēs sedet
Hoc autē factū est i figura: qz p azinā significa-
bat populus iudaicus q̄ sub lege laborauerat
et iugū legis traxerat. ac multis vīculis pecca-
toz alligat? erat. p pullū popul? gētilis q̄ iugo
legis subiect? nō fuerat. nec q̄s eū iugo dñi co-
hercuerat. ac diuersis dogmatibz et erroribus
subdit? erat. Ad hoc ḡ xpc veniebat: ut utrūqz
populū sibi p fidē catholicā subiugaret. Sedēs
autē pmo sup azinā. scdo sup pullū. deinde itē
sup azinā. significauit: qz de iudeis trāsīuit ad
gētes. et iterū in fine mūdi de gentibz trāsībit ad
iudeos: ut postqz plenitudo gentium itrauerat.
omnis israhel salu? fiat. **Hoc misterīū etiā no-
tāf i delatione missal.** a cornu ad cornu altaris
Del fm glosam. Nō ad litterā sup utrūqz in taz
breui spacio sedet: sed spūaliter intelligendū est
qz in p̄cordijs utriusqz populi sedet. **En et Cris.**
Sedet sup azinā et pullū eius: ut et i iudeis sede-
ret et in gētibz. Sedere autē sup iumenta est i p̄cor-
dijs eoz habitare: ut dicat illis xpc. Collite iu-
gū meū sup vos. et videte qz mitis sum et humil?
corde. Nō est autē cōtrarietas. qz matheus dicit
azinā et pullū. ceteri autē tm̄ dicūt pullū: qz vn?
qnqz dicit quob ali? tacet et p̄termittit. **Mathe?**
quidem scribēs hebreis hebreoz eloquio. recte
azinā et pullū refert simul dñi adductos. scie-
bat em̄ noticiā dei venturā ad iudeos et gentes:
sed ceteri euāgeliste scribēs ecclie gentiū gre-
co sermone. solūmodo mētēz pulli faciunt: qz
q̄d gentiū salutē specialit̄ respicit attēdūt. Mo-
raliter p azinā potest intelligi caro n̄ra pigra.
stolida. lasciuia. ab anteriori debilis id ē ad spi-
ritualia. a posteriori fortis id est ad temporalia
p pullū carnalis affect?: et vanū desiderīū n̄rm
q̄ ligant. i. voluptatū illecebris irreciunt: sed
ea soluere? subicere debem?: ut deus ibi sebeat.
illi qz dicam?: ut iumentū factus sum apud te.

susceptione domini.

onus taxa et portabim?: et ecōuerso audiamus
empti estis p̄cio magno portate xpm in corpe
vestro. Per illos ḡ qui azinā et pullū ad xpm d
ducebāt. penitētes significari possunt: q̄ carnē
suā dant deo p mortificatōez: et aīaz p cōtritōez
sicut ei p azinā caro: sic p pullū anim? designat
Ad ostēdendā erga suā hūilitatē māsuētudinē
dñs n̄ sup supbū et feruibū: sed hūilis sup hūile
et mitis sup mite animal sedet: qz nō in supbis et
aspis: sed i hūilibz et quietis tm̄ req̄scit: nō cur-
ru: vel equis vībz. nō scutiferos circūdūcēs: s̄
magnā utilitatē et māsuētudinē hīc ostēdens
Ergo etiā i exterioribz necesse ē ut hūilitatem
p̄ndas. s. xpm sequi desideras. **Igit̄ et i equita-
tura.** in veste. in cibo. i domicilio. et i omni appa-
ratu. **Et fm Cris.** qz cōtingebat q̄dā infirmo-
res existētes subiugali op? hīc. et hīc mēsurā no-
bis sapiēcie posuit. mōstrās qz sup equos et mu-
los. aut hos cōiugantes ferri necesse non est: s̄
sufficit azino vti. et ultra nō p̄cedere. et ubiqz eo
qz necessitatis est cōtentū esse. **Interroga autē**
iudeos: q̄s rex sup azinā delatus itrauit hieroso-
limā: **Sed nō utiqz aliū habēt dicere quā hūc so-
lū** **Hec Cris.** **En dñs nō legif alibi equitasse vl?**
mulū ascēdisse. sed mō tm̄ azinasse. et tm̄ eadem
ebdomada legif morte turpissima cōdemnatus
fuisse. Qd fiet de mltis p̄latis. q̄ cū equoz mul-
titudine equitat. et hoc de patrimonio crucifixi
et bonis ecclesiasticis: **Hoc em̄ est cōtra xpi ex-
emplū** hic eis ostēdūz. **Itē ē cōtra illud de utro.**
cū fuerit rex cōstitut? nō n̄ mltiplicabit sibi eqs
Si nō licet regi q̄ntomin? pontifici: **Si nō lai-
co q̄ntomin? clerico:** **Si nō d redditibz p̄p̄i pa-
trimoniū q̄ntomin? de p̄rimonio crucifixi:** **Sed**
nō supbiāt q̄ equis vl? curribz vebūt: qz et ligna
et lapides. et alie res viles plerūqz sic ducūt. **En**
Cris. **Quid tibi arrogas et magna sapis o hō.**
quoniā excelsus sup equū veheris: qz te trabūt
mularū q̄drige: **Et q̄le istud est:** **Ilam et saxa ita**
plerūqz et ligna gestāt. **Speciosa veste circūda-
ris:** s̄ respice p cultu vestīū virtutū decore ful-
gentēz. et videbis te q̄dē putrefacto iam feno si-
milimū. illū dō arbori admirabiles fruct? ierētī
maximāqz p̄benti cernētib? voluptatem. **Hec**
Cris. **Cōspice nūc bñ et p̄sidera:** quō dñs mūdi
icēdebat. **Quis ei iustissimū foret eū honorari**
honoris tm̄ tpe talibz detrariis et faleris vsus ē
et i hoc suo honore honorabilē pompā mūdi si
mobicū vitupauit. **Nō fuerūt hec aīalia ornata**
frenis et sellis deauratis et faleris sericatis. mo-
re stulticie mūdiāl: s̄ q̄busdā vilibz pānis et fu-
nicul. cū tm̄ essz rex regū et dñs dominātū. In
hoc ḡ facto vtile hūilitatis exēplū dñs suis de-
reliq̄t: s̄ filij supbie procbolor parū hoc atten-
dūt. **En legif qz cū eracl? xpianissim? ipator re-
uertēs a cete colōraes regis psarū. p portā per**
quā xpc i die palmarū itrauit. i equo regio et or-
namētis ipialibz decorat? igredi vellet: repente
lapides porte descēderūt. et iuicē q̄si vn? paries
se clausert. **Sup q̄ cūctis stupētib?** angel? dñi si
gnū crucis i māib? tenēs. s̄ portā apparuit dicēs

Cum rex celozū xpc. per hanc portā ad passionem intraret. nō cultu regio: sed humili azzello ingrediens. humilitatis exemplū suis cultoribus dereliquit. his dō dictis angelus domini abcessit. Tunc iperato: lacrimis pfusus discalciatus. usq; ad camisiā spoliatus. crucez domini accipiens: usq; ad portam humiliter baiulauit. Morq; lapides ad suū locum redierūt: et intransibit cūctis ingressum patefecerūt. Mistic scdm remigiū. saluator noster azino sedens hierosolimā tendit. qñ ecclesie vniuersali: vel cuiq; aīe fideli psideas: et eam in hoc seculo: quasi iumentum regit: et post hanc vitam ad visionem celestis patrie introducit.

Oratio.

Domine ihu xpc qui ad passionem spontaneus aduenisti. adueni et mihi misericorditer per gratiā in corde meo. et qui me tūc reparasti p crucem. iterum lapsum repara per eandē beatificaz passionē. largire mihi domine ut in omnib; humilitatem et mansuetudinē custodiam. ac tibi carnē et spiritum totaliter subiciam. et ut iumentū apud te fiā. quatenus i me sedens. et me quasi iumentū regens. nūc ab intime pacis gustū. supneq; pacis desiderū ducas et tandē ad eiusdē pacis visionē introduces. Amē

De glōsa dñi susceptōe. Capitulū. LXXVII.

Ecum appropinquaret ihu ad descēsu mōtis oliueti. mlti de scēbentiū cū eo: ex qbo plēs d hierico fuerāt eū secuti sōsternebāt vesti mēta sua i via: alij ac cedebāt ramos virides de arborib; fructiferis: qbo mōs oliueti pfit est. et sternebat i ea: ut viā ornaret: et ne iumentū i lapidē offēderet: ne calcaret spinā: ne laberet i foueam. Mons em oliueti mons uberrim est: et decorus arborib; plenus. et maxime oliuarū: a quibus et nomē accepit. Turba autē multe que conuenerat ad diē festū in hierusalem: de omnibus tribubus israhel: quia omnes tenebant venire in hierusalē in pascali solēnitare: ac pueri ac plebicula hierosolymozū: cum sciuerūt ihū aduenire. tollentes ramos oliuarū: et palmarū exiuerūt obuiam ei reuerenter usq; ad montē oliueti. et ut regez cū ymnis et canticis: ac vestiū suarū et ramosū stratione: ac leticia magna eum honorifice susceperunt. et ab illo loco usq; hierusalem cū ymnis et laudib; debuxerūt. canētes glōria laus et honor tibi sit rex xpc redemptor. Quod diuina dispensatōe factū est. ad te signandū victoriā quā xpc erat i primo habiturus: qua erat mortē moriendo superatur. et tropheo crucis de dyabolo mortis principe triumphatur. Nec processio in archa federis prefigurata fuit: quā dauid in iubilo debuxit. Post lazarū suscitatum et unguentū sup caput ihu effusum odoze fame eius iam resperfo in populo per circuitum. presciens ipe turbam obuiam sibi venturā ascendit azzellū: ut inter applausus occurrentiū populorū: mire preberet humilitatis exemplū. Inter alia quippe xpi miracula. maxime miraculū auditū de lazaro ad hanc deu-

tōnē: et honorificam obuiationem eos cōmouit qz scdm Augustinū. iter omnia miracula q fecit dñs noster ihu xpc. lazari resurrectio precipue predicat. Istud em enitētius et mirabilius signū erat. et ideo ultimo ipm reseruauit: ut magis eozū memoriē imprimere. Miraculis g trahebantur qui verbis non mouebant. Elbi Origenes. Pulchre autē turbas laudātes deuz: ad descensionē montis occurrissē legimus: ut opatorē misterij spiritualis significaret sibi venisse de celo. Elbi et Beda. Descendente etiā domino de monte oliuarū. turbe descendūt: qz humilitas misericordie auctore. necesse est eos qui misericordia indigent eius vestigia imitari. Cum autē turbe obuiantes puenissent ad xpm: facta sibi reuerētia pcesserūt alijs sequētib; ipm: et sic erat xpc in medio eozū. Elū sequit. Turbe autē que precetebāt: et que sequebant clamabant. dicentes. filio dauid osanna. qd est vox exultatiū ppter: et laudantiū: vel obsecratiū. magis affectum indicans q aliquā rem significans. sicut racha iteriectio indignantis dicit nīl expse de signās. Elū scdm vocē. neq; grecus. neq; latinus interpretari potuit: sed scdm sensum interpretatur quidā saluifica: vel saluū me fac. Et est osanna verbū hebreū ex corrupto et integro cōpositum. Dicit em osanna. Iliā subtracta qsi osyanna. Osi g corruptū anna ē integruz. Osi aut apud eos interpretat salua vel saluifica: vel saluū fac: et anna est iteriectio obsecratis. sicut apud nos heu dolētis. Nā sicut apud nos a dolēte dicitur heu. sic apud illos ab obsecrante dicit anna. et valet apud nos utinā qd est aduerbiū optādi. Et ideo osanna tātū valet quātū utinā saluemur: l obsecro salua. Et qz hec iteriectio i latino nō habet eloq. posuit p ea noster hieronimus obsecro. Elū i psalmo vbi. lxx. interpretes trāstulerūt. O dñe saluū me fac. i hebreo scriptū est. anna ato nāy osy anna. Qd interpretes noster hieronimus diligētē elucidās ita trāstulit. obsecro dñe salua obsecro. Itē nāq; signat o dñe p iteriectōz obsecratis. qd obsecro dñe p ipm vbi obsecratōis. Est g osanna qsi osyanna. i. salua obsecro. et est vna dictio vltue p subtractōez vni lre: et significat q aduēt xpi sal sit mudi. Cui em salua siue saluifica clamabāt. utiq; saluatorem credebant. Ante et conuertendo sermonē in se subiūgūt: dicētes. Bndict. i. glōsios sit. El fm bedā. Bndict. i. ab oī pctō singlarē imunis. et imunes facies: q venit p carnis assumptōz. i. icarnat ē i nomie dñi. i. i noīe pñs: et a deo pñe missus. ad explēdū ei volūtate: et ad glificādū eū: qz fili nō i noīe suo: s; i noīe pñs venit. eū glificādo. et i oībo opib; n suā: s; pñs gliaz qredo. Elū alibi. Ego iqt veni in noīe pñs. In hoc g pñt et laudant dñi aduētū. Bndictio nāq; q fit a nob i deo cōfessio sola ē. et laudatio bonorū: q pñtita sunt ab eo. benedictio vō que fit a deo in nobis impletur. dum eius beneficijs implemur. Elbi sciendum q. benedicere est bonum dicere. aliter autem deus benedicit nobis. et aliter nos

De glorioſa ⁊ ſolēni

benedicimus deo. **D**eus enim benedicendo nobis beneficium nobis impendit: ⁊ bonos nos facit. nam ſuum dicere eſt eius facere: quia ipſe dixit ⁊ facta ſunt. Nos autem benedicendo deo. nō eum bonū facim⁹. ſed tantūmodo eius bonitatem confitemur ⁊ laudamus. dicere enim hominis non eſt ſuum facere: ſed tñ fateri. Et ad bunt. rex iſrahel. In quo confitentur eius potētiam. tamen diminute: quia credebant ipſum regnaturū temporaliter. ⁊ liberaturū eos a tributo. ipſe autem venit ad regnandum ſpiritualiter. ⁊ ad liberandum totum genus humanum a dyabolo: qđ erat maius illo. **A**d litteras ergo credebant qđ veniſſet regnator temporaliter ſuper eos in regno dauid. ⁊ redempturus ipſos a ſeruitute romanorum. ⁊ reſtituere regnū temporale quod a romanis erat uſurpatū. Cuius contrariū ipſe dixit coram pylato. regnū meū non eſt de hoc mundo: ſed ſupple de celo. et ideo applaudebant ei tanqđ ſuo regi. Unde ſubiungunt ⁊ benedictum qđ ſcilicet venit regnū patris noſtri dauid. quod ſcđ reſtitutum eſt nunc in aduentu tuo. Quasi dicerent. hoc eſt de quo dictū eſt. dabit illi dominus deus ſedem patris eius: ſi regem dō eum in teſtimonium ſue damnationis vocauerunt. ex hoc enim patet qđ ppiū domini occiderunt. **A**bi Aug⁹. quid autem magnus fuit regi ſeculorū: regem fieri hominū? Nō em rex iſrahel xpc ad exigendū tributū: vel ferro exercitū armandū. hoſtesq; viſibiliter debellandos. ſed rex iſrahel qđ mētes regat ⁊ eternū cōſulat. qđ in regnum celorū credentes ſperantes amantēq; pducatur. **Q**uod ergo rex eſſe voluit iſrahel: dignatio eſt. nō pmoio. miſerationis indicium non potēſtatis augmentum. Qui em appellat⁹ eſt i terra rex iudeorum. in celis eſt dominus angelorū. Et iterum. Noli timere. illū agnoſce qđ a te laudaſ. ⁊ noli trepidare cum patit⁹: quia ille ſanguis fundit⁹. p quē tuū delictū deleat et vita redimat. **H**ec Aug⁹. Deinde iterū ſcđa cōuertentes ad ipm repetūt. oſanna. i. ſalua obſecro. **B**is dicūt oſanna. quia ſaluator eſt xpc. ſm naturā utramq; ſcđm diuinā effectiue. ſcđm hūanam meritorie. Et ad ſciendum de qua ſalute intelligat⁹. determināt ubi ſe velint ſaluari. ſcđ in excelsis. i. celeſtibus nō in infimis ⁊ terrenis. **S**alua in excelsis qđ paus ſaluabis ab inferis. Ecce duplex ſalus. vna in liberatōe pene. alia in colatōe glorie. ubi manifeſte oſtendit⁹: qđ aduēt⁹ xpi non tñ hominū: ſed toti⁹ mūdi ſalus eſt. in celis ⁊ i terris. ⁊ terrena iūgens celeſtibus: ut omne genu ſibi flectat⁹ celeſtiū. terreſtriū: ⁊ inferorū. **X**pc em veniebat ad bandā ſalutē celeſtē ⁊ eternā. ⁊ forte licet ſublimitatē regni eterni ⁊ tpalis petebāt. tñ neſciētes pphetice euz regem celi et angelorū p̄dicabant. Et hoc diuinā ordinationē ſignificabat⁹ ſcđs laudantiū: cū dicebant oſanna i excelsis. qđ eſt ſalutē eternā a dño petere. licet hoc non intelligerent: ſicut ⁊ cayphas dixit morē xpi futurā p ſalutē mūdi. licet non intelligeret qđ diceret. **A**bi Cris. Ex his ergo

ſuſceptione domini.

ſcđs colligimus. qđ deus ē. nam oſanna ſaluos fac interpretat⁹. ſalutē autē deo ſcriptura attri-
buit. Et notādū: quia qđ dicit⁹ i excelsis. ſignū eſt qđ i inferioribus nō eſt ſalus. ſed multiplex p̄culū. ſed in excelsis. que ſola celeſtia ſunt. ſalus ſine p̄culo inuenit⁹. **E**l in hoc qđ dicit⁹ hic in excelsis. ſignificat⁹ p̄ primū oſanna. qđ xpc eſt rex in terra vniuerſa p̄ fidē ⁊ gratiā. ⁊ per hoc qđ hic ab ſcđm oſanna addit⁹ in excelsis. ſignificat⁹ qđ nō tñ in terris: ſed etiā in celeſtibus xpc regnat: quia p̄ ipm ea qđ i celis ⁊ in terris ſūt reſtaurāt⁹. **C**ōſiderāda eſt autē iuxta ordinē pſonay qđlitas meritorū. Qui em veſtimēta ſua ſup azinā impoſuerūt: ut ihs molli⁹ ſederet apli fuerūt: qđ ſua doctrina mentes hominū ut habitaculum dei eſſent p̄paraueſt. **P**er iſtos ſignificari poſſūt: qui p̄ ſuas exhortatōes animam erudiunt a p̄cis abſtrahūt. virtutibus ornāt ⁊ cōponūt: ut ſic ibi dñs ſedeat ⁊ quieſcat. Qui aut veſtimēta in via ſtrauerūt. ne pes azine ipingeret: ſancti martires ſūt. qui dū corpora ſua animay vide-
licet tegumēta. p̄pter deū ad ſupplicia tradūt: et p̄prio ſe carnis amictu exuūt: qđ veſtimēta ſua ſternūt. iter ſimplioribus ſuo ſanguine oſtēden-
tes. p̄ qđ ad celeſtē hieruſalē puenire poſſunt. In via deniq; veſtimēta ſternūt: qđ exēpla mar-
tirū ſecuti. corpora ſua p̄ abſtinentiā edomant. ut dño iter ad mentē parent. vel exempla bona ſequētib; p̄beant. **Q**uia ergo veſtimentay anime ē corp⁹: hoc veſtimentū ſubſternim⁹. aut p̄ martiriū. aut p̄ ieiuniū. aut etiā p̄ boni opis exercitiū ⁊ exemplū. aut p̄ p̄tinentiē p̄poſitū. **E**l veſtimēta aīe diuerſorū colorū. ſūt varietates diuerſay virtutū: qđ tūc i via ſternim⁹: qđ ea i exemplū alijs p̄bem⁹. felix illi⁹ aīa: cui⁹ vtutes p̄fundūt ⁊ extingūt i alijs vicia p̄traria. **V**eſtimēta etiā ob aduētū xpi i via ſternē: ē antiquā cōuerſatōez p̄ci deponē. Qui dō ramos d arboribus cedebāt ⁊ ſternebāt i via: ut iter azine planū ⁊ de-
cor redderēt. ſcđi p̄ſeſſores ſūt: qđ dū ſcđa ⁊ ſentē-
cias: vlt exēpla patrū p̄cedētū d ſcripturis car-
pētes. i via dei ad auditoris aīam veniētis. hūili p̄dicatōe ſubmittūt: qđ ſe ſpūalibus arboribus ramos cedētes celeſtis patrie iter decorāt. **E**l per illos qđ ramos oliue ſerebāt ſignificanē. qđ circa opa miſericordie ſe exercitāt. oliua em dei miſericordiā ſignificat. Et p̄ illos qđ ramos palmarū ſerebāt ſignificanē. qđ circa victoriā tēptatōnuz iēbūt. palma em victoriā deſignat. **N**otat at bernard⁹ hic triplex obſequiū xpo exhiberi. **P**ri-
mum qđ a iūmento cui dñs iſidet. ſcđm ab his qđ veſtimēta i via p̄ſternūt. tertiū ab his qđ ramos de arboribus cedūt. **P**relati ramos d arboribus cedūt: cū d fide ⁊ obediēcia abrahe: d caſtitate ioſeph. d māſuetudine moysi. ceterorūq; ſcđorū vir-
tutibus p̄dicāt. **S**eculares dō hoīes veſtimēta p̄ſternūt i via: cū expēdūt i xpi obſequiū. nō ſiqđ
tē corpora: ſz qđ abiactē ⁊ neceſſaria ſūt corporibus qđ veſtimēta. cū elemoſinas largiūt d terrena ſubſtantia. **R**eligioſi ſunt iumentū iuxta aplm glorificantes ⁊ portantes dominū i corpore ſuo

Hi sunt qui dicere pnt: ut iumentū factus suz apud te. et ego semp tecū. Omnes reliqui. ex eo qđ habūbat sibi mītūt. et quasi sine labore obsequiur dño: solū dō iumentum semetipm ex ponit eius obsequio. Omnes tñ si suo quisqz fideliter intēsus fuerit ministerio. pculdubio in pcessio ne sūt saluatoris: et cū eo in sanctā ciuitatē īgre diūtur. Tres em̄ ppheta vidit saluandos. noe in arche fabricā ramos cedētes. iob huius mundi substantiā bene dispensantē. danielē in vili edu. lio et labore abstinentie factū qđ iumentū. Cui aut in illa pcessione sit ihs p̄p̄inquo. cui de tribus ordinibz sit salus vicinor: facile credo quisqz p̄ aduertere. **Dec Bern.** Turbe autē pcedentes et sequentes. vtriusqz testamēti significāt fideles vna voce clamātes. Processit q̄ppe iudaicus populus. secutus ē gentilis. Et qz om̄es qui fuerit vel sūt fideles. in xpm mediatores dei et hoim cre biderūt et credūt: et qui p̄eūt et q̄sequuntē clamant salua nos obsecro. **Uñ Beda.** Sed qui p̄eibant et qui seq̄batur clamabāt osanna: osanna autē lingua latina: salua nos dñ. ab ip̄o em̄ salutē et priores q̄sierūt et p̄ntes q̄rūt: et benedictū qui venit in nomine dñi confitētur. quoniam vna spes vna fides ē pcedentiū atqz sequentiū p̄lorū: quē em̄ priores nostri ex iudaico p̄lo crediderūt atqz amauerūt ventur. hunc nos et venisse credimus et amamus. eiusqz desiderio accēdimur ut eū facie ab facie cōtēplemur. **Uñ et Criso.** Qui pcedebāt seniores erāt. id ē p̄iarche et prophete ceteriqz sācti. qui ante aduentū xpi de aduentu ei et p̄dixerūt et cognouerūt. Sequētes aut iuniores id ē apostoli. martires ceteriqz doctores: q̄ post ascensū xpi de resurrectione eius et de ascensu vel de operibz eius p̄dicauerūt et p̄dicāt. Et diuersis quidē in t̄pibz fuerūt: tñ in om̄ibz vnus exultationis spūs fuit. Et illi quidē prophetantes de xpo venturo clamauerūt. benedictus q̄ venit in nomine dñi: isti aut laudātes clamāt de aduentu xpi iā adimpleto osanna q̄. **Dec Cris.** Fc̄a etiā xpi qz q̄si media inter facta veteris testamēti et noui sunt: ideo taz turba q̄ pcedebat. q̄ ea que seq̄batur eū laudabat: inquātū facta xpi sūt regula et exemplar eoz q̄ in nouo testamēto sūt. et q̄ a p̄ibz veteris testamēti p̄figurata sūt. **Uñ etiā Bern.** Pcedebāt aliqui et viā dño pabant ipsi sūt qui viā parant dño ad corda vestra. qui vos regūt. et dirigūt v̄os gressus in viā pacis. Alij seq̄batur: et hī sūt qui ipe inscientie conscij deuote sequūtur et adherent semp vestigijs p̄cedentiū. Erāt qz discipuli tanq̄ domestici lateri eius adherētes. ipi sunt qui in claustris solitudo viuūt. semp adherētes ei et eius bñplacitum cōsiderātes. **Dec Bern.** Per istos etiā qui clamabāt dicētes osanna filiū dauid q̄. significāt cōtemplatiui. qui magis deuotōni oīonem sunt intenti. In p̄missis ḡ instruemur. ut operibz et officijs q̄ nobis magis cōpetunt insistamus. nō em̄ om̄ibz om̄ia cōpetūt. et ideo in ista processione xpi non vnus om̄ia faciebat. sed alij azinā et pullum abducebant. alij vestimenta sua eis im

ponebāt. alij vestimēta in via sternebāt. alij ramos cede bāt. alij iubilabāt: et ideo vnusquisqz illud officij debet assumere. ad quod videt magis p̄doneū se ēē. Surge igr saluatoris filia tāq̄ vna de filiabus hierusalē. intuēs regē salomonez in honore quem sibi mater synagoga in ecclesie nascētis misterij reuerēter exhibuit: ut insidentem azelli tergo vniuersoz dñm. velut cū ramis oliuay atqz palmar pietatis operibz oturumqz triūphis iugiter comiteris. **Uñ Ansel.** insidentem azello celi et terre dñm comiteris. tātaqz fieri pro te ob̄trepescē pueror laudibz tuas inferas clamās et dicens. osanna filio dauid. benedictus qui venit in nomine dñi. Qz popul? xpo cū laudibz obuiavit. hoc olim p̄ regē dauid p̄figuratū fuit: cui popul? post cetē golie obuiās laudes exhibuit. Dauid xpm p̄figurauit. q̄ goliam id ē dyabolū aduersariū nostrū superauit. Hierusalēz visio pacis interpretat. p̄ quā fidelis anima designat. Ad hāc saluator n̄r. om̄i hora parat? ē venire: et nos ei in occursū p̄ contritiōem debemus ire. Cui etiā laudes decātamus. qñ peccata nrā in p̄fessione recitamus. et ramos palmar in manibz portam? qñ corpa nrā in satisfactōe castigamus. In sup et vestimēta nrā in via sternimus. quāto t̄palia pauperibz erogam? et euz floribz ip̄m honoram? qñ misericordie operibz et diuersis otutibz nos ornamus. Xpm ihm qui venit in noīe dñi benedicimus. qñ pro beneficijs nobis collatis grās agim? Regem eū et dñm p̄testamur. si om̄ia opa nrā cū timore dei et reuerentia opamur. **Pharisei** ergo inuidia cōcitati dixerūt ad semetip̄os. id ē inter se et adinuicem. **Uñ et Cris.** n̄b̄l p̄ficimus laborādo et faciēdo cōtra eū. Ecce mūdus tot? post eū abiit. Sermo est yp̄bolicus ad exprimēdū q̄ multi seq̄batur xpm prophetabāt sed nesciētes. p̄ hoc em̄ significat q̄ totus mūdus erat eū secuturus. Hoc q̄dēz fm̄ **Augus.** est verbū phariseoz inuidētū. ut dicāt n̄b̄l p̄ficimus. s. in malicia nrā. non valētes impedire eum. Et scdm̄ eundē m. Quid mir? et quid iudēt ceca turba. quia post eū abiit mūdus. per quem factus est mūdus. **Crissost.** aut vult. q̄ hec sūt verba phariseoz. credentiū tñ occulte propter metū iudeoz. et q̄ dicūt hoc ut retraherēt eos a p̄secutōe xpi. **Ac si** dicerent Quātūcūqz insidiāmini tanto hīc augef. et gloria eius intēdi. Quid ḡ nō desistitis a tantis insidijs? Quod q̄dē q̄si idē ē cū p̄silio galileis de q̄ habet in actibz. Et quidā de turba phariseoz ex inuidia quā d̄ ip̄m p̄cepāt deuotione m̄pli ad ip̄m videre et laudē eius audire nō valētes dixerūt ei. **Agf** increpa et cohibe discipulos tuos. et turbas te laudātes. **Agm** vocāt quem tñ ipi docere volūt. Quasi dicerēt. Si tu iustus et bon? es. talē applausū sustinere nō te teres. **Uñ et Cris.** talē ore tuorū laus tua. ideo eos increpa. **Uñ Beda.** Mira iudeoz demētia. quē magistrū appellandum non dubitāt. quia vera docētes no uerāt: huius ipi discipulos quasi melius edocti redarguēdos autumāt. eumqz corrigere quos

De fletu domini

instituit suadent. quē signis approbantibus beum
clarefcere videt. hec Beda. Dolebāt isti de lau-
dibus xpi. et primo de hoc. qd turbe dicebāt ipsum
benedictū. cū ipi reputarēt eū peccatōrē. Secū-
do quia turbe dicebāt eū regem. cū ipi reputa-
rent eū valde ignobilem. Tercō qd turbe dice-
bāt eū venisse in nomine dñi. cū ipi reputarent
eum nō esse a deo vel missum ab eo. Quibus
ipse rñdit. et pphetizādo de futuro se rōnabiliter
excusauit. Dico vobis. quia si hi tacuerint lapi-
des clamabūt. Quod et factū est. Nā quez homi-
nes vel timore vel perfidia cōfiteri trepidabāt.
hūc durissima etiam elemēta apte p̄dicabant.
Crucifixo em̄ dñō. discipulis et notis eius p̄ti-
more repressis. et laudez xpi tacentibus: terramo-
ta. petre scisse. et monumēta apta. quasi p̄hibē-
tes testimoniū sanctitatis ipsius xpi morientis.
eū deuz et totius mūdi dñm clamabāt et p̄testa-
bantur. In q̄ apparet duricia iudeoz et hominū
quia elemēta cōpatiūtur creatori suo. et recog-
scūt eū. Vel mystice si tacuerint hi. id est iudei:
lapides id est gētiles ad modū lapidis duri. cla-
mabāt laudes xpi: qd factū est mortuo xpo. qz
iudeis mutis factis a laude eius. gētiles qui bu-
ri steriles et infructuosi erant. ac ligna et lapides
adorabāt. ad xpm cōuersi ipm laudabāt et p̄bi-
cabāt. quia centurio et alij qui erant cū eo. visis
tot signis. sanctitatem xpi cōfessi sūt dicentes.
Vere filius dei erat iste. vere hic hō iustus erat
Cottidie gētiles clamāt. et in xpi virtute lauda-
ri nō cessant: iudeis ex magna p̄te cecatis et lau-
dem xpi tacentibus. Al moraliter si tacuerint hi.
id est clerici. lapides id est laici clamabūt. et deū
bonis operibus laudabūt. quod etiam cottidie in
plerisq; videmus impleri. S; illi qui xpm cū
tanto triūpho susceperūt. nō diu post cōtraria
in eo fecerūt. Turba em̄ mobilis est. et more flu-
ctuū et ventoz mouet. Quē mō venerat contra
eū postea clamat et insurgit. An Bern. Ab eo-
dem populo in eodez loco et ipso tpe paucis dieb;
interpositis. primo cū tanto triūpho susceptus.
postea crucifixus est. O q̄dissimile ē tolle tolle
crucifige eū. et benedictus qui venit in nomine
dñi osanna in excelsis: q̄dissimile rex israhel. et
nō habemus regez nisi cesarem: q̄dissimile ra-
mi virētes. et cruiz flores et spine. Cui prius vesti-
menta p̄sternebātur aliena. ecce suis exuit et
sors mittitur sup ea. Ne tibi amaritudo p̄corū
n̄forū. p̄pter q̄ diluenda tāta amaritudo neces-
saria est. Dec Bernhar. Et quis xpc sepe birim
ascenderit. nūq; tñ aliquē honorem sibi exhiberi
voluit. nisi mō cum ad passionem iuit: ut ex hoc
detur intelligi. qd in morte sanctorū nō est tolen-
dū. sed potius gaudendū: et qd sua passio erat sibi
in gaudiū. et in magnū festū: et p̄secutōnes p̄pter
xpm debemus gaudēter appetere. mūdānos aut
honores vitare. sicut fecit ipse qui regiū honore
fugit. et ad locum passionis gaudenter accessit.
Sed cur xpc vadēs ad mortē tātūz honore reci-
pere voluit. cū alia honorem regium respueret.
Ad qd dicit dñs qd hoc iō fecit. ut se nō meritū pa-

super hierusalem

ti demonstraret: et ut ille qd ē in magnis honoribus
vel diuitijs p̄stitutus: sp̄ memoriā mortis habeat
qd vadit ad mortē. et nihil hinc p̄ter saccū porta-
bit secū: et qd tenet corp⁹ suū in delitijs et ornatibus
cogitet qd vadit ad mortē. ubi vermes corp⁹ co-
medēt et lacerabūt. Itē ut doceret. qd regnū suūz
te hoc mūdo nō eet. ad qd p̄fecto triūpho passio-
nis et glia resurrectionis puenit. An Beda. Legi-
mus in euāgelio Iohis. qd refectē de qnq; panibus
et duobus piscibus turbe. voluerunt rapere ihm et
p̄stituē eū regē: s; ne hoc p̄ficē possent. ipse i mō-
tē fugiēdo p̄dicauit. nūc at ubi passus? hieroso-
limā venit nō refugit eos qd se regem faciūt. qui
agmine glia et ymnis dei filio ac rege dignis
ad ciuitatē regiā ducūt: nō rep̄mit voces eoz qd
regnum p̄iarche dauid i eo restaurādū et p̄isce
b̄ndictōis dona recuperanda p̄ciūt. Et qd qd
p̄ti? fugiēdo declinauit. mō libens aplecti. reg-
nūq; qd adhuc victur? in mūdo suscipere nolu-
it. iam exiturus per passionem crucis de mun-
do non negauit suscipere: nisi ut aperte doceret
quia nō temporalis et terreni in terris. sed eter-
ni in celis rex esset imperij: ad quod p̄fecto re-
gnum per contemptum mortis et gloriam resur-
rectionis. et triumphum ascensionis perueniret:
hinc est enim qd post resurrectionem apparens
discipulis ait. Data est mihi omnis potestas in
celo et i fra. et cetera eiusde loci. hec Beda. Oio.

Oenerale glorie signū domine fecisti. qñ
ate sex dies pasche veniens in hierusa-
lem. tue clementie et sereni vultus glori-
am reuelasti: ut occurrent tibi obuiāz turbe cū
floribus et palmis letantes. et quā videbant ma-
iestatem confitentes. dicēdo osanna filio dauid
benedictus qui venit in nomine domini. Pre-
cor et obsecro domine per sacramenta et opera
tua. noli me reprobare a pueris tuis: sed osten-
te mihi lumen glorie tue. ut repleatur os meūz
tua laude. et cantem gloriā tuam tota die Amē.

De fletu domini super hierusalem et ingressu
in eam. Capitulum. XXVIII.

Miscuit autem domi-
nus cum predicta leticia et fletum:
nec sue miserationis oblitus. cū tur-
ba depromeret canticū. ipse sup exci-
biū ciuitatis allūpsit lamētū. Miserebat ei eoz
qd oēs hoies saluari vult: qd nob non patuisset
nisi p aliqud hūanū signum euēdēs fieret. Effuse
em̄ lacrimę sūt signū tristicie. An istud euāge-
liū i mēse angusto decāta. qd ciuitas birim in
isto mēse prius a Nabucho. deinde a romanis de-
structa fuisse iuenit. Fleuit etiā. et tāto honore
sibi exhibitō lacrimas voluit p̄miscē: ut oñdez
qd hūana leticia cito in fletū p̄uertit. et qd oñia
gaudia et honores mūdi. lacrimis et doloribus sūt
admixta. In celo qd sūt oia pura. i mūdo oia
mixta. i inferno omnia lugubria. id est fl ebilia
vel lutulenta id est luto plena sordida vel ferida
Item ad bandum exemplum prelati. qd quan-
to assumuntur ab honores pro cura populi. po-
cius debent flere suā imperfectionem: et populi

defectionē: q̄ gaudere de sublimitate temporali. Item ut leticia mundana salubri tristitia tēperem: est enī mūdāna leticia sicut vinū puz. quod cito inebriat. nisi tēpetur meditatione mortis. vel recordatōe aduersi futuri. Unde Eccle. In die bonorū ne inmemor sis malorū. Et ergo appropinquit. nō solū corporis gressu. sed etiam passionis affectu hierusalē: i. qua diu vigerat cultus diuinus: vidēs nō tū oculo corporis ciuitatē et exteriorē eius pulchritudinē. sed etiam oculo diuinitatis ipsam impiā ciuitatē. in suā necē cōspiratē: puidēs eius casū et subuersionē. non de sua morte quā illi machinabatur. sed de illi? ruina et p̄bitōne fleuit. s. fletu cōpassionis super illā: tū ppter mala culpe. q̄ ibi multiplicata fuerāt: tū ppter mala pene. q̄ sup ciuitatē et populū futura imminēbat dicēs. Quia si cognouisses. scz ea q̄ ego sup te ventura cogico: et tu. s. fleres mecum ruinā tuā. q̄ mō exultas. Sic ego iqt fleo q̄ omnia video et futura cognosco. sic et tu fleres si nūc videres. q̄ modo quia nescis qd imminet exultas. Quia fons pietatis erat. lacrimas continere nō poterat. Nec edificia plāxit parietū sed subuersionē animarū. Cū vero modo exultat omnibz cū subdit. Et quidē in hac die tua. id ē in hac tua p̄speritatis claritate et in hoc modico tpe tibi p̄spero. in q̄ facies volūtate tuā. assunt tibi ea q̄ ad pacē tibi sūt. nō pectoris nec eternitatis. sed tps solū et modico tpe duraturā. et idō nūc gaudes. qz imminētia nō vides. Cum enī se carnis voluptatibz daret. et ventura nō p̄spiceret. in die sua q̄ ad pacē ei esse poterat: habebat Est nāqz mūdāna pax quā diligūt impij. ut sine timore peccēt. et libere suis voluptatibz vacent. de q̄ in politicis bz. q̄ rubiginē p̄trahūt sicut ferroz pacē ducētēs. Et atēde quia tēpus p̄speritatis significat hic nomē diei singulariter: p̄stea vero dies aduersitatis pluraliter. qz modica fuit p̄speritas in comparatōe aduersitatis.

Cur autē bona p̄ntia ad pacē habuerit manifestatur cū subiungit. Nūc autē q̄si modico p̄nti tpe p̄speritatis et pacis abscondita sūt ab oculis tuis. tam corporalibz q̄ spūalibz. s. mala q̄ ventura sūt tibi: p̄ntia enī p̄speritas facit. ne p̄sidere et p̄caueat futura aduersitatis: cito autē manifestabūt et ī breui. qz gaudium ypocrite instar est puncti. Si enī a cordis eius oculis mala imminētia abscondita nō essent. sic leta in p̄ntibz p̄speris nō fuisset. Cuius pena q̄ de romanis p̄ncipibz imminēbat. adiuncta est cū bz. Quia venient dies tribulatiōnū in te. id ē cōtra te et circūdabūt te inimici tui. s. principes romani vallo. et circuitu scilicet contenatura de lignis et palis facta. et hoc factū fuit in vindictā. qz caput xp̄i iudei circūderūt spinea corona: et circūdabūt te sua potētia corporali. et hoc in vindictam. quia iudei circūderūt xp̄m in orto cū gladijs et fustibz: et coangustabūt te vndiqz. s. cōcludendo et p̄hibendo introitū et exitū ita ut nulla sit euasio nis via. Tāta autē fuit ciuitatis angustia. ut carnea filioz māducaret. et hoc in vindictā qm̄ sicut

enti xp̄o acetum in cruce dederūt. Et ab terram p̄sternent te. turres et loca munitōra diruendo et cūcta edificia ab terrā deiciendo. et hoc in vindictā quia corpus xp̄i mortuū oportuit sepeli in terra: et filios tuos. id est iudeos q̄ in te sūt geniti. seu habitatores tuos p̄sternūt ad terrā. aliq̄s occidēdo. aliq̄s captiuādo. et hoc in vindictam. qz xp̄i filios apostolos p̄secuti sūt: nō relinquent in te lapidē sup lapidē. s. funditus cūterendo. et post omnia in perpetuū sūt dispersi. quia noluerūt sub alis xp̄i in fide ecclesie cōgregari. Cui etiā ex q̄ culpa fuerit pena illata subiūgit. eo q̄ nō cognoueris. quia malicia et inuidia excecante. cognoscere noluisse tēpus visitatiōis tue. id est mei aduentus in carnem: veni enī visurus et saluaturus te. Quod si cognosceres. et in me crederes. esses pacata romanis. et ab omnibz erepta piculis. Si enī tēpus gr̄e in aduentu xp̄i cognouissent. xp̄o credidissent: nec sup̄dictas calamitates sustinuissent. sicut om̄es qui ī xp̄m crediderūt tūc euaserūt. Scdm̄ sensū allegoricū ciuitas hec est ecclesia. q̄ tēpore anti xp̄i sic angustabitur et prosternetur. q̄ pauci audebunt se xp̄ianos cōfiteri. Quā ecclesiā xp̄c visitat. quā docūqz ad bonū eam excitat. Sed ecclesia pro maiori pte nō cognoscit hoc cū effectu. propter qd anti xp̄i p̄secutio sup eam venit. ad purgatiōnem electorū et damnatiōnem reproborū. Scdm̄ vero sensum morale. ista ciuitas est anima peccatoris. sup quā flet xp̄c fletu cōpassionis. Si vero cōsideraret anima statum sue culpe. et quē statum penarū in futuro expectet. ipsa cum xp̄o semetipsam plāgeret. Sed peccati delectatio tollit mortis repentinē consideratiōem. districti iudicij timorē. et penarū īterni anxietatē. Que valatur in morte. et angustabitur a spiritalibz malis. ut euadendum aditum inuenire nō possit. et eius filij p̄sternentur id est cogitatiōes quibz promittebat sibi lor gam vitam. honores diuitias et huiusmodi frustantur: et non relinq̄tur ī ea lapis super lapidē. quia om̄is ab illa cogitatiōum suarū constructio dissipabit: eoqz nō cognouerit tēpus visitatiōis sue. cum tēminus eam inuitaret ad emendationē in vite. Tū fm̄ Grego. quod iuxta historiaz de minus semel egit. hoc cottidie p̄ electos suos in ecclesia agit. Plangit enī reprobos qui nesciūt cur plangantur. sed in malis exultant et letantur. Qui si dā nationem suam que eis imminet preuiderent. semetipsos cū lacrimis electorū plāgerent. Qui in p̄uersitate sua diē suā hic habent. cū pace. qz trāsitorio gaudent. in tpe. et nulla ventura pene terrē formidine. Supplicia autē sequētia nūc ab oculis eorū abscondita sunt. quia futura que temporalem leticiam perturbant. preuiderē fugiūt. Tū si q̄ est p̄ntis tps ita est agenda leticia. ut nunq̄ amaritudo sequentis iudicij recedat a memoria: Venient autē dies quando ad ultionem et supplicia ducentur. quia nō cognouerunt tēpus visitatiōis sue: p̄uersam enim animā deus visitat cottidie p̄cepto. aliquanto

De fletu domini

flagello. aliqui dō miraculo: ut et vera q̄ nesciebat audiat. et aut dolore cōpūcta reteat. aut beneficis deuicta malū quod fecit ezubescat. Sed q̄ supbiens p̄tēnit. et visitatōis sue tēpus nō cognoscit: illis ī extremo vite inimicis ēditur. cū q̄bō in eterno iudicō dānatōis p̄petue societate colligat. **En** cogitandū valde ē. quātū erit nobis terribilis hora n̄re resolutōis. q̄ p̄uor: mentis. q̄ta tūc omniū malorū memoria. q̄ obliuio trāfacte felicitatis. q̄ formido et cōsideratio iudicis. Quid ḡ esse nobis de p̄ntibō ab delectatōnez debet. q̄n simul cūctis trāseūtibō nō valet trāsi: re q̄bō imminet? **En** et hoc funditus finis q̄bō diligitur. et illud scipit ubi dolor nūq̄ finis. **P**reter hāc sentētiāz **Gregorij**. possunt p̄dicta et aliter accipi. **Nā** moraliter in culpa peccator. **Primo** vallat p̄ hostis suggestione exteriorē. **Secundo** circūdatur p̄ interiorē carnis impulsione. **Tercio** coāgustatur p̄ delectatōnis inflāmationem. **Quarto** ab terrā p̄sternitur p̄ sensū interiorē. **Quinto** filij occidūtur p̄ op̄ bonorū mortificationem. **Sexto** oīno diruitur per p̄cti perpetrōnez exteriorē. **In** pena dō **Primo** vallat per exteriorē tribulatōem. **Secundo** circūdat per p̄prij corpis infirmitatez. **Tercio** angustat per animi et p̄cientie anxietatē. **Quarto** ab terrā p̄sternit per salutis desperatōem. **Quinto** filij occidūtur p̄ p̄prij dōlōrē et solatōem. **Sexto** totaliter euertit per mortē. **In** morte q̄bō vallatur et circūdatur a demonibō. coāgustatur a peccatis: demones em̄ oīa p̄cta. nōsolū op̄eris verū. etiā locutōnis et cogitatōnis ad memoriā sibi reuocāt. ut ad desperatōem ēhant. Tūc etiāz ab terrā p̄sternit. q̄ corpus incinerat. et anima in infernū detrudit. et filij id ē op̄a vel imitatores eius ut sint secū in pena sicut fuerūt in culpa. et lapis sup lapidē nō relinquitur. id ē cogitātō sup cogitātōem q̄ cōtra eū nō adducat. quia scdm **Grego.** ab anima peruersa om̄is cōstructō cogitātōnū dissipat: tūc em̄ ut in p̄s dī. om̄es cogitātōnes in p̄ior peribūt. et om̄es machinatōes cessabūt. **F**leuit ḡ nūc bonus dñs ihs. sed et p̄ sūme pietatis dulcedine referāda. ip̄e fons totius misericordie. nōsolū semel sed pluries fleuit. et ex illis pijsimis oculis. ad oīm expiatōem peccatoz lacrimaz fluente uberrime manādo effudit. **L**egit em̄ dñs ihs fleuisse. primo ex infatuli necessitate in natiuitate. scdm illud **Sap.** **Pr**imam vocem similē om̄ibō e misī plorās. **En** cantat ecclesia. **U**agit infans inter arta positi p̄sepia. **Secundo** ex immēso amore. in lazari suscitātōe ex nimia p̄passione. **Tercio** in hac solēni processione. **Quarto** ex intimo dolore in sua passione. p̄ces cū lacrimis offerēs ad deū. **H**ec sunt q̄tuor flumina de paradiso egredientia. ad totius mūdi ablutōem. refrigeratōez. potatōez et secūdatōem. **H**i q̄tuor fletus saluatoris. possunt referri ad q̄tuor species fletus. q̄ q̄si q̄tuor fluuij paradisi animā irrigāt et secūdant. **P**rimus est fletus pro incolatu p̄ntis miserie. **Secundus** est fletus cōpunctionis. **Tercius** com

super hierusalem

passionis. **Quartus** pro dilatione patrie. **P**rima fletus species significat fletus infancie saluatoris. **En** **Augus.** **P**uer qui nascitur incipit a ploratu. lacrimae sūt testes miserie. nōdū loq̄tur et iā prophetizat. **F**letus in cruce signat fletū cōpunctionis. quem debēt habere illi q̄ sunt in cruce penitentie. **En** **Augus.** **S**ciat se culpabiliter dūz qui deflet mortē amici vel dāna rei tēporal. et dolorē peccati nō oñdit in lacrimis. **F**letus super destructōem ciuitatis. signat fletum quo flere debemus super miserorū calamitatibō. et aimaz ruinis et p̄ditionibō. **En** **Job.** **F**lebā super eo q̄ afflictus erat et. **F**letus sup lazari qui ad vitam erat reuocābus. et cui glia erat differenda. signat fletum p̄ dilatione p̄rie. **En** **psalmista.** **D**eu mihi q̄ incolatus meus prolongatus ē. **I**n fletu aut dñi oñditur. quātū flere debeāt. qui peccāt: quādo sic fleuit. q̄ nūq̄ peccauit. **En** **Cassiodorus.** **U**bi princeps tanta afflictione plāgebat. quis illo flente nō fletet. eo gemente nō gerneret. **E**t notāduz q̄ septē mala quasi v̄tura sunt peccatori. per q̄ si ea cogitaret. ad fletū incitari posset. **P**rimū est spoliatio om̄iū. q̄ fit ei in morte. de quibō nihil secūferet. **Secūduz** ē occusio inimicorū. qui apprehendent eū inter angustias. **Tercū** est amissio status penitēdi. et misericordiā p̄sequēdi. **Quartum** est magna cōfusio cuius cōfusionis causa poterit esse. operū denudatio v̄ beneficiorū xpi exprobratio. v̄ dei et sanctorū derisio. **Quintum** est sepatio reproborū ab electis. **Sextū** ē exclusio a gloria. **Septimū** ē gehēnalis pene miseria. **E**t valde flendū ē pro peccatis p̄pter multa q̄ peccata inducūt peccatibō. **P**er peccata em̄ hō deū offendit: p̄fortiū sanctorū et āgelorū amittit. suffragia ecclesie p̄dit. aimaz interficit. d̄yabolo se subicit. et ī infernū se dimergit. **C**ōspice igit bñ ip̄m dñm ihs nūc flentē. et si potes fleas cū eo: flet em̄ largiter et fortiter. q̄ nō simulate s̄ vere de ip̄is tolebat. **C**orde em̄ amaro tolebat et flebat illoz piculū eternale. et excubiūz tpale. q̄ nō coguerūt tēpus visitatōis sue. q̄n p̄ carnatōnis misterii visitauit eos oriens ex alto. ut ip̄m dñm ac predicatōem ei recipere. sed magis v̄sp̄ ad mortē eū p̄secuti sūt. **O** cor dūz vel sanū et īpiū. et tāq̄ vera vita p̄uatū. oīno plāgebū: cur more frenetici flēt super te sapia p̄ris in tātis miserijs letaris et rides. **C**ōsidera lacrimātez medicū tuā. et ut luctū v̄nigeniti fac tibi plāctū amāz. **D**ebuc q̄si torrētē lacrimas. per diē et noctē nō des req̄ez tibi. nec taceat pupilla oculi tui. **C**onspice etiam discipulos q̄libet et diligenter vadūt semper iuxta eū. cū timore tñ et reuerētia. **I**p̄i sui barones et milites. comites domicelli et dextatores. **N**ec debes credē. q̄ ip̄o flente alij se potuerint a lacrimis continere. nō his fratres iste lacrimae domini fiunt. ut magistrum imitmur: et ab hoc tanto preceptore nostro discamus. quid in nostrorū inimicorū morte et ruina agere debeam? **En** et ip̄e ait. **D**iligite inimicos v̄ros. benefacite his q̄ oderunt

vos et orate pro persecutoribus vos et calumniatoribus
vos. Non tantum muros civitatis perire. sed et
animas ruinam et perditionem flebat. nobisque ex-
emplum dabat. quid in tali negotio facere debeamus.
cum peccatore aliquem in eternam perditionem ru-
ere videmus. De tali enim domini nostri ihesu christi ex-
emplum sequens. nos debemus flere: et tanto amplius
flere. quanto ipse de seipso flere ignorat. Si enim
suas infirmitates intelligeret. et calamitates que
ei superentur cognosceret: utique et ipse plus
aliquis de se fleret. Iste fletus domini. compatientis civi-
tati. de miseria que illi imminerebat: prefiguratus fu-
it olim in lamentationibus hieremie. que desolationem
eiusdem civitatis per romanos futuram deflebat.
Sic et nos in afflictione proximorum. etiam inimico-
rum. ex compassione flere debemus: exemplo christi.
qui passus est suis inimicis. Plus est compati af-
flictis. quam bona temporalia erogare: et impossibile est
illum gratiam et misericordiam non mereri. qui scit af-
flictis compati et eorum peccata deflere. Intrauit ergo
ihesus hierosolimam cum isto triumpho et honore turba-
rum. per superdictam portam auream. que est ad pedes te-
plum a parte vallis iosaphat. Hoc secundum Crisostomum. Ipsi
faciebant non pompam quamdam ostendens sed et pro-
phetiam implens et discipulos propter mortem tristis-
tos consolans et monstrans quoniam hoc pati volens.
Ubi Rabanus hic introitus eius in iherosolimam fuit
ante quatuor dies pasce ubi notanda est concordia non
solum in rebo sed etiam in temporibus veteris et novi te-
stamenti. Decima enim die mensis primi. agnus
qui in pascha immolaretur domum introduci iussus
est. quod et dominus decima die eiusdem mensis. hoc est ante
quatuor dies pasce civitatem in qua pariter erat ingres-
sus. Et cum intrasset iherosolimam ut exhiberet
salutem commota est universa civitas dicens.
Quis est hic. per hoc significatum fuit quod intrante
ihesu iherosolimam celestem. angeli dicturi erant. quis est
iste rex glorie. Ubi Origenes. Sed et quando intra-
vit iherosolimam veram. admirantes virtutes
celestes dicebant. Quis est iste rex glorie. Dec
Origenes. Dicebant ergo. Quis est hic: Quasi dice-
rent. Iste non est talis ac tantus. quod talia deberent
sibi exhiberi. Mirabantur enim turbe frequentiam. ne-
scientes de eo veritatem. cui obuia cum laudibus
occurrebant. Ubi Crisostomus. Merito commovebantur vide-
tes rem mirabilem. Homo laudabatur quasi deus. sed
deus laudabatur in homine. Puto autem quod nec ipsi qui
laudabant sciebant quid laudabant. sed spiritus subito
ingressus in eos. nesciente anima veritatis verba
fundebat. Dec Crisostomus. Princeps itaque sacer-
dotum et maiores. indignabantur de reuerentia christo
exhibita. et ob hoc tota civitas debet esse commota:
quia factum maiorum debet esse factum totius civitatis
vel alterius communitatis. Populi autem id est simpli-
ces et vulgares. quasi rationem de contrario reddentes
dicebant. Hic est iherosolimitanus a nazareth galilee.
immo dominus prophetarum: et ideo. scilicet merito debet hono-
rari. Ecce confessio dei a minoribus incipit ut ad
maiores perveniat. Ubi Hieronymus. Alii autem ambi-
gentibus vel interrogantibus. vilis plebecula confite-
tur. quia hic est iherosolimitanus a nazareth galilee

A minoribus incipiunt ut ad maiora perveniant.
Prophetam enim eum dicunt. quem moyses sui similem
dixerat esse venturum: a nazareth autem galilee. quod
ibi educatus fuerat. ut flos campi nutriretur in
flore statum. Dec Hieronymus. Et postquam dominus ingressus
est hierosolimam. remisit animalia ad locum suum.

Memoriam huius processions dominice recollit
ecclesia illa die. Egrediuntur enim fideles cum ramis
quasi obuia domino. extra muros vel septa. usque et
ad crucem aliquam vadunt. in qua et ramos quos ge-
stant affigentes deponunt: quasi diceret eccle-
sia. mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri
ihesu christi. Quando autem ideo eunt. et usque ad crucem:
quasi sic ostendatur eis non esse sperandum in quantalibet
gloria mundi. quod extrema gaudij luctus oc-
cupat: et deinde cum cruce in civitatem regrediuntur
per eadem significatio: illa die gaudio processions.
subditur evangelium dominice passionis. forte
quod et dominus exultationi inseruit lamentum. et nos pro
cessionem passionem. quod passio fuit causa eversiois.
per quam flevit. In primo ergo bella acturus. et de bo-
stibus triumphaturus. cum triumpho et gloria. et ab i-
psum civitatem et ad locum certaminis dominus venit
et certus de victoria ante bellum. quod fieri non solet.
triumphum suscepit. Ubi et rami palmarum cum quo
gloriose susceptus est. per quam victoriam super pri-
ncipem mundi signant. Hodie ergo mater ecclesia
duas recollit processiones. Prima fuit. quod iudei
christum a monte oliveti usque hierosolimam. cum ramis
olivarum et palmarum et magnis canticis associauerunt
et ista processio magne reuerentie et honoris fuit.
et hanc ecclesia in evangelio hodierno repetat.
Secunda est. quod iudei christum ab iherosolima ad montem
calvarie. cum magnis obprobriis et irrisionibus de-
buxerunt: et ista processio fuit magne ignominie et
doloris. et hanc repetat ecclesia in passione ho-
dierna. In istis processionibus ostendit magna in
iudeis multiplicitas voluntatis. Nam in prima cum
magna reuerentia et devotione ipsum supra azellum
posuerunt: in secunda ipsum cum magna ignominia
in patibulo suspenderunt. In prima vestimenta
sua in via straverunt: in secunda christum suis vestibus
expoliarunt. In prima ramos olivarum et palma-
rum sibi obuia portaverunt: in secunda spinas acu-
tissimas eius capiti affixerunt. In prima appella-
verunt eum regem. in secunda negaverunt eum dicentes:
non habemus regem nisi cesarem. In prima appel-
laverunt eum salvatorem. dicentes olanna id est sal-
va obsecro. in secunda negaverunt ipsum salvatorem.
quod dixerunt quod seipsum salvare non poterat. In prima
dixerunt ipsum esse benedictum. et in nomine domini. scilicet pa-
tris venisse in mundum: in secunda dixerunt ipsum esse
malefactorum. et ideo se tradidisse eum et crucis pati-
bulo affigendum. Ecce quanta instabilitas in istis
fuit. quia quem tantum honoraverunt. post mo-
dicum ignominiose tractaverunt. Sed propter
glorie processionem maiorem. habuit ex conse-
quenti vituperio confusionem. Ante Bernhar-
dum. Quid fuit quod processionem habere voluit: qui
morituram noverat passionem: Processio quod
de merito representat hodie: quia hodie facta

fuit. passio eo cur addita est. quam sexta feria constat esse secuta: forte ut amarior esset passio. q̄ p̄cessio p̄cessisset. Et ite p̄. Nō sine causa tam noua p̄cessio mira q̄dam p̄iunctōe addit passio ni. Nā p̄cessio plausū habet. passio vero plactū. Videamus quid cōferat ista p̄iunctio. Atq; ut discamus in nulla vñq; huius seculi leticia habere fiduciā: scientes q̄niaz extrema gaudij luctus occupat. sed in die bonoz nō immemores finis maloz. His em̄ mixtū est p̄ns seculū. nō secularib; tm̄ sedetiaz spūalib; viris. Ideo q̄ cepit prius facere q̄ docere: nō mō verbis sedetia exemplis ostēda. qz om̄is caro fenūz. et om̄is gloria eius q̄si flos feni: p̄cessionis voluit gloria sublimari. qn̄ sibi imminere coguit diez iḡ minosissime passionis. Spūalib; autē spūalia pparatur. in p̄cessione q̄dē celestis patrie rep̄ntamus gloriam. passione eo mōstramus viam. In p̄cessione rapiemur in nubib; obuiā xp̄o in aera. qn̄ suscipietur in celesti hirm xp̄c domi. aplaudētib; et acclamātib; vñq; pplis vñq; qz testamēti. q̄si qui p̄cedebāt et qui seq̄bātur: benedictus qui venit in nomine dñi. In p̄cessione cōsiderasti q̄ p̄perāduz sit. discē in passione quocundū sit. Tribulatō em̄ p̄ns via vite ē. via glorie. via regni. Tollerabile proinde laborē passionis reddit gloria p̄cessionis. qm̄ amāti nihil ē difficile. **Hec Bernbarbus.**

Oratio.

Omine ih̄u xp̄e. qui verbo et exēplo magis docuisti nos flere q̄ ridere: obsecro te p̄ beatissimas lacrimas et om̄es miserationes tuas. doce me. ut peccata mea et picula imminētia semp videā et cognoscā. ne inimici mei. s. demonū suggestiones tpaliū rep̄. pulchritudines et carnales voluptates. circūdent. coangustēt. et ad terrā p̄sternāt me: ut filios. s. sensus cogitatus et actus meos. et ordinē virtutum destruant. ut inde laudē te et cōfitear nomini tuo altissime. Amen. De electōe vendentium et eumentium de templo. Capitulum. XXIX.

Venit autē ih̄s directe ad templū. et intrauit in ip̄m. Abi nota. q̄ tēplum accipit aliqñ p̄ domo templi. quod diuidebat̄ i duas p̄es una pars vocabat̄ sanctuz. vbi p̄pe ostiū sancti sanctoz erat altare incēsi. seu thimiamatis auro tectū. mēsa propositiōis et cādelabruz: alia pars erat sanctū sanctoz: vbi erat archa testamenti et duo cherubim. Illā partē q̄ dicebatur sanctū inēbant cottidie sacerdotes. ad offerēdū incensuz. et nulli aliq. Intra sanctū sanctoz solū sumus pontifex intrabat. et semel in anno. Aliqñ aut accipitur tēpluz large pro q̄dam platea quadrata aū tēplum. muro clausa: et dicebatur atriū sacerdotuz. vbi sub diuo erat altare holocaustozū ere cooptuz. et istud intrabāt nō solum sacerdotes. sedetia leuite eos in excoiatione et ablutōe hostiaz et cōsimilib; adiuuātes: vulgares aut homines illud nō intrabāt. sed ad hostiū illius atriū animalia viua sacerdotib; offerēbāt. Ista aut duo loca nō intrauit xp̄c. qz nō

erat sacerdos nec leuita. Sed p̄ter ista duo loca erant adhuc duo alia. vbi homines sub diuo in oīone erant. et in vno viri. et in alio mulieres orabāt: et ista atriā vocabant̄ nomie tēpli. et de hoc dē q̄ ih̄s intrauit in tēpluz dei. ac petrus et iohannes ascendebāt in tēpluz ad horā oīonis nonam. Intrauit aut ih̄s p̄tinus i tēplū p̄cipue propter tria. Primo scdm̄ Bedā. ut docerz nos formas religionis quā seq̄mur. s. ut q̄cūq; p̄gimus. primo domū oīonis si ibi est adeamus. et per oīones deo cōmendati sic ad agenda negocia secedamus. Secundo. quia locus publicus erat vbi posset inueniri. ostēdens se nō inuite. s. sponte pati. Tercō ut ostēderet q̄ ruina verbis et populi pro qua fleuerat. maxime ex sacerdotū culpa fuit. et inde radix p̄ditionis p̄cessit. Hoc p̄fecto innotuit. cū post maloz imminētū enarrationez. p̄tinus tēplū ingressus ē. ut de illo vēdētes et ementes eiceret: in signuz q̄ sacerdotes tāq̄ indigni eēnt de tēplo et officio eiciendi. Sicut em̄ tēpluz est in ciuitate. ita vita sacerdotū in plebe. Et fm̄ glosam. Simonia sacerdotum causa fuit destructōis iudeoz. Sacerdotes em̄ auaricie sue p̄sulētes. i porticib; et atrijs templi hostias cuiuscūq; generis vendebāt. ne venientes victimas nō hñtes. nihil offerēt. si hostias presto nō inuenirēt: et hoc faciebāt. ut vēdita iterū oblata reciperēt. Et ne paupes nō solū hostias. sed et vñ emerēt nō habētes. excusationē pecunie nō habite p̄tenderent: posuerāt ibi numularios q̄ mutuā sub cautōe et spe alicuius domi pecuniā darēt. Sed qz lex nō patiebat̄. ut a fratrib; suis vsuras acciperēt: ideo qd nō audebant dare ad vsurā. dabāt noīe collibiaz. ut sic pro numularijs collibistas facerent. Collibia autē dicūtur apud eos vilia munuscula. ut citris et vne passe. et pomoz et his similia. Collibiste iḡ licet pro illa accōmodatione pecunie nō reciperent pecuniā ultra sortē: recipiebāt tamen munera vel venia: quasi quod in nūmo nō licebat. in his rebo que nūmis cōmūtur liceret. et prohibuit ezechiel dicens. Usuram et omnem superabundantiam non accipietis. Sic et hodie multi predictis sunt similes. vsuram et simoniā sub nomine caritatis vlḡ gratitudinis palliātes. Valde piculosuz est munera accipere. quia hoc est libertatē vendere. Unde **Seneca.** Quēdam gratuita nobis videntur. que carissime cōstant. pro quib; nosmetip̄os impendimus. q̄ emere nollemus. Si nobis dom? nostra pro illis esset danda. si amenum aliquod fructuosum de prediū. Ideo nihil est cuiq; se vilius. Nostri essemus si ista nostra non essent. Quisquis nostram tutaz agere vitaz volet. ista viscata beneficia deuict in quib; miserimī fallimur. Sapiens cum primo videt munuscula a theatro surgit. et scit magna paruo constare: vilem predam. magno incommodo luimus. Beneficiuz accipe. libertatē vendere est. **Hec Seneca.** Abi **Criso.** Hoc ē p̄prium boni filij. ut veniens primo ad domū curret p̄ns: et illi bonoz redderet. q̄ genuit eum.

Et tu imitator: xpi factus. cū ī aliquā ingreſſus fueris ciuitatē. primū ante om̄ez actū ad eccleſiaz curras: et hoc erat boni medici. ut ingreſſus ad infirmam ciuitatē sanandā. primū ad origi nē paſſionis intēderet. Naſ ſicut de templo om̄e tonū egredieſ. ſic et de templo om̄e malū proce dit. Quemadmodū medicus qū primū ingredietur ad infirmū. de ſtomacho eius interrogat. et eū cōponere ſeſtinat. qz ſi ſtomachus ſanus fuerit. totū corpus validū erit: ſi autē diſſipatus fuerit. totū corpus infirmū eſt: ita ſi ſacerdotiū integrū fuerit. tota eccleſia floret: ſi autē corru ptus fuerit. ſides marcida eſt. Cor em̄ et ſtoma chus ſacerdotiū intelligitur. qz in rebo ſpūalibo p̄ eos totus populus gubernatur. Sicut ei cor ſapientie locus eſt. ita ſacerdotes receptacula ſūt ſapientie ſpūalis. Et ſicut ſtomachus acci piens cibū. coquit eū in ſemetipſo. et p̄ totū corp⁹ diſpergit: ſic et ſacerdotes accipiūt ſcientiā ſer monis p̄ ſcripturas ex deo. et coquētes eā in ſe. id eſt tractantes et meditantes apud ſe. vniuerſo populo ſubminiſtrāt. Adite ḡ ſacerdotes quo mō vos cōponatis in verbo et op̄e. quoniā ſicut in corpore ſi aliquob⁹ infirmatū fuerit mēbz. nō om̄ino languet. et ſtomachus: ſi autē ſtomach⁹ languet. om̄ia membra inueniūtur infirma: ſic ſi aliquis xpianorū peccauerit. non omnino peccant ſacerdotes: ſi autē ſacerdotes fuerint in peccatis. totus ppl⁹ auertitur ad peccandum. Ideo ſi vnusq̄q̄ xpianorū p̄ ſuo p̄cto dat ratōez ſacerdotes aut nō tm̄ pro ſuis. ſed et pro om̄ium p̄ctis daturi ſūt rōnez. Elidit arborē pallentib⁹ folijs marcidaz intellexit ſtudioſus agricola. qz leſionē in radice habet. Nā vere quemadmodū cū videris arborē pallentib⁹ folijs marcidā in telligis. qz aliquā culpā habet erga radicē. Ita cū videris pplm̄ indisciplinatū et irreligioſū. ſi ne dubio cognoſce. qz ſacerdotiū eius nō eſt ſa nū **Dec Criso.** Alie ḡ deſcendi ſūt clerici. quan to cadūt: qz eorū caſus eſt magis periculoſus. **Alī Criso.** Nihil in tātūz deſtruit eccleſiam dei. ſicut clericos laicis eſſe deteriores. Cernens er go dñs in domo p̄ris ſui negociatōnē ſeu latro cinū: iſtiusmodi arborē ſpūs cōcitatus. fecit ſi bi flagellū de funiculis: et eiecit ip̄e dñs templi vendētes et emētes de templo cum hoſtijs ſuis. et mēſas trapezetaz. et cathedras vendentiū colū bas euertit. nec aliq̄d vas deo nō dicatū. et ſac tum mercādi grā p̄ tēplū transferri pmiſit. In terdiit q̄dem de vaſia mercationis et humanis vſib⁹ applicandis. nō de vaſia deodicatis: qz va ſa diuino cultui deputata. debebāt ibi et nō alia eſſe. Ergo nec cophini. vel alia vtenſilia cōmu nia p̄ eccleſiam debēt deponari. **Alī Beda.** De vaſis dicit illis q̄ mercādi grā inferebāt. Eteꝝ abſit ut vaſa deodicata dñs eſceret de templo. vel introferri prohiberet in tēplum: ſed potius ubi futura ſibi examinis inſigne p̄tendit exem pluz. immūda et phana eliminat vaſa de tēplo. ac ne amplius inferatur phibet. qū nō ſolū de ec cleſia omnes repellat ac deturbabit reprobos.

verūetiam ne ultra ad turbandam eccleſiaz in trent. eterno eos verberare cōpeſcit. Sed et in p̄ti ti hec eſt vera domus dñi. id ē cor fidelīū puriū catio. ut nō tm̄ peccata q̄ inerant diuinitus in miſſa cōpunctio tollat: ſed etiā ne ultra repetā tur diuina in eius grā perſeuerās adiuuet **Dec Beda.** Et hec fuit ſecūda eieccio. Bis em̄ legiē dñs hoc feciſſe ad ſignificādū q̄ eiciendi ſūt ta les ab eccleſia militāte p̄ ſentētiā. et a triūphan te p̄ penā. **Alī Theophil.** Hoc etiā dñs fecit in principio p̄dicatōnis ſue. et nunc itēꝝ illud fecit qd̄ ad crimē et in maximā redargutōem iudeo rū rebundat: quia nō fuerūt ex priori admoni tōne caſtigati. et cum dñs hec tocies fecerit ip̄i minime ſe correxerūt. **Alī Criso.** In quo minor eſt accuſatō iudeorū. qm̄ cuꝝ bis hocidē feciſſet. morabātur tm̄ in ſua demētia **Dec Criso.** Alī in prima eieccioe eiecit tm̄ vendētes. et ex hoc nob̄ dat fiduciam ipetrādi ut qd̄ ei vellet dñs ibi nos orare niſi ip̄e vellet nos audire: hic autē bu rius agendo. etiā emētes. qui numero erāt plu res. In prima etiā expulſione eos appellauerat negociatores. ſed ut ſtatim patebit. hic acius reprehendendo appellat latrones: dñs p̄ hoc exem plū p̄latiſ. q̄ duri⁹ debēt arguere ſecūbū p̄ctm̄ q̄ primum. quia grauius eſt ceteris paribus ra tione ingratitudinis. **Hic etiā et i prima eieccioe maior ſerioſitas et rigor et aſteritas de xpo ex primē. q̄ nuſq̄ alibi de eo legiē: qz ſcōm Cris.** In p̄p̄is iniurijs eſſe quēpiam patiēteꝝ eſt lau dabile: iniurias autē dei diſſimulare nimis eſt im piū. **Alī xpc** iniurias ſuas patienter ſuſtinuit. iniurias autē patris ſui nullaten⁹ diſſimulauit. **Dec** flagellatio et eieccio malorū de tēplo. olim p̄figurata fuit in heliodoro. q̄ cū audacter ma nu armata templū intraſſet. ut illud ſpoliaret: qd̄az aduenientes eū flagellauerūt. et tāq̄ mor tuū reliq̄runt. Heliodorus flagellat⁹ fuit p̄pter tēpli ſpoliatōnē: iudei p̄pter vſure palliatōnem **Moraliter** autē p̄ hunc actum xpi datur intelligi. q̄ deus cottidie ſuā eccleſiam intrat. et qualiter ibi vnusq̄q̄ conuerſetur atēdit. Ca ueamus ḡ ne in ea riſib⁹ et fabulis vel alijs illici tis vacemus: ne improuiſus veniēs nos flagel let. et de eccleſia ſua ac demum de regno eiciat et expellat. Nam qui peccata peccatis addit. qua ſi funem quo hic vel in futuro flagellatur vel li getur connectit: funiculi ḡ quib⁹ mali ciciunt. ſunt incrementa actionum malarum. quia fu niculis peccatorū ſuorū vnusq̄q̄ conſtringeē **Ante Auguſti.** Ergo quando aliquid patiunt̄ propter iniquitates ſuas. hi qui vlt̄ ſicte bonus vlt̄ aperte male faciunt in eccleſia: agnoſcāt. qz dominus fecit flagellum de reſticulis peccatorū ſuorū. et admonet eos ut mutent ſe. ne ſint nego ciatores: ne tandem audiant. ligate illis man⁹ et pedes et proicite in tenebras exteriores **Dec Auguſt.** In hoc q̄ dñs expulit de templo boues et oues et numularios et vendentes columbas euertit. miſtice deſignatur. q̄ prelati conſtāter debēt reprimere ypocritas. pelles ouinas ſimu

lantes: tyrannos cornu sue potestatis bonos venturales, usurarios et simoniacos bona spiritus sancti qui per colubam intelligitur vendentes. **Maxime** autem ex hoc facto domini enormitas simoniace prauitatis ostenditur, quia nusquam alibi corporaliter restitisse et alios impulisse vel eiecisse narratur. **Si** igitur eum in hoc quod imitari volumus, si non aliter possumus: etiam violenter simoniacos ab ecclesia pelle debemus, si tamen vires superant quibus hoc sine ecclesie detrimento facere valeamus. **Audite** hec simoniaci, audite negotiatores nebandi: aut a negociis cessare, aut de templo exire. **Nos** numularij estis vos colubas et gratiam sancti spiritus venditis, vos si ne nummo et pretio nihil agitis. **Omnes** quidem simoniaci, a templo dei, vel ante humanas vel ante dei oculos eiciuntur, et dei dono priuantur. **Similiter** clerici et religiosi, qui in templo dei sunt deputati, si secularibus et terrenis negociis se implicent, merito eiectionis a deo et eius indignationis timere debent. **Quanta** mala gerunt hodie in ecclesia, quod si dominus tunc inuenisset, utique grauius tunc puniuisset, unde **Deba**. **Eiecit** commercia rebus humanarum de domo illa in qua diuinas tantum res agi, hostias et orationes deo offerri, vobis dei legi audiri et decantari preceptum erat. **Et** quidem credendum est, quia ea tantum vendi vel emi repperit in templo, quod ad ministerium necessaria essent eius, de templo iuxta quod alibi factum legimus, cum ibi templum ingrediens, inuenit in eo vendentes et ementes oues, boues et colubas: quod nimis omnia non nisi ut offerrent in domo domini, eos qui de longe venerant ab indigenis parare credendum est. **Si** ergo dominus nec ea volebat in templo venditari, quod in templo volebat offerri, videlicet propter studium avaricie siue fraudis, quod propter solebat esse negotiorum facinus quanta putas animaduersione puniret, si inuenisset ibi aliquid risui vel vaniloquio vacantes, aut alij cui libet vicio macipatos. **Si** enim ea quod alibi libere geri poterant, dominus in domo sua videlicet temporalia negocia geri non patitur: quantomagis ea quod nusquam fieri licet, plus celestis ire meretur, si in edibus deo sacratis aguntur, hec **Deba**. **Moraliter** tempore isto sancto, appropinquante paschate iudeorum, id est presencium ascendit ihs iherusalem, id est cor humanum vel animam sanctam et deuotam, per gratiam sublimatorem eleuatam: nam iherusalem in alto sita est. **Unde** dicitur ascendit. **Templum** in iherusalem est eminentior pars anime, puta superior pars rationis, quod soli deo et eternis debet intendere: illuc ascendit deus per effectum sacramenti, vel etiam sua presentia spirituali animam visitando. **Sunt** autem quatuor precipue que christus in templo spirituali non patitur, designata per quatuor que inuenit in templo materiali, et sunt quatuor defectus etiam in viris religiosiis quique reperiuntur. **Primum** est nimis sollicitudo temporalium, in acquirendo ipsa et seruando: hoc significatur per eos, quod christus effudit de templo, **Non** autem sollicitudo temporalium simpliciter prohibetur, sed nimis: et ne in templo sit id est in mente, quod solis eternis debet vacare. **Unde** quoniam temporalia in hoc templo habentur, peccatur mortaliter: quia creatura ponitur loco creatoris, et temporalia loco eternorum. **Secundum** est incautus

usus temporalium, et incircumspecta consideratio de euitandis periculis, quod significatur per bouem: quod cum libenter herbas comedit, quique nociua in herbis absconsa deuorat et deglutit. **Sic** plerumque accidit, cum utimur temporalibus, volendo accipere id quod est necessarium: quia latet sub necessitate superfluitas et voluptas. **Tercium** est timor inordinatus et stolidus, quod significatur per ouem, in qua plus abundat priuatio intellectus quam in alijs quadrupedibus: quasi tempore temporis remanet sola et fuerit impregnata, abortit per timorem. **Sic** homines nimis timidi abortiunt fructum perfectus spiritualis. **Quartum** est inexpectatio vel tarda progressio in expletionem operis otioso, et hoc significatur per colubam quod nimis deliberat de volatu, collum undique circumflectendo, et circumspiciendo, ad quam partem ire velit: sed sepe interrim sagitta eas percutit, vel accipit et rapit. **Sic** accidit hominibus pigris et inexpectatis. **Sed** talia a christo in suo ingressu a templo anime expelluntur, facit enim flagellum de funiculis tribus, quorum primus est infirmitas corporalis: secundus tribulatio cordialis: tercius ex instinctu diuino amoris spiritualis, hoc flagello christus predicta quatuor ab anima fugat et eicit: et nihilominus cathedras et mensas euertit, ne facile ingressum habeat, et bixit eis quos de templo eiecerat. **Scriptum** est, si in iherusalem, domus mea id est domini et cultui meo dedicata, domus orationis vocabitur: non rapine vel furti, non negotiorum et vane locutionis vel spectaculi. **Et** ex hoc nobis datur magna fiducia imperandi. **Et** quod enim vellet dominus ibi nos orare, nisi ipse vellet nos exaudire. **In** hoc etiam ostendit se illis deus esse, quia templum solius dei est domus. **Ibi** **Ambrosio**. **De** enim templis suis non mercatoris vult esse diuersorium, sed domicilium sanctitatis. **Et** **Origenes**. **In** quo non debet vendere et emere, sed orationis tantum vacare, quod congregantur in domo orationis. **Nemo** ergo ut ait **Augustinus**, in oratorio aliquid agat, nisi ad quod factum est: unde et nomen accepit. **Sed** heu nunc domus dei domus dissolutiois et cupiditatis per vocari. **Ideo** subditur, **Nos** autem fecistis illam speluncam latronum, latrones enim non curant nisi de lucris temporalibus quicquid modo acquirant: et ideo in speluncis se abscondunt. **Unde** **Gregorius**. **Domus** orationis spelunca latronum facta fuerat, quia ad hoc in templo assistere nouerant, ut aut non dantes munera studerent corporaliter persequi, aut dantes spiritualiter necare. **Templum** quod et domus dei est ipsa mens atque prescientia fidelium, que si quando in lesione primiueras cogitationes perfert, quasi in spelunca latrones resistit. **Et** non iam domus orationis, sed spelunca latronis est: quoniam relictis innocentia et simplicitate sanctitatis, illud conatur agere, unde valeat prius nocere hec **Gregorius**. **Spelunca** latronum dicitur esse locus, ubi spolia que latrones rapiunt congregantur: et hoc fecerunt sacerdotes de templo, quia non curabant de cultu dei, sed magis de excoctatione populi, et hoc per astutias varias et exquistas. **Silicet** et hodie clerici plerumque curant de suo lucro, quod de ecclesie fuitio. **Sic** et magni latrones in speluncis suis exsunt, quoniam sciunt transire aliquos paruos homines, non exeunt de speluncis, sed mittunt famulos suos ad expoliandum illos, quando vero sciunt

transire homines multū pecuniosos. currunt illuc de p̄mis ad illos. Sic multi canonici & clerici. qñ sciunt lucy magnū currūt ad eccliam. s; qñ lucy est modicu: remanēt in domib; et se subtrahūt ac clericos suos ad eccliam mittūt.

Et nota quadruplicē vsū ecclie. q; primo ē domus recōciliatōis. q; ad penitētes. Scdm illud Genes. n̄ ē hic aliud nisi domus dei & portus celi. Secūdo orōis. q; ad p̄ficientes. sicut dī hic. Tertio instructōis q; ad p̄fectos. fm illud Isaie. Venite ascēdamus ad mōtem dñi et ad domū dei iacob. et docebit nos. Quarto iubilatiōis et laudis quo ad omnes. fm illud ps. in ecclesijs bñdicite deo. et illud beati qui hīāt in domo tua dñe. S; fit spelūca latronū fm quadruplex latrocinīū vel scripturay. qñ corrumpūt ut ab hereticis. vel graciay qñ sacra vēdunt ut a symoniacis. vel p̄benday qñ emunt ut ab ambrosiis. vel pecuniay qñ male expēdūt ut a voluptuosis. Vel fm Hiero. Latro est & templū dei. in latrocinīū seu latronū specū puerit. qui lucy de religiosis sectat. Hoc lucy sectatur aliqui p̄ studium sciētie. ut questuarij aduocati. aliqui p̄ fortitudinē potētie. ut nobiles. aliqui p̄ oblatōnem munerū. ut diuites mūdi. De his omib; dicit iohes quotquot veniūt fures sunt et latrones. Et accesserūt ad eum ceci et claudi in templo. testes vocis et laudis pueroy. et sanauit eos. ut qd̄ pueri clamabant verbis et ore: ipse oñderet factis et ope. qñ etiā testis iporū. Clamabāt em̄ osāna. i. saluifica. quib; p̄ opa rñdit. quia salutē tribuit. Ac si diceret. Bñ clamatis saluatōrē. q; ecce dō salutē. Moralit̄ ceci sūt ignorātes. claudi bō rectitudinē iusticie dimittētes. et isti curātur p̄ ipm. & p̄ bona p̄silia & hortamēta sectatorū eius. Considera nūc q; dñs cū magno honore receptus. p̄pter exhibitiā sibi reuerentiā. nō dimisit iusticiā. q; mox templū intrauit. et om̄s vendētes & emētes inde eiecit. nec p̄pter seuerā iusticiā obmisit suay misericordiam. q; mox cecos et claudos sanauit. p̄pter qd̄ bñ intelligi. q; iudex et p̄lati p̄pter imp̄sum sibi fauorem nō dñt dimittere iusticie rigores. nec p̄pter rigore iusticie debent dimittere dulcedinē misericordie. Audientes autē & admirātes p̄ncipes sacerdotū et scribe mirabilia que fecit ihs. intante multitudinis de templo eiectione. in cecoy et claudoy sanatione. et pueros clamantes in templo. ipm. s. esse vep̄ xpm. et dicentes. osāna filio dauid. ipi em̄ pueri & ceterē turbe cū laudib; xpm vsq; in templū deduxerūt moti p̄ ipm rancore et inuidia indignati sunt. q; mali de laude bonoy dolere cōsueuerūt. Ubi Crisostomus. Qui ingrediebāt ut hō: laudabāt ut deus. Qui celabāt in carne: demonstrabāt in voce. Quē malitia sacerdotū qñ hōiem blasphemabat. hūc innocentia p̄uuloy qñ deum exaltabat. Quātū autē ille glorificabāt. tantū sacerdotes inuidia torq̄bant. & illi? honor fiebat illis: tōmētū. Sic ei ē res. Qñ boni in sua v̄tute laudānt: mali in sua inuidia cruciant. **Hec Crisostomus.** Eunq;

manus nō audent timore ip̄li in eū inycere. nec miracula manifesta impugnare: arguebāt tñ eū de applausu quē sustinebat circa se. & testi moniū ip̄li atq; pueroy clamantiū osāna filio dauid: vertebāt in calūpniā. q; videlicet hoc nō dī nisi soli filio dei. Unde dixit ei. audis qd̄ isti dicūt? Quasi dicerēt. Talē laudē de te merito nō deberes sustinere. q; si tu iustus & bonus esses: talē gl̄iam et applausum declināres. Ubi Crisostomus. Et nūm̄ hoc xpi erat dicere ad eos. Nō auditis qd̄ hi dicūt? Sicut em̄ deo cātābāt illi pueri. Et itē et vos videtis q̄ ego facio. Illos loq̄ntes atēditis & me facientem nō p̄sideratis? **Ego factis interpretor voces illorum Hec Crisostomus.**

Ihs autē dixit eis. Atq; s. audio & audire de beo. q; hoc ē ex diuina p̄ordinatōe fm qd̄ scribit in ps. Nūquid em̄ legistis ibidē ex ore infātiū & lactātiū p̄fecisti laudē. Et bñ dicit p̄fecisti laus em̄ inchoata fuit a turbis in via. Profert autē de psalmo exemplū. ut tacēte dño. testimoniu scripturay firmaret dicta pueroy. Quasi diceret. Vos qui estis legis p̄ti. debetis scripturā hāc scire. et p̄ p̄s me nō reprehendē. Ubi Crisostomus. Intelligim? q; infātes dicebant. s. etate s; simplicitate cordis. Infātes em̄ lactātes nec intelligere aliquez nec laudare p̄nt. Lactātes ei dicebātur qm̄. qñ lactis suauitate. ita mirabiliū delectatōe excitati: clamabāt sicut scriptū ē. s; exultauī aīam meā sicut ablactātes sup̄ matrem suā. lac em̄ dī opus miraculoy. q; miracula nullū laborē videntib; ponūt. s; vidētes admiratione delectāt. & ad fidē molliē inuitāt. Quis autē est doctrina p̄fecte iusticie. quā accipe nō p̄nt. nisi exercitati sēsus circa res sp̄uales. **Hec Crisostomus.** Et oīs simplex doctrina lac dī. q; delectat & faciliē capit. sic lac sñ dolore dētiū sugit. **Oro**

Onerale terroris tui dñe signū fecisti. qñ flagello de funiculis facto. om̄es de templo eiecisti. p̄tendens in oculis flāmā tue diuinitatis. p̄cor et obsecro dñe te. da mihi te terribilē p̄ntem attendere. ut sancto te timeā timore. Magna em̄ sūt iudicia tua dñe & inscrutabilia. q; cū p̄sidero p̄tremiscūt oīa ossa mea. qm̄ nō securat̄ homo viuēs sup̄ terrā. sed in futurū om̄ia resuānt incerta. ut semp serui amūs tibi pie et caste in timore. et exultemus tibi cum tremore Amen.

De duob; minutis vidue et de pharisei & publicani oratione. Capitulum. XXX.

Et sedens ihs extra gazophilatiū. i. diuitiay repositorium. aspiciēbat eos qui mittebant & ponebant munera sua. id est oblatōes in illud. Erat autē gazophilatiū archa. foramētesup̄ habens. iuxta altare ad dextrā posita. in qua mittebatur et seruabatur pecunia pro sustentatōe edificiorum templi. et alijs que erāt ad templum et ministerium necessaria. nec nō pauperib; et viduis inde nutriendis. ac pro sacerdotib; et ministris. Dicitur autē gazophilatiū porticus. ubi tales arche et oblationes

De duobus minutis vidue

seruabantur. de quo etiā alibi in euangelio dicitur. hec locutus ē ih̄s in gazophylatio. docēs in tēplo. **En Beda.** Quia s̄mōe greco philare seruare dī. ⁊ gaza lingua p̄lica diuitie vocāf. gazophylatiū locus appellari solz. q̄ diuicie seruant. q̄ noīe et archa in qua donaria ppli p̄gre gabātur ad vsus tēpli necessarios. ⁊ portic⁹ in quib⁹ suabant: appellabāt **Hec Beda.** Et cum multi diuites multa mitterēt. vidēs quandā viduā paupculam mittentē erea munita duo. i. duos nūmos ereos. valētēs q̄drantē seu q̄rtaz p̄m c̄ycli. s. obolos q̄nqz. q̄a cū sudorib⁹ ad diurnū victuz acq̄sierat. dixit discipulis suis. q̄ plus oībo misisset. qz miserat de penuria sua et sibi necessaria om̄ia q̄ habuit. ⁊ totū victū suū id ē oīa necessaria corpi. sine quib⁹ nō est viuē se decetere in totū p̄mittēs deo. Alij vō ex sup̄ habūdanti sibi ⁊ supfluo miserūt. qd n̄ debebāt retinē: s̄ erogare. Non dicit q̄ miserūt qd habūdāt. sed ex eo q̄ habūdāt illis. et ex habūdanti. ad denotandū q̄ nō dederūt totū supflūū: s̄ p̄tem modicā. Sacerdotes quippe q̄ erāt auari docebant q̄ ille q̄ plus offerebat in tēplo abfolute loquēdo: plus hēat de merito. qd falsum ē qz q̄ntitas meriti nō accipit s̄m q̄ntitatē doni absolute: s̄ p̄ p̄pationem et facultatē dantis. et p̄mptitudinē sue volūtatis ⁊ deuotōis. **En s̄m doctrinā sacerdotū multi diuites iactabāt munera multa ⁊ magna. sed s̄m xpi sniam vidua hec paup plus oībo misit. nō absolute loq̄ndo: s̄ p̄siderata facultate et bona volūtate sua. nō effectū pōderis: s̄ affectū deuotōis. nō plus in q̄ntitate s̄ in caritate. ut dicat plus qz ampliori desiderio et seruoze. qd em̄ potuit: misit. ⁊ qd nō potuit: desiderauit. itē plus p̄patione. qz totū dedit. itē plus dati q̄ntitate. qz de sibi necessario. itē plus diuina acceptatōe. qz xpc plus approbavit.** **Preferē** ḡ diuitib⁹ vidua paupcula. qz plus ē pauperi dare modicū. q̄ diuiti dare multū. sicut plus ē puero ferre pōdus parū. q̄ forti viro ferre magnū. ⁊ deus plus attendit dātis affectū q̄ donū. et plus pōderat quātitatē deuotōis q̄ muneris. **En Hiero.** Nā quātū s̄ ex quāto dederis p̄siderat deus. **Et Greg.** Cor nāqz et nō subam pensat deus. nec p̄pendit q̄ntum in ei⁹ sacrificio: sed ex quāto p̄ferat. **En** etiā **Cris.** Nō etiā paucitatē oblati: s̄ copiam affectus intuitus ē deus. Qd si nequis tantum offerre sicut ⁊ vidua: offer salte⁹ totū supflūū **Hec Cris.** Si autē bina minuta q̄ vidua misit i archā. plus om̄ib⁹ munerib⁹ deo placuerūt. sic amor dei ⁊ p̄mi om̄ia vincit. q̄ semp in archa cordis suari debet. per duo etiā minuta aīam et corpus accipe possumus. q̄ deuote deo offerre debemus. **Moraliter** autē hec vidua paup dicit p̄t. p̄sona simplex. carēs diuitijs ⁊ scripturarū noticia. q̄ tñ apud deū plus meref oronib⁹ ⁊ vitā. q̄ potētes i t̄palib⁹ ⁊ magna scia. **En cū Aug.** legiss̄ vitā pauli simplici: dixit. Simplices ⁊ docti rapiūt celū. ⁊ nos cū lris nris demergimur in infernuz. Ista q̄ vidua sigt cuiuslibet

et de pharezei

fidelis aīam. que nūc debet se reputare viduā. q̄biu ē ab amplexib⁹ spōsi sui xpi sepata. et sic vidua ducit semp vitā lugubrē. ⁊ induit vestes viduitatis sue. sic aīa deuota debet esse in luctu p̄niē. ⁊ corpe. et mēte. in hūilitate. **Hec b̄z offerre xpo duo minuta. s. affectū passionis verbi et facti. ⁊ q̄nqz verbū passionū bñ valet factū. et q̄nqz melius ē q̄ datū.** **En Theo.** vidua ista aīa hoīs ē: reliq̄ns sathanā cui fuerat abiūcta q̄ mittit in tēpli erario duo minuta. carne⁹ sc̄z et mēte. carne quidē p̄ abstinētiā. mēte vō per hūilitatē. ut sic audire valeat. q̄ totū victū suū posuit. nihil de suo relinq̄ns mūdo. **En et Beda.** **Hic nob⁹ locus moralit̄ quidēz intimat q̄ sit acceptabile deo. quicq̄ bono aīmo attulerim⁹.** **Iuxta** vō leges allegorie. diuites iudeos designāt d̄ iusticia legis elatos. vidua paup ecclie simplicitatēz desigt. q̄ recte paupcula vocat. qz vel superbie spm̄. vel p̄cupias t̄palīū. v̄ p̄c̄a tanq̄ mundi diuitias abicit. **Vidua** vō. qz vir eius p̄ ea mortē pertulit. hec in gazophylatiū era mittit duo minuta. qz in p̄spectu diuine maiestatis cum dilectōne dei et p̄mi. seu fide i oronib⁹qz munera desert. q̄ p̄sideratu p̄prie fragilitatis minuta: s̄ merito pie deuotōis accepta cūctis supboz iudeoz operib⁹ p̄stāt. **Ex** habūdantiā sibi iudeus mittit in munera dei. q̄ de iusticia sua p̄sumēs. hec apud se orat. q̄i nō apud deū. deus gr̄as ago tibi. qz nō sum sicut ceteri hoīm raptōres iusti. **Oīm** autē victū suū ecclie in dei munera mittit. qz om̄e qd viuūt. n̄ sui meriti s̄ dei esse muneris intelligit: dicēs. deus p̄pitius esto mihi p̄c̄or. **Hec Beda.** **Dixit** ac tūc ih̄s. et ad quosdā q̄ singulares et se alijs p̄ponētes. q̄ in se p̄fidebāt. et de p̄prie meritis p̄sumebāt. tanq̄ iusti p̄ operib⁹ suis exteriorib⁹. ⁊ aspernabātur ceteros tanq̄ iniustos. ⁊ sic duplicif supbiebāt. s. qz de meritis confitebant. ⁊ qz ceteros despiciēbāt. et id iusti nō erāt. quia hūilitatē sine q̄ nullus iustus ē: nō habebant. pabolā de phariseo apparēte iusto. ⁊ publicano p̄c̄ore publico ascēdentib⁹ in templū ⁊ oratib⁹. **In** templū ascēdebant qz templū in alto sitū erat. et ascensus. xv. gradūū hēbat. ut orarent. qz hic est finis debitus eūbi ad ecclie. s. ad orandū. nō ad p̄fabulandū. n̄ ad vanitates videndū. **Phariseis** quippe loquebat dñs. q̄ i pharisei. i. diuifi dicūtur. qz a p̄arētes iusti: se p̄ ceteris meliores esse putabāt. **His** autē vnus phariseū dñs opposuit. in q̄ q̄i in speculo ceteri quales erāt videre potuissent. **Et** fortasse item ipse p̄ns ibi erat. de quo dñs ista dicebat. **En Theo.** **Causa** igit̄ p̄fidentū in se. nō aut totuz attribuentū deo: s̄ ob hoc ceteros p̄temptentiū pabolam p̄ponit. ostendēs q̄ iustia q̄uis hominē approximet deo. si tñ assumat superbiā: ad infimū deicit hoīm. **Est** autē supbia dei p̄tēptus. Quoties em̄ aliq̄s nō deo s̄ sibi ascribit bona que facit. qd est aliud q̄ dei negatio **Hec Thob.** **Pharise⁹** supbus se iactabat ⁊ iustificabat. alios accusabat ⁊ se eis p̄ferēbat: dicēs.

et publicani oratione

Deus gr̃as ago tibi. quia non sum sicut ceteri hoim. Ieiuno bis in sabbato. i. in septimana. decimas de oim q̃ possideo. **Dec** autē sunt inbitia supbie. quā deus a lōge p̃gnoscat: s̃ n̄ ignoscit. De utraq; p̃te iusticie se laudat. quāz una est declinare a malo. altera facere bonū. De p̃ma se laudat: dicēs. nō sum sicut ceteri hoim. de se cūda dicēs. ieiuno bis in sabbato. pharizeus g̃ bñ dicit q̃ diuitius. qz gestu. habitu. et p̃uersa rione erat a ceteris distinctus. **En** dicebat nō sū sicut ceteri hoies. et vep̃ dixit. nō quidē in iusticia: s̃ in supbia. Male quippe incepit. debuit enī incipere a sui accusatōne. fm̃ illud p̃uer. iust? in p̃ncipio accusator ē sui. in medio supplicare et orare. in fine gr̃as agere. Sicut sacerdos facit in missa sua. **Primo** enī accusat se in generali p̃fessione. **Secūdo** deus supplicie dēp̃catur multiplici oīone. **Ultimo** deo reg̃at: dicēdo. iē missa ē. vel bñdicamus dño. et r̃ndetur deo gr̃as. **Ipe** autē nō se accusauit s̃ laudauit. non deū rogauit s̃ laudāti iūltauit. nec gr̃as agēdo dī dona s̃ sua merita p̃fauit. **Publice** quidē arguere vitia oībo licet. nulli autē nisi paucis ut ad certā p̃sonā descendāt. in q̃ pharizeus irrephensibilis erat. **Scdm̃ Bedā.** De obis elati pharizei quibz hūiliari meruit. possumus e diuerso hūilitatis formā q̃ sublimemur: assūmē. ut sicut ille p̃sideratis et peiorz vitijs et suis ṽtutibz ē elatus ad ruinā. ita nos nō n̄ra soluz pigr̃ia. s̃ et meliorz ṽtutibz inspectis: hūiliemur ad gloriā. **Et publicanus** hūilis alonge stana. p̃ timorē. q̃ nō esset dignus appropinq̃re. nolebat nec oculos in celū lenare p̃pter pudorē. qz iudicabat se indignū p̃ verecūdia p̃corū. q̃ p̃ p̃coris nō audens respicē celū. s̃ pcutiebat p̃pter p̃tritonis dolorē. pectus suū tanq̃ totius mali originē: dicēs p̃ humilē p̃fessionem. **Deus** qui oīa potes. p̃pitius esto mihi p̃cori. ecce sui accusatio et pura p̃fessio. et ista faciūt ad p̃corz remissionē. **Dec** enī sūt inbitia hūilitatis. quā deus de p̃pe aspicit et p̃gnoscat. **Merito** autē pectus pcutiebat. qz ibi peccauerat. ibi fons et fouea et origo mali erat. **Ibi** enī ē cor bonoz oim atq; maloz secretariū. **Inte** om̃ia bona et om̃ia mala p̃cebūt. **Dec** g̃ publicanus pcutiebat. qz (fm̃ **Augu**) ē arguere qd̃ latet in pectore. et euidentī pulsū occultuz p̃c̃m castigare. ac pectus pcutiēdo se de ipso quodāmodo vindicabat. et dicebat. deus p̃piti? esto mihi p̃catori. **Nō** atēdas huius p̃ui cordis p̃silia. dele p̃c̃a et p̃pitius esto. **Nihil** in me ē vñ tibi placeat et veniā p̃sequi debeā. qm̃ corde et corpe. cogitationibz et opationibz tibi peccaui. **Om̃ibz** iniquior ego sū et nisi p̃ misericordiam tuā saluari n̄ possū. **Iteq;** p̃pitius esto mihi p̃cori. **Publicanus** q̃ publicus peccator dī. **Publicani** enī dicebant ex actores vectigaliū publicoz. et ex actio tributū erat p̃tra legē. idē ex actores p̃corres vocabant. **Iste** g̃ sicut hūilis appropinq̃re nō audebat. ut deus ad eū appropinquaret. nō aspiciebat. ut aspiceret. pcutiebat pectus suū.

Secūde par. Capitu. xxx.

penas de se exigens. ut deus p̃ceret: p̃fitebatur ut deus ignosceret. et nō minus se accusabat. q̃ pharizeus se iustificabat. **Dec** q̃ fructu q̃ mercede: qz ignouit deus qd̃ ipse agnouit. et iustificatus inde recessit. vñ sequit. **Amen.** i. vere dico vobis. descendit. s. de domo dei. hic. s. publicanus iustificatus. i. de impio p̃giam fact? iustus in domū suā ab illo. i. plusq̃ ille. vel ab illo. i. p̃ illo remanēte in fecibz suis. et merito magisq̃ ille. qz habebat ille iustitiā suā p̃sumptā. hic veram. ille apud se de opibz. hic vō apud deū ex fide iustificatus est. ille enī supbe de bonis gloriabatur. hic humiliter mala p̃fitebatur. **Sz** scdm̃ **Aug.** Melior ē in malis factis humilis p̃fessio q̃ in bonis supba gloriatio. **Et** hic ē argumētū. qz melior ē peccator hūilis. q̃ iustus superbus. qz eo ipso qz peccator se hūiliat. iāz non est p̃cor. et iustus eo ipso qz supbit: iāz non est iustus. **En** **Aug.** Enumeratōni meritorz p̃fertur p̃fessio peccatorz. p̃pter quod dī. **Gaudium** ē angelis dei sup vno p̃core p̃niam agente. q̃ sup nonagintanoue iustis qui non indigent p̃nā idē qui non reputāt se indigere illa. **In** q̃ mīro moto reprimit supbia hūana. ut nō de suis meritis homines p̃sumāt. **Ibi** **Deba.** quātam venie fidutiā digne penitentibz p̃bet. qz publicanus qui reatum sue nequitie p̃fecte p̃gnoscat fletit. p̃fessus est. et si iniustus ad templū vēit. iustificatus a templo rediit. **Ibi** et **Amb.** **Inte** duxit pharizeū et publicanū in tēplo orātes. et docuit etia si bona cetera habeat. qz magis supbus offēdat q̃ hūilis. qui nulla virtutū doctē subnixus sit. **Studuit** enī diabolus supplantare bonis opibz intētos. quātū laborauit pharizeus ille. ne rapet aliena. ne iniustus esset. ne adulteraret. ne peccaret sicut publicanus. ut bis in sabbato ieiunaret. ut decimas daret oim q̃ acq̃reret. **Quis** n̄m hec fecit? **Abuertit** hoc diabolus. et p̃fodit eū vlcere graui. ut mēte carnis inflatus. i. eo in q̃ laudabilis fore crederet ibi irrephensibilior iudicaret. **Dec** **Amb.** **Ide** g̃ oñditur. non ex opibz esse gloriandū: s̃ humiliter in gr̃a p̃sistendū. **En** **Basilius.** Cū accesseris ad p̃dicandū dñm. p̃sternere te humiliter in p̃spectu eius. nec postules quicq̃ quasi ex gr̃a meritorū tuorum. **Et** si est tibi p̃sciētia alicui? boni opis. cela illam. ut te silētium agēte. multipliciter tibi restituat a domino. **Et** peccata tua cito produc in mediū. ut deleat ea deus. cū p̃fessus fueris ea. **Nō** tu iustifices orans. ne sicut pharizeus ille ex eas p̃tempnatus. **Memento** publicani. ut ita sic ille veniā delictorū tuorū inuenias. **Dec** **Basilius.** **Ibi** et **Enf.** **Geminas** auri gas et duas bigas in stabio positas. sermo p̃nā p̃ponit. **In** altera quidē iusticiā cū superbia. in altera peccatū et humilitatem. **Et** vides bigam peccati supare iusticiā. non p̃p̃ris viribus. sed humilitatis p̃uincte. illam vō deuictā. non fragilitate iusticie. sed mole et timore superbie. **Nam** sicut humilitas p̃ sui eminentia p̃ peccati pondus supat. et salies attingit deū. sic

De duobus minutis vidue

supbia ob sui molē defacili iustitiā depmit. Si
g̃ plura facta strēnue geras. putas autē te posse
p̃sumere: tota caruisti oīone. Si ṽo mille feras
i p̃sciētia fasces reatuū. et hoc solū de te credas
q̃ ea infimus omniū. multā obtinebis aī deum
fidutiā. **Hec** igit̃ fastus inflatio ab ip̃is celis p̃e
deprimere nō cauētem. humilitas ṽo et ab ip̃o
abyssō reatum hominem sublimare. **Hec** em̃ pre
pharizeo publicanū saluauit. latrone aī apo
stolos in paradysum duxit. illa ṽo incorporeā in
gressa ē potestatem. **Ceterū** si iuxta delicta hu
militas tāfacile currit. ut supbiā iusticie tran
seat. si iusticie p̃iūxeris eam. q̃ nō ibit. **Assistit**
ip̃i tribunali diuino in medio angelorū. cū fidu
tia multa. **Rursus** si fastus p̃iūctus iusticie eā
dep̃mere potuit. si p̃iūctus sit p̃cō. in quātam
gebēnam detruhet. **Hec** dico. nō ut negligam
iusticiā: sed ut fastum vitemus. **Hec** Crisostō.

Deinde sue sententie causā assignans. scilicet
quare publicanus magis iustificatus descēdit
p̃sequēter inferēdo subiungit. Quia om̃is gene
raliter sine exceptōne. s. siue laicus. siue clericus
siue religiosus. item siue puus siue mediocris.
siue quātumcūq; magnus. qui se exaltat sup
biento. sic fecit pharizeus. hūiliabit̃ et det̃iet̃.
vel in hoc seculo p̃ miseriam. vel in futuro per
penā eternā. et qui se humiliat sp̃ōte p̃ veraz
penitentiā et peccatorū p̃fessionē: exaltabit̃ in
gloria p̃ remuneratōnem. Nam fm̃ sap̃. Ante
ruinā exaltat̃ cor. et ante gloriā humiliat̃. Et
ut vulgariter dī. nō est vallis que non habeat
collē. nec est collis que nō habeat vallē. Sicut
g̃ publicanus se humiliatō est exaltatus. ita
pharizeus se exaltatō est hūiliatus. Sicut em̃
in statera materiali vna p̃te dep̃ssa altera eleua
tur. et ecōuerso. sic in statera diuine iusticie de
cretū ē. ut qui eleuātur p̃ supbiā in p̃nti vita:
dep̃mātur p̃ penā p̃fusibilē in futuro. et econ
uerso. qui se dep̃mūt in p̃nti ob dei reuerētiā
eleuabūtur in futuro ad gloriā. Si g̃ sic rep̃bē
dī et p̃funditur. qui supbe gr̃as agit et cetera
bona facit. quid de illo erit qui gr̃am impug̃t.
et nō bona facit. Certū itaq; tene supbe. quia si
hūiliatus non fueris deo: velis nolis hūiliaber
is diabolo. Et ideo caueat quisq;. ne sibi sup
bia dīetur. qz (ut ait Aug) **De** homini cuius
auriga supbia est. necesse est em̃ ut p̃ceps eat
Si p̃sideremus exitū rei in lucifero supbiente
et x̃po hūiliante. in eua elata et in ṽgine hūi
liata. in diuice purpurato et in lazaro vlcera
to. in pharizeo se extollēte et publicano penitē
te. videbim̃ manifeste. q̃ ṽez sit qd̃ hic dñs dīc̃.
qz om̃is qui se exaltat: hūiliabit̃. et qui se humi
liat: exaltabit̃. Et ideo bñ dicit quidam plūs.
Inter sapiētes sapiētior est. qui hūilior ē. **Hic**
aut̃ versicul. s. om̃is qui se exaltat: hūiliabit̃.
et qui se hūiliat. exaltabit̃. totiens a dño in euā
gelio iterat̃. ut dep̃mat supbiā. quā sup̃ omnia
vitiā detestat̃. et hūilitatē p̃mendat. quā super
om̃ē virtutē et sepius laudare dinoscit̃. **Ra**
dix̃ em̃ omniū malorū supbia. et custos oīm

et de pharizeis

virtutū humilitas ē. **En** Theop. Quia em̃ su
perbia plusq; alie passiones vexat hominē mētē
ideo crebrius de hac monet. **En** Cris. Simus
itaq; hūiles. ut simus excelsi. et em̃ cū habūdā
tia multa hūiliatur despectio. Nihil em̃ ita de
auertit sicut superbiā. p̃pterea et a principio
om̃ia fecit. ut hāc auferat passiones. p̃pter hoc
mortales facti sumus. et in miseris et plāctibz.
p̃pter hoc in labore et sudore. in laboratōne cō
tinua et miseria. **Et** a despectione peccauit
p̃mus homo. expectās dei equalitatē. p̃pter hoc
neq; que habebat māsit hñs: s; ab his cecidit.
Tale em̃ quid ē despectio. nō solū nullā nobis
adiicit correctōnem vitę. s; et que habem̃: ab
scidit. et his officit. sicut hūilitas nō solū eorū
que sūt nihil abscidit: sed et que non sūt adiicit.
Hāc itaq; zelemur. hāc p̃sequimur. ut et p̃nti po
tiamur honore. et futura fruamur gl̃ia. **Mi**
stice p̃ pharizeū iudaicus plūs designat̃. q̃ ex
bñfitijs legis et p̃phaz susceptis. de sua s̃citate
p̃sumēs. gētiles asp̃nabat̃. p̃ publicanū ṽo gē
tilis. qui p̃cā sua apl̃is p̃dicantibz recogit̃. et
humiliter ea p̃fitebat̃. p̃pter qd̃ gētilis iustifi
catus ē per fidei x̃pi receptionem. et iudaicus
bānatus p̃ suā obstinatōem. **En** Beda. **Tipice**
aut̃ pharizeus ē plūs iudeorū. q̃ ex iustificatōi
bus legis extollit merita sua. publicañ ṽo gen
tilis ē. qui longe a deo positus p̃fiteat̃ p̃cā sua.
quorū vnus supbiento recessit hūiliatus. aliter
lamētādo appropinq̃re meruit: exaltat̃. **Mo**
raliter hi duo hoīes signāt vniuersitatē hominū
scz iustos pharizeus. et ip̃os publicanus. vtrū
q; dñt ascendē in templū ad orandū. ip̃ius pro
venia. iustus p̃ p̃seueratiā. In templū aut̃ sp̃as
le quod ē deus. debem̃ ascēdere orādo. qz (scdm̃
Dam) **O**ro ē ascēsus mētis in deū. et (fm̃ Au)
oratio ē pius affectus mētis in deū directus. Prin
cipes aut̃ sacerdotū. s. p̃tifices q̃ in sp̃ualibz p̃
erāt. et scribe q̃ doctrine legis et p̃phaz intende
bāt. **Et** p̃ncipes plebis qui cū tp̃alibz disponen
dis p̃sdebant. moti p̃ illm̃ inuidia et rācore.
querebant eū p̃tere. qui tamē venerat eos sal
uare. excogitātes diuersas vias et modos. quō
possent illū occidere. **En** Bern. **O** bone ih̃u. to
tus mūdus videtur contra te p̃iurasse. et hi in
persecutione tua primi sunt. qui videtur rege
re populū. dirigere p̃ncipatū. et n̄ inueniebāt
quid facerēt illi. i. causā rōnabilē eum occiden
di. cū esset iustus et innocentissimus. nec etiam
audebāt timore populī. qz oīs populus audie
bat illū et admirabatur sup̃ doctrinā eius. **En**
Beda. **Querebant** illum p̃tere. vel qz quotidie
docebat in tēplo. vel qz latrones eiecerat de tē
plo. vel qz veniens illuc q̃ rex et dñs. a creden
tiū turba laudem ymni celestis accepit. vel qz
suo magisterio neglecto. plures ab eū audien
tū p̃fluere cernebāt. **Ubi** et Cyrillus. **Decebat**
aut̃ ex his que x̃pc dixerat et fecerat. eū atora
re ut deū. s; ip̃i nequaq; hoc faciētes: querebāt
eū occidere. **S; (ut ait Grego)** **Redemptor** n̄
p̃dicatōnis verba. nec indignis nec ingtis sub

et publicani oratione

subtrahit. nā subbitur. **Et** erat tūc docens quod-
tidie in tēplo. redēs eis bonū pro malo. Quia
enī erat primus passioni. instabat docēdo. **Ec-**
ce optima pmutatio. qz de domo negociatōis.
facta est scola veritatis. templū oīōnis. locus
deuotōis. **Ubi Greg.** Nūcūqz agī quod factū
fuisse phibe. Cum enī mentē fideliū. ad cauē-
da subtilis erudit. et q̄tidie veritas in tēplo do-
cet. **Et** stetit ihs publice in tēplo p̄dicās po-
pulo. et rñdens p̄ncipibz vsqz q̄i sezo. et tota die
īpe et sui ieiunarūt. **Et** circūspectis omnibz cū
iam vesp̄tina esset hora. que erat hora declinā-
di ad hospitīū. et nullus eū inuitaret vel collis-
gēt. relictis illis exiit de ciuitate et rediit in be-
thaniā cū duodecim. vt qd in vrbe magna non
fueniebat. in agro puo h̄et hospitīū. ibiqz mā-
sit apud marthā et mariā et lazā. et docebat
eos de regno dei. **Ubi** arguitur durities et ingra-
tudo iudeoz. qui doctore quē gloriose et hono-
rifice vt regē et gaudiose suscepant. et qui per
totā diē vsqz ab vesp̄rā eos doctrina pauerat.
hospitio nō susceperūt. et famelcentē si pau-
erūt. Circūspexit enī dñs. qui nihil de p̄prio vbi
hospitare: habuit. s; omī beniuolētia idiguit
si quis eū in domū suā vocaret aut recipet. et
nullus ē inuētus bñdictione pacis xp̄i dignus.
Ubi in hoc qz dimisit eos corpaliter. ostēdit: fa-
cto. eos p̄pter ip̄oz cecitatē eē dimittebdos a deo
spūaliter. **Ubi Hiero.** Dinc aut intelligendū ē.
qz xp̄c fuerit tante paupertatis. et ita nulli adula-
tus sit. vt in vrbe maxima nulluz hospitē nul-
lūqz māsiōnē inuenerit. s; in vico puulo apud
lazarū sorozesqz eius habitauerit. **Eoz** quippe
vicus bethania ē. **Ubi et Cris.** Et relictis illis
tanq̄ excecatis p inuidiā. abiit foras extra ci-
uitatē in bethaniā. vt recetēdo p̄pesceret quos
rñdendo nō potuit. qz malitia nō instruit ser-
monibz. s; excitat. Malū enī hoīem melius lo-
cū dādo potes vincere. q̄ rñdendo. Nā si p̄ten-
dis irrōnabilē placere. et illū n̄ placas. et teipm
subuertis. **Et** māsit ibi apud lazā et sorozes
eius. vt illic req̄scescet corpaliter. vbi et spūali-
ter repausabat. Nā sc̄toz virōz ē. nō ibi querē
māsiōnē vbi clariores sūt viri. s; vbi fideiores
Nec gaudent epule large sūt. sed vbi sc̄titas flo-
ret. **Dec Cris.** **Ubi et iaz Beda.** Bene aut dī. qz
circūspectis omnibz exiuit in bethaniā. Inspi-
cit quippe internus arbiter oī m corda. et cū in
p̄tradicentibz ac resistantibz veritati nō inuēit
vbi caput reclinet. secedit ad fideles. et in eis qui
obediūt verbo. māsiōnez sibi vnacū p̄re facere
gaudz. bethaniā nāqz domus obediētie dī. **Dec**
Beda. Nota ḡ ex p̄missis qz xp̄c tria loca in-
trauit. s. bērlm. templū. et bethaniā. p que loca
significat mens hūana. q̄ debet esse pacifica. et
tūc est hierosolima. q̄ interpretat visio pacis. de-
bet esse dei h̄itatio grata. et tunc est templū dei
vini acceptū. debet etiā esse ad obediendū. p̄na
et tūc est bethania. que interpretat domus obe-
diētie. Ingrediente aut dño in primū locū scz
bērlm. tota ciuitas est p̄mota. qz intrante dño
aiam p grām puenientē. omēs vires aīe bñt

Secūde par. Capitu. xxx.

p̄moueri p dolore et p̄tritionem p̄cti. Cum tō
intrauit templū eiecit vēdentes et ementes. ac
mēlas et cathedras euerit. qz postq̄ xp̄c intra-
uit in cor hoīs p grām puenientē. mouēdo ip̄m
ad contritōnem intrauit postea in ip̄sum per
grām p̄ficientem: purgādo illud et eijciēdo inde
peccata p p̄fessionē. et tūc xp̄c sanat illud. dādo
indulgentie remissionē. **Ubi** subdit ibi dñs
firmoz sanatōne. **Deinde** xp̄c intrauit betha-
niā q̄ interpretat domus obediētie. qz postq̄ in-
trauit cor p grām puenientē et p̄ficientē. indu-
cendo ip̄m ad p̄tritionem et p̄fessionē. p̄nter in-
trat p grām p̄ficientē ip̄m p obediētie satisfā-
ctionē. ille enī vere obedit. qui de omnibz p̄ctis
suis plene satisfacit. **Cōspice** igī nūc bñ dñm.
qz valde hūilī vadit p ciuitatē. cū illis paucis
q̄ sic honorifice venerat mane cū multis. **Ex** q̄
potes p̄siderare. qz pap̄ ē curandū de humano
honore. q̄ sic terminat in breui. et qz i cursu h̄ vi-
te r̄sus dolore misceat. et extrema gaudij luctus
occupat. **Potes** etiam p̄siderare quō sui gaude-
bāt qñ honorabāt a turbis. et multo magis qñ
bethaniā redierūt illesi. qz maxie timebant qñ
bērlm ibat. qd tūc q̄libet die faciebat. **Quis** ei
al's sepe. maxime tñ a p̄cedēti die sabbati vsqz
ad vigiliāz cene locutus ē iudeis. et opatus est
palā in bērlm. **Erat** aut tūc quotidie docēs
in tēplo p̄pter doctrine autētem. loci celebritatē
ac ppli frequentiā. et auditorz plurimū utilita-
tem. noctibz tō extens morabāt in mōte oliue-
ti. s. in bethania. q̄ erat in latere mōtis eiusdē.
vigilās et orās ac docens discipulos et p̄fortā.
In hoc debet exemplū p̄dicatōibz et doctoribz
euāgelij. vt diebz doceāt et noctibz sint in orō-
ne dei. **Et** ibidez hauriāt. qd auditoribz infun-
dāt in mane sequēti. **Sive** etiam in p̄speritate
simus que p diē significat. siue in aduersitate.
que p noctem intelligit. semp doceamus et ore
mus ac bonū faciamus inquantūz valemus.
Ubi Sap. Mane semina semē tuū. et vesp̄e ne
cessz manus tua. qz nescis qd magis oriat hoc
an illd. **Et** si utrūqz simul: melius erit. **Per** ma-
ne enī intelligi p̄t tempus pacis et p̄speritatis
et p vesp̄e tempus tēptatōnis et aduersitatis.
in quibz semp bonū opari. nec tpe hoc vel illo
a bono ope cessare debemus. qz qd hoz maio-
rē fructū nobis afferat: ignoramus. **Et** hec fa-
cere debemus in mōte oliueti. i. in culmine mi-
sericordie ab p̄rimū. non enī meref impetrare
miscdiām a deo. q̄ si facit miscdiām cū primo.
Et ē notabile. qz imminente morte magis insta-
bat xp̄c p̄dicatōni. qd cōtra multos. qui in se-
nectute dant se otio et quieti. cū adhuc possent
multoz p̄desse salutē. **Et** oīs populus attra-
ctus efficacitā et dulcedine doctrine sue manica-
bat. i. mane festinabat ad eū in tēplo vt audi-
ret ab eo verba vite. hoc est mane cum festina-
tione accelerabat venire ad locū p̄dicatōnis
sue. a mane enī dicitur manicare. **Ubi Cyrill.**
Populo autem antelucanū venienti ad eum.
congruū erat dicere. **Deus** deus meus ad te de

luce vigilo. Et quia dñs sic diebo et noctibus tunc
p̄cipue laborauit. ideo tota illa septimana per
nos dicitur. q̄ p̄ totam illā laborauit recrean
do. sicut p̄ primā mūdi ebdomadā opatus ē cre
ando. Et q̄ una septimana cūcta creauit. mul
to labore hac septimana hominē refecit. **Unde**
Beda. Que verbis p̄cipit dñs: suis confirmat
exēplis. Nā qui nos añ repētū iudicij vniuer
salis aduentū. añ incertū singulorū n̄m exitū
delictis simul et curis huius vite neglectis. ad
vigilādū hortat et orandū. et ip̄e impēdente sue
tpe passionis. doctrine. vigilisq; et p̄ci v̄ instat
p̄ter et exemplo. insinuās hoc esse digne deo vi
gilare. dicto vel facto primis quibusq; v̄a veri
tatis ostēdere. et eos p̄ quib; passurus erat. vel
verbo ad fidē puocans. v̄l p̄i oīone p̄mendās.
Et nos q̄ cum inter p̄spera sobrie et iuste et pie
cōuersamur. inter aduersa bō nunq̄ de diuine
miscōie celsitudine desamur. diebo p̄fecto cun
ctis in tēplo docemus. et fidelib; opis boni for
mā p̄bemus. noctibus bō in mōte oliueti mora
mur. q̄ in tenebris angustiarū gaudij spūalis
cōsolatione respiramus. iuxta eū qui dī. it. ego
sūt sicut oliua fructifera in domo dñi. speraui
in miscōia dei mei. i. sicut is qui miscōie fructus
quib; voluit impēdit: ei a dño miserentū esse n̄
ambigo. Et ad nos q̄ audientes oīia populus
manicat. cū vel discussis opib; tenebrarū. vel
euctis dei grā nebulis p̄surat. sicut in die bo
neste ambulātes. nō in p̄messatōnib; et ebrieta
tibus nos filij lucis imitant. **Dec Beda.** Oratio.

Deus omnipotēs. presta mibi paup̄i tibi
terelicto. ut duo minuta. i. corp⁹ et aīaz
que de te habeo. tibi cū deuotione offe
ram. ut utroq; tibi frui et placere valeā. Mise
rere suplici tuo. q̄ nō sum sicut inumeri serui
tuo iusticie merito gl̄iosi. velub etiā multi post
flagitia penitēdo tibi facti d̄uotī. O deus p̄piti⁹
esto mibi p̄ccatori. et respice me oculis miscōie.
quib; publicanū respexisti. ut per verā cordis.
oris. et opis humilitatē. corā te merear iustifi
cari. et cum hominib; exaltari. Amen.

De maledictione ficulnee. et grano frumenti.
et de principe mundi. **Capitulum. XXXI.**

Sequenti autē die. scilicet
feria secunda. itē p̄ mane et dilucu
lo exiens ihs a bethania et rediens
in bērlm. esurit fm̄ suspitōnem dī
scipulorū. eo q̄ ad arborē accessit. **Abi** nota mo
rem studiosi opatoris. dum b̄r mane reuertisse
in ciuitatem ut p̄dicaret. et ut aliq̄s deo patri
acquireret. Esurit autē nō quasi homo indigēs
cibū corpalem. s̄ q̄i deus misericors humanaz
salutē. **Abi** ista esuries naturalis non fuit. q̄ in
fero p̄cedenti p̄mebat. nec adhuc hora p̄medē
bi erat: sed sicut maledictō arboris de q̄ subdiē
figurabat maledictōem infructuosi. sic ista esu
ries significabat desiderij xpi de salute ppli. Et
iō adhuc mane esurit q̄ iusticiā esurit. Et vidēs
arborē fici inter bēthage et montē oliueti se
cus viā. accessit ad eā. et nullū in ea fructū nisi

em̄ folia inueniēs. maledixit ei: dicens. nūq̄ ex
te fructus nascat in sempiternū. et statī aruit
Elenit dñs ad ficulneā. nō causa inueniēdi fru
ctus quib; esuriens reficere. sciebat q̄ in mar
cio tps ficuū nō esset: s̄ abiuit p̄pter miraculū.
ut aplos ad fidē p̄firmaret. **Abi fm̄ Cris.** Ma
ledixit dñs ficulnee. nō q̄ fructū in illa n̄ inue
nit. cū nō esset tēpus ficuū: sed discipulo p̄ grā
ut p̄sisterent. et ut discerēt q̄ possit etiā iudeos
p̄sequētes siccare. et in momētū exterminare.
Ideo neq; in alia planta. s̄ in oīm būdissima
miraculū hoc fecit. ut et hinc maius appareat
hoc miraculū. **Abi** hoc em̄ dñs miraculū fecit.
ut discipulos in fide solidaret. q̄ (ut ait **Dierio**)
dñs passurus in pplis. et baiulaturus scābaluz
crucis: voluit discipulorū animos signi antici
patōne firmare. **Abi** etiā in signum synagoge
maledicte et arefacte ihs fecit. in q̄ fructus iu
sticie nō inuenit. **Arbor** em̄ fici est synagoga.
p̄pter multitudinē granorū sub vno cortice. i.
bōim sub vna lege. et vna p̄pter vniuersitatem
ritus. q̄ secus viā erat. q̄ legē habebat: s̄ non
in via. q̄ nō credebatur in xpm qui ē via ad quā
venit p̄ p̄ntiam corpalem et p̄ doctrinā spūalem
Et nihil inuenit in ea. licet multū quesierit. ex
emplis doctrinis. signis et miraculis. nisi folia
id ē verba legis et traditōnes phariseorū absq;
vllis fructib; **Sancti** em̄ hnt et folia verborū.
et flores morū. et fructus opm̄. **Per** talē etiā
arborē virentē folijs et carentē fructib;. possūt
intelligi ypocrite. et simulati. exītes extra viā
iusticie. et nō in via positi p̄ simulatōem v̄cutū.
folijs circumdati: s̄ a fructu iusticie alieni. q̄
exteriorē appēntiaz s̄ctitatis hntes. interioris
sunt vacui ab opib; veritatis. et infructuosi. et
ideo a dño maledicti: sūt aridi et būore deuor
tōnis p̄uati. **Abi Cris.** Folia veritatis sūt sp̄s
tīmoto s̄ctitatis in hōie. aut sine fructu v̄ba
religiosa. **Quicūq;** ḡ religiosus. i. arbor rōnabi
bilis: p̄fitef se esse dei. et iusticiā nō opatur: ē
arbor tīmoto folia hns sine fructu. **Sec⁹** viā
autē est iuxta mundū. mūdus em̄ via est p̄mu
nis. p̄ quā omnes transeūt qui nascūtur. **Qui**
cūq; ḡ homo fidelis. i. arbor rōnabilis. iuxta
mundū vixerit: nunq̄ p̄t in se iusticie fructus
tenere. **Transeūtes** em̄ et retrāseūtes demōes
vel mīstri ip̄orū per viā. i. vagantes p̄ mundū
istū: excutiūt eos. **Sicut** ḡ difficile ē arborem
iuxta viā positā fruct⁹ suos vsq; ad maturitatē
suare. sic difficile ē vīp̄ fidelem iuxta istū mun
dū viuētē. in ramis. i. in actib; suis iusticiā
immaculatā vsq; ad finē seruare. **Si** vis ḡ fru
ctus iusticie ad finē tenere. recede de via. et plā
tare in loco secreto. ut nec mūdus tecū aliquid
hēat p̄mune. nec tu cū mūdo **Dec Cris.** **Euz**
itaq; esuriens dñs ficus q̄siuit aliquid aliud se
querere significauit. non em̄ ficus s̄ fide. neq;
fructus arboris: sed fruct⁹ opis q̄siuit. **Ex** hoc
ergo (fm̄ **Beda**) patet. q̄ sicut dñs multa di
xit in p̄bolicis. ita et fecit. **Cur** em̄ in ficu fructū
quereret cuius tps nōdū esset. quilibet homo